

Budapest,
2005. szeptember 29.,
csütörtök

130. szám
I. kötet

Ára: 1472,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
2005: CII. tv.	A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája 91. ülésszakán elfogadott, a tengerészek személyazonosító okmányairól szóló 185. számú Egyezmény kihirdetéséről . . .	7004
40/2005. (IX. 29.) BM r.	A szabad vízen való tartózkodás alapvető szabályairól szóló 46/2001. (XII. 27.) BM rendelet módosításáról.	7029
75/2005. (IX. 29.) GKM–KvVM e. r.	A nem közúti mozgó gépekbe építendő belső égésű motorok gáz-nemű és részecskékből álló szennyezőanyag-kibocsátásának korlátozásáról*	7029
37/2005. (IX. 29.) HM r.	A Magyar Honvédség, valamint a miniszter közvetlen irányítása (felügyelete) alá tartozó szervezetek hivatásos és szerződéses állományának beosztási kategóriába történő részletes besorolásáról, illetve az ezen beosztásokban elérhető rendfokozatokról szóló 30/2001. (XII. 27.) HM rendelet, továbbá a katonák illetményéről és illetményjellegű juttatásairól, valamint a közalkalmazottak jutalmazásáról szóló 3/2002. (I. 25.) HM rendelet módosításáról.	7041
31/2005. (IX. 29.) PM r.	A START-kártya felhasználásának, a járulékkedvezmény érvényesítésének, továbbá elszámolásának részletes szabályairól	7042
33/2005. (IX. 29.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	7045
34/2005. (IX. 29.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	7052
35/2005. (IX. 29.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	7058
	Az Avicenna, Közel-kelet Kutatások Közalapítvány Alapító Okirata (a módosításokkal egységes szerkezetben)	7063
	A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány Alapító Okirata.	7068
	A Demokrácia Központ Közalapítvány Alapító Okirata	7073

* A rendelet mellékletekkel teljes szövegét a Magyar Közlöny 2005. évi 130. számának II. kötete tartalmazza, melyet az előfizetők kérésre megkapnak (telefon: 266-9290/237 és 238 mellék; fax: 338-4746; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357).

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

2005. évi CII.

törvény

a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája 91. ülészakán elfogadott, a tengerészek személyazonosító okmányairól szóló 185. számú Egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája 91. ülészakán elfogadott, a tengerészek személyazonosító okmányairól szóló 185. számú Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény) e törvénnyel kihirdeti.

[A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Főigazgatójánál 2005. március hó 30. napján megtörtént. Az Egyezmény a Magyar Köztársaság vonatkozásában 2005. szeptember 30. napján lép hatályba.]

2. § Az Egyezmény hiteles angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„C185 Seafarers’ Identity Documents Convention (Revised), 2003

The General Conference of the International Labour Organization,

having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Ninety-first Session on 3 June 2003, and Mindful of the continuing threat to the security of passengers and crews and the safety of ships, to the national interest of States and to individuals, and

mindful also of the core mandate of the Organization, which is to promote decent conditions of work, and

considering that, given the global nature of the shipping industry, seafarers need special protection, and

recognizing the principles embodied in the Seafarers’ Identity Documents Convention, 1958, concerning the facilitation of entry by seafarers into the territory of Members, for the purposes of shore leave, transit, transfer or repatriation, and

noting the Convention on the Facilitation of International Maritime Traffic, 1965, as amended, of the International Maritime Organization, in particular, Standards 3.44 and 3.45, and

noting further that United Nations General Assembly Resolution A/RES/57/219 (Protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism) affirms that States must ensure that any measure taken to combat terrorism complies with their obligations under international law, in particular international human rights, refugee and humanitarian law, and

being aware that seafarers work and live on ships involved in international trade and that access to shore facilities and shore leave are vital elements of seafarers’ general well-being and, therefore, to the achievement of safer shipping and cleaner oceans, and

being aware also that the ability to go ashore is essential for joining a ship and leaving after the agreed period of service, and

noting the amendments to the International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974, as amended, concerning special measures to enhance maritime safety and security, that were adopted by the International Maritime Organization Diplomatic Conference on 12 December 2002, and

having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the improved security of seafarers’ identification, which is the seventh item on the agenda of the session, and

having decided that these proposals shall take the form of an international Convention revising the Seafarers’ Identity Documents Convention, 1958,

adopts this nineteenth day of June of the year two thousand and three, the following Convention, which may be cited as the Seafarers’ Identity Documents Convention (Revised), 2003.

Article 1

SCOPE

1. For the purposes of this Convention, the term *seafarer* means any person who is employed or is engaged or works in any capacity on board a vessel, other than a ship of war, ordinarily engaged in maritime navigation.

2. In the event of any doubt whether any categories of persons are to be regarded as seafarers for the purpose of this Convention, the question shall be determined in accordance with the provisions of this Convention by the competent authority of the State of nationality or permanent residence of such persons after consulting with the shipowners’ and seafarers’ organizations concerned.

* A törvényt az Országgyűlés a 2005. szeptember 26-i ülésnapján fogadta el.

3. After consulting the representative organizations of fishing-vessel owners and persons working on board fishing vessels, the competent authority may apply the provisions of this Convention *to commercial maritime fishing*.

Article 2

ISSUANCE OF SEAFARERS' IDENTITY DOCUMENTS

1. Each Member for which this Convention is in force shall issue to each of its nationals who is a seafarer and makes an application to that effect a seafarers' identity document conforming to the provisions of Article 3 of this Convention.

2. Unless otherwise provided for in this Convention, the issuance of seafarers' identity documents may be subject to the same conditions as those prescribed by national laws and regulations for the issuance of travel documents.

3. Each Member may also issue seafarers' identity documents referred to in paragraph 1 to seafarers who have been granted the status of permanent resident in its territory. Permanent residents shall in all cases travel in conformity with the provisions of Article 6, paragraph 7.

4. Each Member shall ensure that seafarers' identity documents are issued without undue delay.

5. Seafarers shall have the right to an administrative appeal in the case of a rejection of their application.

6. This Convention shall be without prejudice to the obligations of each Member under international arrangements relating to refugees and stateless persons.

Article 3

CONTENT AND FORM

1. The seafarers' identity document covered by this Convention shall conform – in its content – to the model set out in Annex I hereto. The form of the document and the materials used in it shall be consistent with the general specifications set out in the model, which shall be based on the criteria set out below. Provided that any amendment is consistent with the following paragraphs, Annex I may, where necessary, be amended in accordance with Article 8 below, in particular to take account of technological developments. The decision to adopt the amendment shall specify when the amendment will enter into effect, taking account of the need to give Members sufficient time to make any necessary revisions of their national seafarers' identity documents and procedures.

2. The seafarers' identity document shall be designed in a simple manner, be made of durable material, with special regard to conditions at sea and be machine-readable. The materials used shall:

a) prevent tampering with the document or falsification, as far as possible, and enable easy detection of alterations; and

b) be generally accessible to governments at the lowest cost consistent with reliably achieving the purpose set out in a) above.

3. Members shall take into account any available guidelines developed by the International Labour Organization on standards of the technology to be used which will facilitate the use of a common international standard.

4. The seafarers' identity document shall be no larger than a normal passport.

5. The seafarers' identity document shall contain the name of the issuing authority, indications enabling rapid contact with that authority, the date and place of issue of the document, and the following statements:

a) this document is a seafarers' identity document for the purpose of the Seafarers' Identity Documents Convention (Revised), 2003, of the International Labour Organization; and

b) this document is a stand-alone document and not a passport.

6. The maximum validity of a seafarers' identity document shall be determined in accordance with the laws and regulations of the issuing State and shall in no case exceed ten years, subject to renewal after the first five years.

7. Particulars about the holder included in the seafarer's identity document shall be restricted to the following:

a) full name (first and last names where applicable);

b) sex;

c) date and place of birth;

d) nationality;

e) any special physical characteristics that may assist identification;

f) digital or original photograph; and

g) signature.

8. Notwithstanding paragraph 7 above, a template or other representation of a biometric of the holder which meets the specification provided for in Annex I shall also be required for inclusion in the seafarers' identity document, provided that the following preconditions are satisfied:

a) the biometric can be captured without any invasion of privacy of the persons concerned, discomfort to them, risk to their health or offence against their dignity;

b) the biometric shall itself be visible on the document and it shall not be possible to reconstitute it from the template or other representation;

c) the equipment needed for the provision and verification of the biometric is user-friendly and is generally accessible to governments at low cost;

d) the equipment for the verification of the biometric can be conveniently and reliably operated in ports and in other places, including on board ship, where verification of identity is normally carried out by the competent authorities; and

e) the system in which the biometric is to be used (including the equipment, technologies and procedures for use) provides results that are uniform and reliable for the authentication of identity.

9. All data concerning the seafarer that are recorded on the document shall be visible. Seafarers shall have convenient access to machines enabling them to inspect any data concerning them that is not eye-readable. Such access shall be provided by or on behalf of the issuing authority.

10. The content and form of the seafarers' identity document shall take into account the relevant international standards cited in Annex I.

Article 4

NATIONAL ELECTRONIC DATABASE

1. Each Member shall ensure that a record of each seafarers' identity document issued, suspended or withdrawn by it is stored in an electronic database. The necessary measures shall be taken to secure the database from interference or unauthorized access.

2. The information contained in the record shall be restricted to details which are essential for the purposes of verifying a seafarers' identity document or the status of a seafarer and which are consistent with the seafarer's right to privacy and which meet all applicable data protection requirements. The details are set out in Annex II hereto, which may be amended in the manner provided for in Article 8 below, taking account of the need to give Members sufficient time to make any necessary revisions of their national database systems.

3. Each Member shall put in place procedures which will enable any seafarer to whom it has issued a seafarers' identity document to examine and check the validity of all the data held or stored in the electronic database which relate to that individual and to provide for correction if necessary, at no cost to the seafarer concerned.

4. Each Member shall designate a permanent focal point for responding to inquiries, from the immigration or other competent authorities of all Members of the Organization, concerning the authenticity and validity of the seafarers' identity document issued by its authority. Details of the permanent focal point shall be communicated to the International Labour Office, and the Office shall maintain a list which shall be communicated to all Members of the Organization.

5. The details referred to in paragraph 2 above shall at all times be immediately accessible to the immigration or other competent authorities in member States of the Organization, either electronically or through the focal point referred to in paragraph 4 above.

6. For the purposes of this Convention, appropriate restrictions shall be established to ensure that no data – in particular, photographs – are exchanged, unless a mechanism is in place to ensure that applicable data protection and privacy standards are adhered to.

7. Members shall ensure that the personal data on the electronic database shall not be used for any purpose other than verification of the seafarers' identity document.

Article 5

QUALITY CONTROL AND EVALUATIONS

1. Minimum requirements concerning processes and procedures for the issue of seafarers' identity documents, including quality-control procedures, are set out in Annex III to this Convention. These minimum requirements establish mandatory results that must be achieved by each Member in the administration of its system for issuance of seafarers' identity documents.

2. Processes and procedures shall be in place to ensure the necessary security for:

a) the production and delivery of blank seafarers' identity documents;

b) the custody, handling and accountability for blank and completed seafarers' identity documents;

c) the processing of applications, the completion of the blank seafarers' identity documents into personalized seafarers' identity documents by the authority and unit responsible for issuing them and the delivery of the seafarers' identity documents;

d) the operation and maintenance of the database; and

e) the quality control of procedures and periodic evaluations.

3. Subject to paragraph 2 above, Annex III may be amended in the manner provided for in Article 8, taking account of the need to give Members sufficient time to make any necessary revisions to their processes and procedures.

4. Each Member shall carry out an independent evaluation of the administration of its system for issuing seafarers' identity documents, including quality-control procedures, at least every five years. Reports on such evaluations, subject to the removal of any confidential material, shall be provided to the Director-General of the International Labour Office with a copy to the representative organizations of shipowners and seafarers in the Member concerned. This reporting requirement shall be without prejudice to the obligations of Members under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation.

5. The International Labour Office shall make these evaluation reports available to Members. Any disclosure, other than those authorized by this Convention, shall require the consent of the reporting Member.

6. The Governing Body of the International Labour Office, acting on the basis of all relevant information in accordance with arrangements made by it, shall approve a list of Members which fully meet the minimum requirements referred to in paragraph 1 above.

7. The list must be available to Members of the Organization at all times and be updated as appropriate information is received. In particular, Members shall be promptly notified where the inclusion of any Member on the list is contested on solid grounds in the framework of the procedures referred to in paragraph 8.

8. In accordance with procedures established by the Governing Body, provision shall be made for Members which have been or may be excluded from the list, as well as interested governments of ratifying Members and representative shipowners' and seafarers' organizations, to make their views known to the Governing Body, in accordance with the arrangements referred to above and to have any disagreements fairly and impartially settled in a timely manner.

9. The recognition of seafarers' identity documents issued by a Member is subject to its compliance with the minimum requirements referred to in paragraph 1 above.

Article 6

FACILITATION OF SHORE LEAVE AND TRANSIT AND TRANSFER OF SEAFARERS

1. Any seafarer who holds a valid seafarers' identity document issued in accordance with the provisions of this Convention by a Member for which the Convention is in force shall be recognized as a seafarer within the meaning of the Convention unless clear grounds exist for doubting the authenticity of the seafarers' identity document.

2. The verification and any related inquiries and formalities needed to ensure that the seafarer for whom entry is requested pursuant to paragraphs 3 to 6 or 7 to 9 below is the holder of a seafarers' identity document issued in accordance with the requirements of this Convention shall be at no cost to the seafarers or shipowners.

Shore leave

3. Verification and any related inquiries and formalities referred to in paragraph 2 above shall be carried out in the shortest possible time provided that reasonable advance notice of the holder's arrival was received by the competent authorities. The notice of the holder's arrival shall include the details specified in section 1 of Annex II.

4. Each Member for which this Convention is in force shall, in the shortest possible time, and unless clear grounds exist for doubting the authenticity of the seafarers' identity document, permit the entry into its territory of a seafarer holding a valid seafarer's identity document, when entry is requested for temporary shore leave while the ship is in port.

5. Such entry shall be allowed provided that the formalities on arrival of the ship have been fulfilled and the competent authorities have no reason to refuse permission to come ashore on grounds of public health, public safety, public order or national security.

6. For the purpose of shore leave seafarers shall not be required to hold a visa. Any Member which is not in a position to fully implement this requirement shall ensure that its laws and regulations or practice provide arrangements that are substantially equivalent.

Transit and transfer

7. Each Member for which this Convention is in force shall, in the shortest possible time, also permit the entry into its territory of seafarers holding a valid seafarers' identity document supplemented by a passport, when entry is requested for the purpose of:

- a) joining their ship or transferring to another ship;
- b) passing in transit to join their ship in another country or for repatriation; or any other purpose approved by the authorities of the Member concerned.

8. Such entry shall be allowed unless clear grounds exist for doubting the authenticity of the seafarers' identity document, provided that the competent authorities have no reason to refuse entry on grounds of public health, public safety, public order or national security.

9. Any Member may, before permitting entry into its territory for one of the purposes specified in paragraph 7 above, require satisfactory evidence, including documentary evidence of a seafarer's intention and ability to carry out that intention. The Member may also limit the seafarer's stay to a period considered reasonable for the purpose in question.

Article 7

CONTINUOUS POSSESSION AND WITHDRAWAL

1. The seafarers' identity document shall remain in the seafarer's possession at all times, except when it is held for safekeeping by the master of the ship concerned, with the seafarer's written consent.

2. The seafarers' identity document shall be promptly withdrawn by the issuing State if it is ascertained that the seafarer no longer meets the conditions for its issue under this Convention. Procedures for suspending or withdrawing seafarers' identity documents shall be drawn up in consultation with the representative shipowners' and seafarers' organizations and shall include procedures for administrative appeal.

Article 8

AMENDMENT OF THE ANNEXES

1. Subject to the relevant provisions of this Convention, amendments to the Annexes may be made by the International Labour Conference, acting on the advice of a duly constituted tripartite maritime body of the International Labour Organization. The decision shall require a majority of two-thirds of the votes cast by the delegates present at the Conference, including at least half the Members that have ratified this Convention.

2. Any Member that has ratified this Convention may give written notice to the Director-General within six months of the date of the adoption of such an amendment that it shall not enter into force for that Member, or shall only enter into force at a later date upon subsequent written notification.

Article 9

TRANSITIONAL PROVISION

Any Member which is a party to the Seafarers' Identity Documents Convention, 1958, and which is taking measures, in accordance with article 19 of the Constitution

of the International Labour Organisation, with a view to ratification of this Convention may notify the Director-General of its intention to apply the present Convention provisionally. A seafarers' identity document issued by such a Member shall be treated for the purposes of this Convention as a seafarers' identity document issued under it provided that the requirements of Articles 2 to 5 of this Convention are fulfilled and that the Member concerned accepts seafarers' identity documents issued under this Convention.

FINAL PROVISIONS

Article 10

This Convention revises the Seafarers' Identity Documents Convention, 1958.

Article 11

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 12

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organization whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force six months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member six months after the date on which its ratification has been registered.

Article 13

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General for registration. Such denunciation shall take effect twelve months after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, shall be bound for another

period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 14

1. The Director-General shall notify all Members of the registration of all ratifications, declarations and acts of denunciation communicated by the Members.

2. When notifying the Members of the registration of the second ratification of this Convention, the Director-General shall draw the attention of the Members to the date upon which the Convention shall come into force.

3. The Director-General shall notify all Members of the registration of any amendments made to the Annexes in accordance with Article 8, as well as of notifications relating thereto.

Article 15

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations, for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations, full particulars of all ratifications, declarations and acts of denunciation registered by the Director-General in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 16

At such times as it may consider necessary, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part, taking account also of the provisions of Article 8.

Article 17

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides:

a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 13, if and when the new revising Convention shall have come into force;

b) as from the date when the new revising Convention comes into force, this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 18

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

Annex I

Model for seafarers' identity document

The seafarers' identity document, whose form and content are set out below, shall consist of good-quality materials which, as far as practicable, having regard to considerations such as cost, are not easily accessible to the general public. The document shall have no more space than is necessary to contain the information provided for by the Convention.

It shall contain the name of the issuing State and the following statement:

„This document is a seafarers' identity document for the purpose of the Seafarers' Identity Documents Convention (Revised), 2003, of the International Labour Organization. This document is a stand-alone document and not a passport.”

The data page(s) of the document indicated in bold below shall be protected by a laminate or overlay, or by applying an imaging technology and substrate material that provide an equivalent resistance to substitution of the portrait and other biographical data.

The materials used, dimensions and placement of data shall conform to the International Civil Aviation Organization (ICAO) specifications as contained in Document 9303 Part 3 (2nd edition, 2002) or Document 9303 Part 1 (5th edition, 2003).

Other security features shall include at least one of the following features:

Watermarks, ultraviolet security features, use of special inks, special colour designs, perforated images, holograms, laser engraving, micro-printing, and heat-sealed lamination.

Data to be entered on the data page(s) of the seafarers' identity document shall be restricted to:

I. Issuing authority:

II. Telephone number(s), email and web site of the authority:

III. Date and place of issue:

—— Digital or original photograph of seafarer ——

- a) Full name of seafarer:
- b) Sex:
- c) Date and place of birth:
- d) Nationality:
- e) Any special physical characteristics of seafarer that may assist identification:
- f) Signature:
- g) Date of expiry:
- h) Type or designation of document:
- i) Unique document number:
- j) Personal identification number (optional):
- k) Biometric template based on a fingerprint printed as numbers in a bar code conforming to a standard to be developed:

l) A machine-readable zone conforming to ICAO specifications in Document 9303 specified above.

IV. Official seal or stamp of the issuing authority.

Explanation of data

The captions on fields on the data page(s) above may be translated into the language(s) of the issuing State. If the national language is other than English, French or Spanish, the captions shall also be entered in one of these languages.

The Roman alphabet should be used for all entries in this document.

The information listed above shall have the following characteristics:

I. Issuing authority: ISO code for the issuing State and the name and full address of the office issuing the seafarers' identity document as well as the name and position of the person authorizing the issue.

II. The telephone number, email and web site shall correspond to the links to the focal point referred to in the Convention.

III. Date and place of issue: the date shall be written in two-digit Arabic numerals in the form day/month/year – e.g. 31/12/03; the place shall be written in the same way as on the national passport.

—— Size of the portrait photograph: as in ICAO Document 9303 specified above ——

- a) Full name of seafarer: where applicable, family name shall be written first, followed by the seafarer's other names;
- b) Sex: specify „M” for male or „F” for female;
- c) Date and place of birth: the date shall be written in two-digit Arabic numerals in the form day/month/year; the place shall be written in the same way as on the national passport;
- d) Statement of nationality: specify nationality;
- e) Special physical characteristics: any evident characteristics assisting identification;
- f) Signature of seafarer;

g) Date of expiry: in two-digit Arabic numerals in the form day/month/year;

h) Type or designation of document: character code for document type, written in capitals in the Roman alphabet (S);

i) Unique document number: country code (see I above) followed by an alphanumeric book inventory number of no more than nine characters;

j) Personal identification number: optional personal identification number of the seafarer; identification number of no more than 14 alphanumeric characters;

k) Biometric template: precise specification to be developed;

l) Machine-readable zone: according to ICAO Document 9303 specified above.

*Annex II***Electronic database**

The details to be provided for each record in the electronic database to be maintained by each Member in accordance with Article 4, paragraphs 1, 2, 6 and 7 of this Convention shall be restricted to:

Section 1

1. Issuing authority named on the identity document.
2. Full name of seafarer as written on the identity document.
3. Unique document number of the identity document.
4. Date of expiry or suspension or withdrawal of the identity document.

Section 2

5. Biometric template appearing on the identity document.
6. Photograph.
7. Details of all inquiries made concerning the seafarers' identity document.

Annex III

Requirements and recommended procedures and practices concerning the issuance of seafarers' identity documents

This Annex sets out minimum requirements relating to procedures to be adopted by each Member in accordance with Article 5 of this Convention, with respect to the issuance of seafarers' identity documents (referred to below as „SIDs”), including quality-control procedures.

Part A lists the mandatory results that must be achieved, as a minimum, by each Member, in implementing a system of issuance of SIDs.

Part B recommends procedures and practices for achieving those results. Part B is to be given full consideration by Members, but is not mandatory.

Part A: Mandatory results

1. Production and delivery of blank SIDs

Processes and procedures are in place to ensure the necessary security for the production and delivery of blank SIDs, including the following:

- a) all blank SIDs are of uniform quality and meet the specifications in content and form as contained in Annex I;
- b) the materials used for production are protected and controlled;
- c) blank SIDs are protected, controlled, identified and tracked during the production and delivery processes;
- d) producers have the means of properly meeting their obligations in relation to the production and delivery of blank SIDs;
- e) the transport of the blank SIDs from the producer to the issuing authority is secure.

2. Custody, handling and accountability for blank and completed SIDs

Processes and procedures are in place to ensure the necessary security for the custody, handling and accountability for blank and completed SIDs, including the following:

- a) the custody and handling of blank and completed SIDs is controlled by the issuing authority;
- b) blank, completed and voided SIDs, including those used as specimens, are protected, controlled, identified and tracked;
- c) personnel involved with the process meet standards of reliability, trustworthiness and loyalty required by their positions and have appropriate training;
- d) the division of responsibilities among authorized officials is designed to prevent the issuance of unauthorized SIDs.

3. Processing of applications; suspension or withdrawal of SIDs; appeal procedures

Processes and procedures are in place to ensure the necessary security for the processing of applications, the completion of the blank SIDs into personalized SIDs by the authority and unit responsible for issuing them, and the delivery of the SIDs, including:

- a) processes for verification and approval ensuring that SIDs, when first applied for and when renewed, are issued only on the basis of:
 - (i) applications completed with all information required by Annex I,
 - (ii) proof of identity of the applicant in accordance with the law and practice of the issuing State,
 - (iii) proof of nationality or permanent residence,
 - (iv) proof that the applicant is a seafarer within the meaning of Article 1,

- (v) assurance that applicants, especially those with more than one nationality or having the status of permanent residents, are not issued with more than one SID,

- (vi) verification that the applicant does not constitute a risk to security, with proper respect for the fundamental rights and freedoms set out in international instruments;

- b) the processes ensure that:

- i) the particulars of each item contained in Annex II are entered in the database simultaneously with issuance of the SID,

- ii) the data, photograph, signature and biometric gathered from the applicant correspond to the applicant, and

- iii) the data, photograph, signature and biometric gathered from the applicant are linked to the application throughout the processing, issuance and delivery of the SID;

- c) prompt action is taken to update the database when an issued SID is suspended or withdrawn;

- d) an extension and/or renewal system has been established to provide for circumstances where a seafarer is in need of extension or renewal of his or her SID and in circumstances where the SID is lost;

- e) the circumstances in which SIDs may be suspended or withdrawn are established in consultation with shipowners' and seafarers' organizations;

- f) effective and transparent appeal procedures are in place.

4. Operation, security and maintenance of the database

Processes and procedures are in place to ensure the necessary security for the operation and maintenance of the database, including the following:

- a) the database is secure from tampering and from unauthorized access;

- b) data are current, protected against loss of information and available for query at all times through the focal point;

- c) databases are not appended, copied, linked or written to other databases; information from the database is not used for purposes other than authenticating the seafarers' identity;

- d) the individual's rights are respected, including:

- (i) the right to privacy in the collection, storage, handling and communication of personal data, and

- ii) the right of access to data concerning him or her and to have any inaccuracies corrected in a timely manner.

5. Quality control of procedures and periodic evaluations

- a) Processes and procedures are in place to ensure the necessary security through the quality control of procedures and periodic evaluations, including the monitoring of processes, to ensure that required performance standards are met, for:

- (i) production and delivery of blank SIDs,
 - (ii) custody, handling and accountability for blank, voided and personalized SIDs,
 - (iii) processing of applications, completion of blank SIDs into personalized SIDs by the authority and unit responsible for issuance and delivery,
 - (iv) operation, security and maintenance of the database.
- b) Periodic reviews are carried out to ensure the reliability of the issuance system and of the procedures and their conformity with the requirements of this Convention.
- c) Procedures are in place to protect the confidentiality of information contained in reports on periodic evaluations provided by other ratifying Members.

Part B: Recommended procedures and practices

1. Production and delivery of blank SIDs

1.1. In the interest of security and uniformity of SIDs, the competent authority should select an effective source for the production of blank SIDs to be issued by the Member.

1.2. If the blanks are to be produced on the premises of the authority responsible for the issuance of SIDs („the issuing authority”), section 2.2 below applies.

1.3. If an outside enterprise is selected, the competent authority should:

1.3.1. check that the enterprise is of undisputed integrity, financial stability and reliability;

1.3.2. require the enterprise to designate all the employees who will be engaged in the production of blank SIDs;

1.3.3. require the enterprise to furnish the authority with proof that demonstrates that there are adequate systems in place to ensure the reliability, trustworthiness and loyalty of designated employees and to satisfy the authority that it provides each such employee with adequate means of subsistence and adequate job security;

1.3.4. conclude a written agreement with the enterprise which, without prejudice to the authority's own responsibility for SIDs, should, in particular, establish the specifications and directions referred to under section 1.5 below and require the enterprise:

1.3.4.1. to ensure that only the designated employees, who must have assumed strict obligations of confidentiality, are engaged in the production of the blank SIDs,

1.3.4.2. to take all necessary security measures for the transport of the blank SIDs from its premises to the premises of the issuing authority. Issuing agents cannot be absolved from the liability on the grounds that they are not negligent in this regard,

1.3.4.3. to accompany each consignment with a precise statement of its contents; this statement should, in particular, specify the reference numbers of the SIDs in each package;

1.3.5. ensure that the agreement includes a provision to allow for completion if the original contractor is unable to continue;

1.3.6. satisfy itself, before signing the agreement, that the enterprise has the means of properly performing all the above obligations.

1.4. If the blank SIDs are to be supplied by an authority or enterprise outside the Member's territory, the competent authority of the Member may mandate an appropriate authority in the foreign country to ensure that the requirements recommended in this section are met.

1.5. The competent authority should inter alia:

1.5.1. establish detailed specifications for all materials to be used in the production of the blank SIDs; these materials should conform to the general specifications set out in Annex I to this Convention;

1.5.2. establish precise specifications relating to the form and content of the blank SIDs as set out in Annex I;

1.5.3. ensure that the specifications enable uniformity in the printing of blank SIDs if different printers are subsequently used;

1.5.4. provide clear directions for the generation of a unique document number to be printed on each blank SID in a sequential manner in accordance with Annex I; and

1.5.5. establish precise specifications governing the custody of all materials during the production process.

2. Custody, handling and accountability for blank and completed SIDs

2.1. All operations relating to the issuance process (including the custody of blank, voided and completed SIDs, the implements and materials for completing them, the processing of applications, the issuance of SIDs, the maintenance and the security of databases) should be carried out under the direct control of the issuing authority.

2.2. The issuing authority should prepare an appraisal of all officials involved in the issuance process establishing, in the case of each of them, a record of reliability, trustworthiness and loyalty.

2.3. The issuing authority should ensure that no officials involved in the issuance process are members of the same immediate family.

2.4. The individual responsibilities of the officials involved in the issuance process should be adequately defined by the issuing authority.

2.5. No single official should be responsible for carrying out all the operations required in the processing of an application for a SID and the preparation of the corresponding SID. The official who assigns applications to an official responsible for issuing SIDs should not be involved in the issuance process. There should be a

rotation in the officials assigned to the different duties related to the processing of applications and the issuance of SIDs.

2.6. The issuing authority should draw up internal rules ensuring:

2.6.1. that the blank SIDs are kept secured and released only to the extent necessary to meet expected day-to-day operations and only to the officials responsible for completing them into personalized SIDs or to any specially authorized official, and that surplus blank SIDs are returned at the end of each day; measures to secure SIDs should be understood as including the use of devices for the prevention of unauthorized access and detection of intruders;

2.6.2. that any blank SIDs used as specimens are defaced and marked as such;

2.6.3. that each day a record, to be stored in a safe place, is maintained of the whereabouts of each blank SID and of each personalized SID that has not yet been issued, also identifying those that are secured and those that are in the possession of a specified official or officials; the record should be maintained by an official who is not involved in the handling of the blank SIDs or SIDs that have not yet been issued;

2.6.4. that no person should have access to the blank SIDs and to the implements and materials for completing them other than the officials responsible for completing the blank SIDs or any specially authorized official;

2.6.5. that each personalized SID is kept secured and released only to the official responsible for issuing the SID or to any specially authorized official;

2.6.5.1. the specially authorized officials should be limited to:

a) persons acting under the written authorization of the executive head of the authority or of any person officially representing the executive head, and

b) the controller referred to in section 5 below and persons appointed to carry out an audit or other control;

2.6.6. that officials are strictly prohibited from any involvement in the issuance process for a SID applied for by a member of their family or a close friend;

2.6.7. that any theft or attempted theft of SIDs or of implements or materials for personalizing them should be promptly reported to the police authorities for investigation.

2.7. Errors in the issuance process should invalidate the SID concerned, which may not be corrected and issued.

3. Processing of applications; suspension or withdrawal of SIDs; appeal procedures

3.1. The issuing authority should ensure that all officials with responsibility concerning the review of applications for SIDs have received relevant training in fraud detection and in the use of computer technology.

3.2. The issuing authority should draw up rules ensuring that SIDs are issued only on the basis of: an application completed and signed by the seafarer concerned; proof of identity; proof of nationality or permanent residence; and proof that the applicant is a seafarer.

3.3. The application should contain all the information specified as mandatory in Annex I to this Convention. The application form should require applicants to note that they will be liable to prosecution and penal sanctions if they make any statement that they know to be false.

3.4. When a SID is first applied for, and whenever subsequently considered necessary on the occasion of a renewal:

3.4.1. the application, completed except for the signature, should be presented by the applicant in person, to an official designated by the issuing authority;

3.4.2. a digital or original photograph and the biometric of the applicant should be taken under the control of the designated official;

3.4.3. the application should be signed in the presence of the designated official;

3.4.4. the application should then be transmitted by the designated official directly to the issuing authority for processing.

3.5. Adequate measures should be adopted by the issuing authority to ensure the security and the confidentiality of the digital or original photograph and the biometric.

3.6. The proof of identity provided by the applicant should be in accordance with the laws and practice of the issuing State. It may consist of a recent photograph of the applicant, certified as being a true likeness of him or her by the shipowner or shipmaster or other employer of the applicant or the director of the applicant's training establishment.

3.7. The proof of nationality or permanent residence will normally consist of the applicant's passport or certificate of admission as a permanent resident.

3.8. Applicants should be asked to declare all other nationalities that they may possess and affirm that they have not been issued with and have not applied for a SID from any other Member.

3.9. The applicant should not be issued with a SID for so long as he or she possesses another SID.

3.9.1. An early renewal system should apply in circumstances where a seafarer is aware in advance that the period of service is such that he or she will be unable to make his or her application at the date of expiry or renewal.

3.9.2. An extension system should apply in circumstances where an extension of a SID is required due to an unforeseen extension of the period of service;

3.9.3. A replacement system should apply in circumstances where a SID is lost. A suitable temporary document can be issued.

3.10. The proof that the applicant is a seafarer, within the meaning of Article 1 of this Convention should at least consist of:

3.10.1. a previous SID, or a seafarers' discharge book; or

3.10.2. a certificate of competency, qualification or other relevant training; or

3.10.3. equally cogent evidence.

3.11. Supplementary proof should be sought where deemed appropriate.

3.12. All applications should be subject to at least the following verifications by a competent official of the issuing authority of SIDs:

3.12.1. verification that the application is complete and shows no inconsistency raising doubts as to the truth of the statements made;

3.12.2. verification that the details given and the signature correspond to those on the applicant's passport or other reliable document;

3.12.3. verification, with the passport authority or other competent authority, of the genuineness of the passport or other document produced; where there is reason to doubt the genuineness of the passport, the original should be sent to the authority concerned; otherwise, a copy of the relevant pages may be sent;

3.12.4. comparison of the photograph provided, where appropriate, with the digital photograph referred to in section 3.4.2 above;

3.12.5. verification of the apparent genuineness of the certification referred to in section 3.6 above;

3.12.6. verification that the proof referred to in section 3.10 substantiates that the applicant is indeed a seafarer;

3.12.7. verification, in the database referred to in Article 4 of the Convention, to ensure that a person corresponding to the applicant has not already been issued with a SID; if the applicant has or may have more than one nationality or any permanent residence outside the country of nationality, the necessary inquiries should also be made with the competent authorities of the other country or countries concerned;

3.12.8. verification, in any relevant national or international database that may be accessible to the issuing authority, to ensure that a person corresponding to the applicant does not constitute a possible security risk.

3.13. The official referred to in section 3.12 above should prepare brief notes for the record indicating the results of each of the above verifications, and drawing attention to the facts that justify the conclusion that the applicant is a seafarer.

3.14. Once fully checked, the application, accompanied by the supporting documents and the notes for the record, should be forwarded to the official responsible for completion of the SID to be issued to the applicant.

3.15. The completed SID, accompanied by the related file in the issuing authority, should then be forwarded to a senior official of that authority for approval.

3.16. The senior official should give such approval only if satisfied, after review of at least the notes for the record, that the procedures have been properly followed and that the issuance of the SID to the applicant is justified.

3.17. This approval should be given in writing and be accompanied by explanations concerning any features of the application that need special consideration.

3.18. The SID (together with the passport or similar document provided) should be handed to the applicant directly against receipt, or sent to the applicant or, if the latter has so requested, to his or her shipmaster or employer in both cases by reliable postal communication requiring advice of receipt.

3.19. When the SID is issued to the applicant, the particulars specified in Annex II to the Convention should be entered in the database referred to in Article 4 of the Convention.

3.20. The rules of the issuing authority should specify a maximum period for receipt after dispatch. If advice of receipt is not received within that period and after due notification of the seafarer, an appropriate annotation should be made in the database and the SID should be officially reported as lost and the seafarer informed.

3.21. All annotations to be made, such as, in particular, the brief notes for the record (see section 3.13 above) and the explanations referred to in section 3.17, should be kept in a safe place during the period of validity of the SID and for three years afterwards. Those annotations and explanations required by section 3.17 should be recorded in a separate internal database, and rendered accessible: *a)* to persons responsible for monitoring operations; *b)* to officials involved in the review of applications for SIDs; and *c)* for training purposes.

3.22. When information is received suggesting that a SID was wrongly issued or that the conditions for its issue are no longer applicable, the matter should be promptly notified to the issuing authority with a view to its rapid withdrawal.

3.23. When a SID is suspended or withdrawn the issuing authority should immediately update its database to indicate that this SID is not currently recognized.

3.24. If an application for a SID is refused or a decision is taken to suspend or withdraw a SID, the applicant should be officially informed of his or her right of appeal and fully informed of the reasons for the decision.

3.25. The procedures for appeal should be as rapid as possible and consistent with the need for fair and complete consideration.

4. Operation, security and maintenance of the database

4.1. The issuing authority should make the necessary arrangements and rules to implement Article 4 of this Convention, ensuring in particular:

4.1.1. the availability of a focal point or electronic access over 24 hours a day, seven days a week, as required under paragraphs 4, 5 and 6 of Article 4 of the Convention;

4.1.2. the security of the database;

4.1.3. the respect for individual rights in the storage, handling and communication of data;

4.1.4. the respect for the seafarer's right to verify the accuracy of data relating to him or her and to have corrected, in a timely manner, any inaccuracies found.

4.2. The issuing authority should draw up adequate procedures for protecting the database, including:

4.2.1. a requirement for the regular creation of back-up copies of the database, to be stored on media held in a safe location away from the premises of the issuing authority;

4.2.2. the restriction to specially authorized officials of permission to access or make changes to an entry in the database once the entry has been confirmed by the official making it.

5. Quality control of procedures and periodic evaluations

5.1. The issuing authority should appoint a senior official of recognized integrity, loyalty and reliability, who is not involved in the custody or handling of SIDs, to act as controller:

5.1.1. to monitor on a continuous basis the implementation of these minimum requirements;

5.1.2. to draw immediate attention to any shortcomings in the implementation;

5.1.3. to provide the executive head and the concerned officials with advice on improvements to the procedures for the issuance of SIDs; and

5.1.4. to submit a quality-control report to management on the above. The controller should, if possible, be familiar with all the operations to be monitored.

5.2. The controller should report directly to the executive head of the issuing authority.

5.3. All officials of the issuing authority, including the executive head, should be placed under a duty to provide the controller with all documentation or information that the controller considers relevant to the performance of his or her tasks.

5.4. The issuing authority should make appropriate arrangements to ensure that officials can speak freely to the controller without fear of victimization.

5.5. The terms of reference of the controller should require that particular attention be given to the following tasks:

5.5.1. verifying that the resources, premises, equipment and staff are sufficient for the efficient performance of the functions of the issuing authority;

5.5.2. ensuring that the arrangements for the safe custody of the blank and completed SIDs are adequate;

5.5.3. ensuring that adequate rules, arrangements or procedures are in place in accordance with sections 2.6, 3.2, 4 and 5.4 above.

5.5.4. ensuring that those rules and procedures, as well as arrangements, are well known and understood by the officials concerned;

5.5.5. detailed monitoring on a random basis of each action carried out, including the related annotations and other records, in processing particular cases, from the receipt of the application for a SID to the end of the procedure for its issuance;

5.5.6. verification of the efficacy of the security measures used for the custody of blank SIDs, implements and materials;

5.5.7. verification, if necessary with the aid of a trusted expert, of the security and veracity of the information stored electronically and that the requirement for 24 hours a day, seven days a week access is maintained;

5.5.8. investigating any reliable report of a possible wrongful issuance of a SID or of a possible falsification or fraudulent obtention of a SID, in order to identify any internal malpractice or weakness in systems that could have resulted in or assisted the wrongful issuance or falsification or fraud;

5.5.9. investigating complaints alleging inadequate access to the details in the database given the requirements of paragraphs 2, 3 and 5 of Article 4 of the Convention, or inaccuracies in those details;

5.5.10. ensuring that reports identifying improvements to the issuance procedures and areas of weakness have been acted upon in a timely and effective manner by the executive head of the issuing authority;

5.5.11. maintaining records of quality-control checks that have been carried out;

5.5.12. ensuring that management reviews of quality-control checks have been performed and that records of such reviews are maintained.

5.6. The executive head of the issuing authority should ensure a periodic evaluation of the reliability of the issuance system and procedures, and of their conformity with the requirements of this Convention. Such evaluation should take into account the following:

5.6.1. findings of any audits of the issuance system and procedures;

5.6.2. reports and findings of investigations and of other indications relevant to the effectiveness of corrective action taken as a result of reported weaknesses or breaches of security;

5.6.3. records of SIDs issued, lost, voided or spoiled;

5.6.4. records relating to the functioning of quality control;

5.6.5. records of problems with respect to the reliability or security of the electronic database, including inquiries made to the database;

5.6.6. effects of changes to the issuance system and procedures resulting from technological improvements or innovations in the SID issuance procedures;

5.6.7. conclusions of management reviews;

5.6.8. audit of procedures to ensure that they are applied in a manner consistent with respect for fundamental principles and rights at work embodied in relevant ILO instruments.

5.7. Procedures and processes should be put in place to prevent unauthorized disclosure of reports provided by other Members.

5.8. All audit procedures and processes should ensure that the production techniques and security practices, including the stock control procedures, are sufficient to meet the requirements of this Annex.”

**„185. számú Egyezmény
a tengerészek személyazonossági okmányairól
(felülvizsgált)**

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 2003. június 3-án kilencvenegyedik ülészakára ült össze, és

figyelemmel azokra a veszélyekre, melyek napjainkban is leselkednek hajók utasaira, személyzetére és magukra a hajókra, továbbá, hogy ez milyen fenyegetést jelent az érintett államok érdekei és magánszemélyek szempontjából, és

tekintettel továbbá a Szervezet legfőbb feladatára, melynek értelmében tisztességes munkafeltételek előmozdítását tűzi célul, és

figyelembe véve, hogy a hajózási ipar globális jellege miatt a tengerészeknek speciális védelemre van szükségük, és

elismerve a tengerészek személyazonossági okmányairól szóló 1958. évi egyezményben lefektetett elveket, melyek célja az, hogy a tengerészeknek a tagállamok területére a partra lépés, átutazás, utazás vagy repatriálás céljából való belépését megkönnyítse, és

figyelemmel a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet által elfogadott, a nemzetközi tengeri forgalom könnyítéséről szóló módosított 1965. évi egyezményre, különösen is annak 3.44. és 3.45. sz. normáira, és

figyelemmel továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésének A/RES/57/219 számú határozatára (Az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelme a terrorizmus elleni fellépés során), amely leszögezi, miszerint az államoknak kötelességük biztosítani, hogy a terrorizmus elleni bármely fellépésük során betartják a nemzetközi jog, különösen a nemzetközi emberjogi, menekültügyi és humanitárius törvények által rájuk rótt kötelezettségeket, és

tudatában annak, hogy a tengerészek a nemzetközi kereskedelemben résztvevő hajókon élnek és dolgoznak, és a tengerészeknek a parti létesítményekhez való hozzáférése és a partraszálláshoz való joga általános jó közérzetüknek és ezen keresztül a biztonságosabb hajózásnak és a tisztább óceánoknak is alapvető eleme, és

tudatában annak, hogy a partraszállás lehetősége alapvető fontosságú egy hajó személyzetéhez való csatlakozáshoz, illetve a szerződött szolgálati időszak utáni kihajózáshoz, és

figyelemmel az „Életbiztonság a tengeren” tárgyú 1974. évi nemzetközi egyezmény módosításaira, különösen a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet Diplomáciai Konferenciája által 2002. december 12-én elfogadott, speciális, a tengeri biztonságot fokozó intézkedésekre, és

miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a tengerészek személyazonosításának fokozott biztonságával kapcsolatban, mely az ülészak napirendjének hetedik pontjaként szerepelt, és

miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat a Tengerészek személyazonossági okmányairól szóló 1958. évi egyezményt felülvizsgáló Nemzetközi Egyezmény formájában teszi közzé

a mai napon, 2003. év június 19-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „A tengerészek személyazonossági okmányairól szóló 1976. évi (felülvizsgált) egyezmény” néven idézhető.

1. cikk

ALKALMAZÁSI KÖR

1. A jelen Egyezmény tekintetében a ‘tengerész’ kifejezés bármely olyan személyre vonatkozik, akit bármely minőségben olyan, a tengerhajózásban rendszeresen foglalkoztatott hajón alkalmaznak, foglalkoztatnak vagy aki azon dolgozik, amely nem hadihajó.

2. Bármely olyan esetben, ahol kétséges, hogy vajon egy adott munkavállalói kategória a jelen Egyezmény szempontjából tengerésznek tekintendő-e, a kérdés az ilyen személyek nemzeti hovatartozása vagy állandó lakhelye szerinti állam illetékes hatósága által a jelen Egyezmény rendelkezései alapján döntendő el a hajótulajdonosok és tengerészek érintett szervezeteivel való konzultációt követően.

3. A halászhajó-tulajdonosok és a halászhajón dolgozó tengerészek reprezentatív szervezeteivel való konzultációt követően az illetékes hatóság alkalmazhatja a jelen Egyezménynek a kereskedelmi tengerhajózásra vonatkozó rendelkezéseit.

2. cikk

A TENGERÉSZEK SZEMÉLYAZONOSSÁGI OKMÁNYAINAK KIÁLLÍTÁSA

1. Minden olyan tagállam, amelyre a jelen Egyezmény vonatkozik, köteles kiállítani minden olyan polgárának, aki tengerész és ez irányú kérelemmel él, a jelen Egyezmény 3. cikke szerinti tengerész személyazonossági okmányt.

2. Amennyiben a jelen Egyezmény eltérően nem rendelkezik, a tengerész személyazonossági okmány kiállítását ugyanazon feltételektől tehető függővé, mint amelyeket a nemzeti jogszabályok és rendelkezések az útiokmányok kiállításához előírnak.

3. Minden tagállam kiállíthat az 1. bekezdés szerinti tengerész személyazonossági okmányt olyan tengerészeknek, akik területén állandó tartózkodásra engedélyt kaptak. Az ilyen állandó lakosok minden esetben a 6. cikk 7. bekezdésének rendelkezései szerint utazhatnak.

4. Minden tagállam biztosítja, hogy a tengerész személyazonossági okmányok kiállítását indokolatlanul nem késleltetik.

5. A tengerészeknek jogában áll hatósági úton fellebbezni, ha kérvényét visszautasították.

6. A jelen Egyezmény nem bír semmilyen hatállyal az egyes tagállamoknak a nemzetközi menekültügyi és humanitárius személyekkel kapcsolatos egyezmények keretében vállalt kötelezettségeire.

3. cikk

TARTALMI ÉS FORMAI KÖVETELMÉNYEK

1. A jelen Egyezmény szerint kiállított tengerész személyazonossági okmány tartalmi szempontból egyezzen meg a jelen Egyezmény I. sz. Mellékletében közzétett mintával. Az okmány formája és az előállításához alkalmazott anyagok egyezzenek meg a mintában általánosan meghatározott részletekkel. E minta a jelen Egyezmény további részeiben megadott kritériumokon alapszik. Ha egy módosítás összhangban áll az alábbi bekezdésekkel, úgy az I. sz. Melléklet szükség esetén az alábbi 8. cikk szerint módosítható, különösen, ha ez technológiai fejlesztés folytán válik időszerűvé. A módosítás elfogadásáról szóló döntésnek meg kell határoznia, mikor lép hatályba a módosítás, figyelembe véve azt az időt, amire a nemzeti tengerész személyazonossági okmányok és az elkészítési eljárás megváltoztatásához az egyes tagországoknak szüksége van.

2. A tengerész személyazonossági okmány egyszerű kiállítású legyen, tartós anyagból készüljön, különös tekintettel a tengeri életmód feltételeire és legyen optikai berendezéssel is olvasható. A készítéshez használt anyag

a) legyen, amennyire csak lehet, alkalmas az okmány manipulálásának, illetve hamisításának megakadályozására, és tegye lehetővé a változtatások könnyű követését; és
b) legyen a kormányok számára könnyen beszerezhető a legalacsonyabb olyan költségen, mely a fenti a) pontban meghatározott célnak megbízhatóan megfelel.

3. A tagországok vegyenek figyelembe bármilyen hozzáférhető, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által az ehhez alkalmazható technológiai normákról készített útmutatást, mely megkönnyítheti egy közös nemzetközi norma kialakítását.

4. A tengerész személyazonossági okmány ne legyen nagyobb egy szokványos útlevelelnél.

5. A tengerész személyazonossági okmány tartalmazza a kiállító hatóság nevét, azon adatokat, melyek segítségével ezen hatósággal gyorsan kapcsolatba lehet lépni, az okmány kiállításának napját és helyét, illetve az alábbi nyilatkozatokat:

a) ez az okmány egy tengerész személyazonossági okmány, melyet a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 2003. évi, a Tengerészek személyazonossági okmányairól szóló (felülvizsgált) egyezmény céljaira bocsátották ki; és

b) ez az okmány önálló okmány és nem azonos az útlevelel.

6. A tengerész személyazonossági okmány maximális érvényességi időtartamát a kiállító állam jogszabályai és rendelkezései határozzák meg, amely azonban a tíz évet semmilyen körülmények között sem haladhatja meg és az első öt év után meghosszabbítandó.

7. A tengerész személyazonossági okmányban a tulajdonosról szóló személyi adatok az alábbiakra korlátozódnak:

- a) teljes név (utó- és vezetéknév megfelelően);
- b) nem;
- c) születés ideje és helye;
- d) állampolgárság;
- e) bármely olyan különleges ismertető jel, amely segíti az azonosítást;
- f) digitális vagy eredeti fénykép;
- g) aláírás.

8. A fenti 7. bekezdés rendelkezéseit nem érintve, a tulajdonos biometrikus ábrázolásának egy, az I. sz. Melléklet meghatározás szerinti sablonja vagy más ábrázolása szintén képezze kötelező részét a tengerész személyazonossági okmánynak, feltéve, hogy az alábbi előfeltételek teljesülnek:

a) a biometrikus ábrázolás úgy készíthető el, hogy ne igényelje az érintett személyek magánéletébe való beavatkozást, ne okozzon nekik kényelmetlenséget, ne jelentsen kockázatot az egészségükre és ne sértse emberi méltóságukat;

b) a biometrikus ábrázolás maga legyen látható az okmányon és ne lehessen a sablonból vagy más ábrázolásból rekonstruálni;

c) a biometrikus ábrázolás elkészítéséhez és ellenőrzéséhez alkalmazott eszköz legyen felhasználóbarát, és legyen a kormányok számára általában alacsony költségen beszerezhető;

d) a biometrikus ábrázolás ellenőrzésére használt berendezés legyen kényelmesen és megbízhatóan használható kikötőkben és egyéb helyeken, így pl. hajók fedélzetén, ahol a személyazonosság ellenőrzését általában az illetékes hatóság végzi; és

e) a rendszer, melyben a biometrikus ábrázolást használják (ideértve a berendezést, a technológiát, és az eljárást) szolgáltatson a személyazonosság igazolásához összehasonlítható és megbízható adatokat.

9. Az okmányon a tengerésztől feltüntetett adatok mind legyenek jól láthatók. A tengerésznek könnyű hozzáférést kell biztosítani olyan berendezéshez, melynek segít-

ségével a róluk szóló, szemmel nem olvasható adatokat ellenőrizhetik. Ezen hozzáférést az illetékes hatóság segítségével vagy annak nevében kell biztosítani nekik.

10. A tengerész személyazonossági okmány tartalmának és formájának kialakítása során figyelembe kell venni az I. sz. Mellékletben megadott nemzetközi normákat.

4. cikk

NEMZETI ELEKTRONIKUS ADATBÁZIS

1. Minden tagállam biztosítja, hogy minden általa kiállított, felfüggesztett vagy visszavont tengerész személyazonossági okmányt egy elektronikus adatbázisban tárolnak. Meg kell tenni a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az adatbázis védve legyen a külső beavatkozástól és a jogosulatlan hozzáféréstől.

2. Az adattárban tárolt információnak arra a mennyiségre kell szorítkoznia, mely elengedhetetlen a tengerész személyazonossági okmány, illetve a tengerész státuszának azonosításához és amely összhangban van a tengerész adatvédelmi jogaival, és mely megfelel minden hatályos adatvédelmi követelménynek. E részleteket a jelen Egyezmény II. sz. Melléklete tartalmazza és módosításuk az alábbi 8. cikkben leírt módon lehetséges, figyelembe véve azt az időt, melyre az egyes tagállamoknak szüksége van nemzeti adatbázisaik felülvizsgálatához.

3. Minden tagállam tervezzen eljárásokat, mely alapján minden tengerész, akinek tengerész személyazonossági okmányt állított ki, megtekintheti és ellenőrizheti az elektronikus adatbázisban magáról tárolt, illetve rögzített adatokat, illetve azok valóságát, és tegye lehetővé a szükséges javítást olyan módon, hogy az a tengerész számára ne jelentsen költséget.

4. Minden tagállam jelöljön ki egy állandó ügyeleti irodát, ahol a Szervezet bármely tagjának bevándorlási vagy más illetékes hatóságának az adott ország hatósága által kiállított tengerész személyazonossági okmányok hitelességével és érvényességével kapcsolatos kérdéseire választ adnak. Ezen állandó ügyeleti irodák adatait a Nemzetközi Munkaügyi Hivatallal kell közölni, a Hivatal pedig ezt jegyzékbe foglalja, melyet a Szervezet minden tagjának tudomására hoz.

5. A fenti 2. bekezdésben említett adatoknak minden időpontban azonnal hozzáférhetőnek kell lenniük a Szervezet tagállamainak bevándorlási vagy egyéb illetékes hatóságai számára, vagy elektronikusan, vagy a fenti 4. bekezdésben említett állandó ügyeleti irodán keresztül.

6. A jelen Egyezmény céljaira megfelelő megszorításokat kell alkalmazni annak biztosítására, hogy semmilyen adat, különösen fényképek, ne legyenek a rendszerben továbbíthatók, hacsak egy olyan mechanizmus nem működik, mely biztosítja, hogy a vonatkozó adatvédelmi és személyiségi jogi normák teljesülnek.

7. A tagországok biztosítják, hogy az elektronikus adatbázisban tárolt személyes adatokat a tengerész személyazonossági okmányok ellenőrzésén kívül semmilyen más célra nem használják.

5. cikk

MINŐSÉGELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELES

1. A tengerész személyazonossági okmányok kiállításakor alkalmazott folyamatok és eljárások minimális követelményeit, ideértve a minőségellenőrzési eljárást is, a jelen Egyezmény III. sz. Melléklete tartalmazza. E minimális követelmények kötelező normákat fektetnek le, melyeket minden tagállamnak teljesítenie kell a tengerész személyazonossági okmányok kiállítását működtető rendszer megszervezése terén.

2. Megfelelő folyamatokat és eljárásokat kell működtetni, ezáltal biztosítva a szükséges biztonságot

a) a még ki nem töltött tengerész személyazonossági okmányok előállításához és szállításához;

b) a kitöltött és a még kitöltetlen tengerész személyazonossági okmányok tárolásához, kezeléséhez és az ezekkel való elszámoláshoz;

c) a kérelmek feldolgozásához, a kitöltetlen tengerész személyazonossági okmányoknak az ezért felelős hatóság, illetve egység által történő kitöltéséhez, hogy így személyre szóló tengerész személyazonossági okmány legyen belőlük, majd a tengerész személyazonossági okmányok kiállításához;

d) az adatbázis működtetéséhez és karbantartásához; és

e) az eljárások minőségellenőrzéséhez és időközönkénti értékeléséhez.

3. A fenti 2. bekezdéstől függően a III. sz. Melléklet módosítható a 8. cikkben jelzett módon, figyelembe véve annak szükségességét, hogy a tagállamoknak elég idő álljon a rendelkezésére ahhoz, hogy bármely szükséges felülvizsgálatot elvégezzenek addigi folyamataikban és eljárásaikban.

4. Minden tagállam végezze el tengerész személyazonossági okmányok kiállítására létrehozott ügyviteli rendszerének független értékelését, beleértve a minőségellenőrzési eljárásokét is, legalább ötvenkénti gyakorisággal. Az ilyen értékelések jelentését, esetleges bizalmas anyagok eltávolítása után, el kell küldeni a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójának, egy-egy másolatot pedig az adott tagállam hajótulajdonosi és tengerész érdekképviseleti szervezeteinek. Ezen jelentéstételi kötelezettség nem váltja ki a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke értelmében készítendő jelentést.

5. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal ezeket az értékelő jelentéseket a tagállamok rendelkezésére bocsátja. Bármely olyan adat, mely túlmegy a jelen Egyezmény által elvárt körön, csak az adott jelentést benyújtó tagállam hozzájárulásával tehető közzé.

6. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa, mely a maga által kidolgozott eljárásokkal összhangban a tárgyhoz tartozó információ alapján intézkedik, jóváhagy egy, a fenti 1. bekezdésben említett minimális követelményeket maradéktalanul teljesítő tagállamok neveit tartalmazó listát.

7. A listát folyamatosan elérhetővé kell tenni a szervezet tagjai számára, és aktualizálni kell, amint azzal kapcsolatban érdemi információ ismertté válik. A tagok gyors értesítése olyan esetben különösen fontos, mikor egy új tag felvételét a listára a 8. bekezdésben említett eljárások szerint konkrét bizonyítékok alapján vitatják.

8. Az Igazgató Tanács által létrehozott eljárások szerint lehetőséget kell biztosítani azon tagok számára, melyeket kizártak a listáról vagy arról való kizárásuk valószínűvé válik, illetve a megerősítő országok érdekelt kormányai, illetve hajótulajdonosok és tengerészek érdekképviseleti szervezetei számára hogy nézeteiket az Igazgató Tanács előtt ismertté tehessék a fent leírt eljárások szerint, illetve azért, hogy bármely nézetkülönbséget igazságosan és elfogulatlanul, megfelelő időben rendezhessenek.

9. Az egyes tagállamok által kiállított tengerész személyazonossági okmány elismerése attól függ, hogy az megfelel-e a fenti 1. bekezdésben meghatározott minimális követelményeknek.

6. cikk

A TENGERÉSZEK PARTRASZÁLLÁSÁNAK, ÁTUTAZÁSÁNAK ÉS UTAZÁSÁNAK MEGKÖNNYÍTÉSE

1. Bármely tengerész, aki érvényes, a jelen Egyezmény rendelkezései szerinti – és a jelen Egyezmény hatálya alatt álló tagország által kiállított – tengerész személyazonossági okmányt tud felmutatni, a jelen Egyezmény értelmében tengerésznek tekintendő, hacsak nyilvánvaló kétely nem merül fel, mely alapján a tengerész személyazonossági okmány valódisága megkérdőjelezhető.

2. Bármely igazolás, illetve bármely olyan vizsgálat, melynek célja annak kiderítése, hogy az alábbi 3–6., illetve 7–9. bekezdések szerint belépési engedélyt kérő tengerész vajon azonos-e a jelen Egyezmény követelményei szerint kiállított tengerész személyazonossági okmány tulajdonosával, nem eredményezhet semmiféle költséget sem tengerészeknek, sem hajótulajdonosoknak.

Partraszállás

3. A fenti 2. bekezdésben említett ellenőrzést, illetve bármely ezzel kapcsolatos vizsgálatot és hivatalos eljárást a lehető leggyorsabban kell lebonyolítani, feltéve, ha az okmány tulajdonosának érkezéséről az illetékes hatóságok megfelelő idővel korábban tájékoztatást kapnak. Az okmány tulajdonosának érkezéséről szóló tájékoztatás tartalmazza a II. sz. Melléklet 1. részében leírt részleteket.

4. Hacsak nincs nyilvánvaló oka a tengerész személyazonossági okmány hitelességének megkérdőjelezésére, minden tagállamnak, amelyre vonatkozóan a jelen Egyezmény hatályban van, a lehető legrövidebb idő alatt engedélyeznie kell a területén való ideiglenes partra szállást az érvényes tengerész személyazonossági okmányt felmutató tengerészeknek, amíg a hajó a kikötőben tartózkodik.

5. Ezen engedélyt meg kell adni, ha a hajó érkezésekor a formai követelmények teljesültek, és az illetékes hatóságnak nincs oka, hogy a partra szállásra való engedélyt közegészségügyi, közbiztonsági, közrendi vagy nemzetbiztonsági okokból visszautasítsa.

6. A partraszálláshoz a tengerészeknek nincs szükségük vízumra. Bármelyik tagállam, mely ezen követelményt nem tudja teljes egészében megvalósítani, biztosítja, hogy jogszabályai és rendelkezései vagy gyakorlata ezzel gyakorlatilag azonos megoldást kínáljon.

Átutazás és utazás

7. Minden tagállam, amelyre vonatkozóan ezen Egyezmény hatályban van, a lehető legrövidebb idő alatt engedje meg azon tengerészek belépését területére, akik érvényes tengerész személyazonossági okmányt, illetve azzal együtt útlevelet mutatnak fel, ha a belépést az alábbi célok valamelyikével kérik:

- a) hajójukra behajózni vagy másik hajóra átszállni;
- b) átutazás, hogy hajójukra behajózzanak vagy azért, hogy hazautazzanak vagy bármely más cél, melyet az érintett tagállam illetékes hatóságai jóváhagynak.

8. A belépést meg kell engedni, hacsak nincs nyilvánvaló ok a tengerész személyazonossági okmány hitelességének megkérdőjelezésére és ha az illetékes hatóságnak nincs oka, hogy a partra szállásra való engedélyt közegészségügyi, közbiztonsági, közrendi vagy nemzetbiztonsági okokból megtagadja.

9. Bármely tagállam, mielőtt megengedi a területére való belépést fenti 7. bekezdésben felsorolt célok valamelyikével, jogában áll kielégítő bizonyítékot kérni a tengerésztől, beleértve az okmány által történő bizonyítékot is, a tengerész szándékát illetően, és arra, hogy ezen szándék megvalósítására a képessége is megvan.

7. cikk

FOLYAMATOS BIRTOKLÁS ÉS VISSZAVONÁS

1. A tengerész személyazonossági okmányának mindig a tengerész birtokában kell lennie, kivéve, mikor megőrzés céljára az a tengerész írásos engedélyével az adott hajó parancsnokánál van.

2. A tengerész személyazonossági okmányt a kiállító államnak azonnali hatállyal vissza kell vonnia, amint bizonyítást nyer, hogy a tengerész már nem teljesíti a kiállításához a jelen Egyezményben meghatározott feltételeket. A tengerész személyazonossági okmány felfüggesztéséhez vagy visszavonásához alkalmazott eljárást a hajótulajdonosok és tengerészek érdekképviselői szervezeteivel folytatott konzultáció során kell megállapítani és a közigazgatási eljárásnak fellebbezési lehetőséget is tartalmaznia kell.

8. cikk

A MELLÉKLETEK MÓDOSÍTÁSA

1. Az Egyezmény vonatkozó rendelkezéseivel összhangban a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet megfelelően felhatalmazott háromoldalú tengerészeti testületének tanácsára a Mellékleteket módosíthatja. A döntéshez a konferencián jelenlévő küldöttek kétharmadának, köztük az ezt az Egyezményt megerősítő országoknak legalább a felének a szavazatára szükség van.

2. Bármely, a jelen Egyezményt megerősítő ország írásbeli jegyzéket nyújthat be a főigazgatóhoz az ilyen módosítások elfogadása után legfeljebb hat hónappal, arról, hogy e módosítások abban az országban nem, vagy további írásbeli jegyzéket követően csak későbbi időpontban lépnek hatályba.

9. cikk

ÁTMENETI RENDELKEZÉS

Bármely tag, mely megerősítette az 1958. évi, a Tengerészek tengerész személyazonossági okmányáról szóló Egyezményt, és amely a Nemzetközi Munkaügyi Szerve-

zet alapokmányának 19. cikke szerint intézkedéseket fogantatosít a jelen Egyezmény megerősítésére, értesítheti a főigazgatót azon szándékáról, hogy a jelen Egyezményt átmeneti hatállyal megerősíti. Egy ilyen tagállam által kiadott tengerész személyazonossági okmányt a jelen Egyezmény céljaira a jelen Egyezmény alapján kiadott okmánynak kell tekinteni, feltéve, ha a jelen Egyezmény 2–5. cikkeinek követelményei teljesülnek és ha az adott tagállam elfogadja a jelen Egyezmény alapján kiállított tengerész személyazonossági okmányokat.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

10. cikk

A jelen Egyezmény revideálja a tengerészek személyazonossági okmányáról szóló 1958. évi egyezményt.

11. cikk

A jelen Egyezmény formális megerősítéseit nyilvántartásba vétel céljából a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni.

12. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyek megerősítéseit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított hat hónap múlva lép hatályba, amikor a főigazgató legalább két ország megerősítését nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden tagállamra nézve hat hónappal azután lép hatályba, hogy megerősítését nyilvántartásba vették.

13. cikk

1. A jelen Egyezményt megerősítő tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt okirattal mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt megerősítette és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá után egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

14. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi megerősítés, nyilatkozat, illetve felmondási okirat nyilvántartásba vételéről.

2. A jelen Egyezmény második megerősítésének nyilvántartásba vételéről szóló értesítésével egyidejűleg, a főigazgató felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára.

3. A főigazgató értesít minden tagállamot minden, a 8. cikkel összhangban a Mellékleteket érintő módosítás nyilvántartásba vételéről, illetve minden, azzal összefüggő jegyzékről.

15. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett megerősítések, nyilatkozatok és felmondási okiratok valamennyi részletét az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmányának 102. cikke szerint nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek Szervezete főtítkárnak.

16. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes felülvizsgálatának kérdését.

17. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében felülvizsgáló új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

a) a felülvizsgáló új Egyezmény valamely tagállam által történő megerősítése, tekintet nélkül a fenti 13. cikk rendelkezéseire, ipso jure magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új felülvizsgáló Egyezmény hatályba lép;

b) a felülvizsgáló új Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény megerősítésének lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt megerősítették, de a felülvizsgált Egyezményt nem.

18. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.

I. sz. Melléklet

Tengerész személyazonossági okmány – minta

A tengerész személyazonossági okmánynak, melynek formai és tartalmi követelményei az alábbiakban olvashatók, olyan jó minőségű anyagokból kell készülnie, melyek kiválasztása, amennyire ez megoldható, több szempontra, így a költségekre is tekintettel történik, és amelyek a nyilvánosság számára nem könnyen hozzáférhetők. Az okmány mérete ne legyen nagyobb mint amekkora a jelen Egyezményben előírt információ rögzítéséhez szükséges. Tartalmazza a kiállító állam nevét és az alábbi nyilatkozatot:

„A jelen okmány tengerész személyazonossági okmány, melyet a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek a tengerészek személyazonossági okmányairól szóló 2003. évi (felülvizsgált) egyezménye alapján állítottunk ki. Ez az okmány önálló okmány és az útlevéllel nem azonos.”

Az okmány alábbi, félkövér betűkkel nyomtatott adatlapját/adatlapjait laminálással vagy fedőréteggel kell védeni, vagy pedig olyan képalkotó technológiát és hordozó anyagot kell alkalmazni, mely az arckép és más életrajzi adatok vonatkozásában az előbbivel egyenértékű hamisítás elleni védelmet biztosít.

A felhasznált anyagok, illetve az adatok mérete és elhelyezése egyezzen meg a Nemzetközi Polgári Légiközlekedési Szervezet (ICAO) meghatározásában, közelebről a 9303 sz. okmány 3. részében (2002, 2. kiadás) vagy a 9303 sz. okmány 1. részében (2003, 5. kiadás) foglaltakkal.

A hamisítás elleni védelmi paraméterek tartalmazzanak az alábbiak közül legalább egyet:

Vízjel, ibolyántúli biztonsági elemek, speciális tinta, ritka színezetű minták, perforált képek, hologram, lézeres tipográfia, mikronymtatás, illetve hőtechnológiás laminálás.

A tengerész személyazonossági okmány adatlapján/lapjain szereplő adatok korlátozódnak az alábbiakra:

I. Kiállító hatóság:

II. A hatóság telefonszáma(i), e-mail címe és honlap címe:

III. Kiállítás napja és helye:

—— tengerész digitális vagy eredeti fényképe ——

a) A tengerész teljes neve:

b) Neme:

c) Születésének ideje és helye:

d) Állampolgárság:

e) A személyazonosítást megkönnyítő bármely különös ismertető jele:

f) Aláírás:

g) Érvényesség:

h) Okmány típusa és rendeltetése:

i) Okmány sorszáma:

j) Személyi azonosító szám (választható):

k) Ujjlenyomaton alapuló, később kialakítandó norma szerinti biometrikus sablon vonalkód-formátumban számokkal nyomtatva:

l) A fenti 9303 sz. okmány szerinti, elektronikusan olvasható rész, mely megfelel az ICAO meghatározásainak;

IV. A kiállító hatóság hivatalos pecsétje vagy bélyegzője.

Az adatok magyarázata:

A fent említett adatlap(ok) adatmezőinek szövegét le lehet fordítani a kiállító hatóság nyelvére/nyelveire. Ha a hivatalos nyelv nem angol, francia vagy spanyol, úgy e szövegeket ezen nyelvek valamelyikén is meg kell jeleníteni.

Ezen okmányba való bejegyzésre csak latin betűk használhatók.

A fenti adatokat az alábbiak szerint kell bejegyezni:

I. Kiállító hatóság: a kiállító állam ISO kódja, illetve a tengerész személyazonossági okmányt kiállító hatóság neve és teljes címe és a kiállítást jóváhagyó személy neve és beosztása.

II. A telefonszám, az e-mail cím és a honlap cím a jelen Egyezményben említett ügyeleti iroda ezen adataira utal.

III. Kiállítás napja és helye: a dátumot kétszámjegyű arab számokkal kell odaírni nap/hónap/év formátumban, pl. 31/12/03; a hely megjelölése legyen azonos a nemzeti útlevélén megadott jelöléssel.

—— a fénykép mérete: mint az ICAO 9303 sz. dokumentumban ——

a) A tengerész teljes neve: amely neveknek ez értelmezhető, ott a vezetéknev kerüljön az első helyre, ezt kövessék a tengerész további nevei;

b) Nem: férfinél 'M', nőnél 'F' betűvel jelölve;

c) Születési idő és hely: a dátumot kétjegyű arab számokkal kell beírni nap/hónap/év formátumban, a hely megjelölése legyen azonos a nemzeti útlevélén megadott jelöléssel;

d) Állampolgárság: itt kell megadni az állampolgárságot;

e) Különös ismertetőjel: bármely azonnal szembetűnő adottság, mely az azonosítást megkönnyíti;

f) A tengerész aláírása;

g) Érvényesség: kétjegyű arab számokkal kell beírni nap/hónap/év formátumban;

h) Az okmány típusa vagy rendeltetése: az okmány típusának kódja a latin ábécé nagybetűivel (S);

i) Egyedi dokumentumszám: országhód (lásd fent I. pont), melyet egy legfeljebb kilenc számjegyből álló alfanumerikus nyilvántartási szám követ;

j) Személyi azonosító szám: a tengerész választhatóan beírható személyi azonosító száma, mely nem lehet több 14 alfanumerikus karakternél;

k) Biometrikus sablon: a pontos meghatározás még fejlesztés alatt áll;

l) Optikailag olvasható zóna: a fent megadott 9303 sz. ICAO okmány szerint.

II. sz. Melléklet

Elektronikus adatbázis

A minden tagállam által működtetendő elektronikus adatbázisban minden tételhez a jelen Egyezmény 4. cikkének 1., 2., 6. és 7. bekezdése alapján megadandó adatok az alábbiakra korlátozódnak:

1. szakasz

1. A személyazonossági okmányban megjelölt kiállító hatóság.

2. A tengerész neve a személyazonossági okmányban megadott módon.

3. A személyazonossági okmány egyedi dokumentum-száma.

4. A személyazonossági okmány lejáratának, felfüggesztésének vagy visszavonásának dátuma.

2. szakasz

5. A személyazonossági okmányon feltüntetett biometrikus sablon.

6. Fénykép.

7. A tengerész személyazonossági okmány adataira történő minden lekérdezés részletei.

III. sz. Melléklet

A tengerész személyazonossági okmányának kiállításával kapcsolatos követelmények, illetve javasolt eljárások és gyakorlati megoldások

A jelen melléklet a jelen Egyezmény 5. cikke szerint minden tagállam által elfogadandó eljárásokhoz kapcsolódó minimális követelményeket fogalmaz meg a tengerész személyazonossági okmánnyal (a továbbiakban: TSzO) összefüggésben, beleértve a minőség-ellenőrzési eljárásokat is.

Az A. rész a minden tagállam által kötelezően teljesítendő, minimális normákat sorolja fel, melyeket a TSzO-k kiállítási rendszerében kell megvalósítani.

A B. rész eljárásokat és gyakorlati megoldásokat javasol ezen normák teljesítéséhez. A B. részt a tagállamoknak megfontolás tárgyává kell tenniük, de teljesítésük nem kötelező.

A. rész: Kötelezően teljesítendő normák

1. A kitöltetlen TSzO-k előállítása és szállítása

Folyamatok és eljárások vannak érvényben annak szavatolására, hogy a kitöltetlen TSzO-k előállítása és szállí-

tása az ehhez szükséges biztonságban történjen, beleértve az alábbiakat:

a) minden kitöltetlen TSzO legyen azonos minőségű, és feleljen meg az I. sz. Mellékletben megadott tartalmi és formai követelményeknek;

b) az előállításához használt anyagok legyenek védettek és ellenőrzöttek;

c) a kitöltetlen TSzO-kat védjék, ellenőrizzék, azonosítsák és kövessék nyomon az előállítási és szállítási folyamatok során;

d) a gyártóknak legyenek birtokában azok az eszközök, melyekkel megfelelően teljesíteni tudják a kitöltetlen TSzO-k előállításával és szállításával kapcsolatos kötelezettségeiket;

e) a kitöltetlen TSzO-k szállítása a gyártótól a kiállító hatósághoz ellenőrzött körülmények között történjen.

2. A kitöltetlen és a kitöltött TSzO-k őrzése, kezelése és nyilvántartása

Megfelelő folyamatok és eljárások vannak érvényben annak biztosítása érdekében, hogy a kitöltetlen és a kitöltött TSzO-k tárolása, kezelése és nyilvántartása megfelelő biztonságban történjen, beleértve az alábbiakat:

a) a kitöltetlen és a kitöltött TSzO-k tárolását és kezelését a kiállító hatóság ellenőrizze;

b) a kitöltetlen, kitöltött és érvénytelenített TSzO-kat – beleértve a mintapéldányokat is – védjék, ellenőrizzék, azonosítsák és kövessék nyomon;

c) a folyamatban résztvevő szakszemélyzet megbízhatósága, szavahihetősége és szakmai lojalitása érje el a besztásukban megkívánt színvonalat, és rendelkezzen megfelelő képesítéssel;

d) az illetékes tisztségviselők közötti munkamegosztás célja, hogy illetéktelen személyek ne kaphassanak TSzO-t.

3. Pályázatok feldolgozása; TSzO-k felfüggesztése és visszavonása; fellebbezési eljárás

Különbféle folyamatok és eljárások vannak érvényben annak érdekében, hogy a TSzO-k iránti kérelmek feldolgozását, a kitöltetlen TSzO-k személyre szóló okmánnyá való kitöltését és a TSzO-k kiadását a kiállító hatóság, illetve e hatóság megfelelő szervezeti egysége a szükséges biztonsági rendszabályok hatálya alatt végezhesse, beleértve:

a) az ellenőrzési és jóváhagyási folyamatokat, melyek biztosítják, hogy a TSzO-k első kiállítása és későbbi meghosszabbítása kizárólag az alábbiak alapján történik:

(i) az I. sz. Mellékletben meghatározott összes adatot tartalmazó kérelem,

(ii) a kérelmező személyazonosságának a kiállító állam jogszabályai és gyakorlata szerinti igazolása,

(iii) az állampolgárság vagy állandó lakhely igazolása,

(iv) annak bizonyítása, hogy az illető személy az 1. cikk értelmében tengerész,

(v) annak szavatolása, hogy a kérelmező, különösen akkor, ha egynél több állampolgársággal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkezik, ne kaphasson egynél több TSzO-t,

(vi) annak igazolása, hogy a kérelmező nem jelent biztonsági kockázatot a nemzetközi jogi dokumentumokban lefektetett alapvető jogok és szabadságok tekintetében;

b) a folyamatokat, melyek biztosítják, hogy

(i) a II. sz. Mellékletben szereplő minden tétel összes adata a TSzO kiállításával egyidejűleg az adatbázisban is megjelenjen,

(ii) a kérelmezőtől kapott személyi adatok, fénykép, kézjegy és biometrikus azonosító csakugyan a kérelmezőé legyenek,

(iii) a kérelmezőtől kapott személyi adatok, fénykép, kézjegy és biometrikus azonosító a TSzO előállítása, kiállítása és átadása során végig kapcsolatban legyenek a kérelemmel;

c) gyors intézkedés az adatbázis aktualizálására, mikor egy TSzO-t felfüggesztenek vagy visszavonnak;

d) meghosszabbítási és/vagy megújítási eljárás létrehozása olyan esetekre, amikor a tengerésznek szüksége van TSzO-jának meghosszabbítására vagy megújítására, illetve olyan esetben, ha egy TSzO elvész;

e) a TSzO felfüggesztésének vagy visszavonásának feltételeit a hajótulajdonosok és a tengerészek szervezeteivel való konzultáció eredményeként kell megállapítani;

f) hatékony és átlátható közigazgatási fellebbezési eljárás van érvényben.

4. Az adatbázis működtetése, biztonsága és karbantartása

Folyamatok és eljárások vannak érvényben az adatbázis működtetéséhez és karbantartásához szükséges biztonsági szint biztosításához, mely az alábbiakat is magában foglalja:

a) az adatbázis védett mindennemű tiltott manipuláció és jogosulatlan hozzáférés ellen;

b) az adatok jól használhatók, adatvesztéssel szemben védettek, és az állandó ügyeleti irodából bármikor lekérdezhetők;

c) az adatbázisokat nem rendelik más adatbázisok mellé, és más adatbázisokba nem másolják át őket, és ezeket elektronikus kapcsolatba sem hozzák más adatbázisokkal; az adatbázisban szereplő információt kizárólag tengerészek azonosításának hitelesítéséhez használják;

d) az egyes magánszemélyek jogait tiszteletben tartják, ideértve az alábbiakat:

(i) a magánélethez való jogot, a személyi adatok összegyűjtésében, tárolásában, kezelésében és továbbításában, és

(ii) az adott személy jogát ahhoz, hogy saját adataihoz hozzáférjen, illetve ahhoz, hogy ezen adatokban bármennemű pontatlanságot megfelelő időben kijavíthasson.

5. Minőségellenőrzés és rendszeres értékelések

a) Folyamatok és eljárások vannak érvényben annak érdekében, hogy az szükséges mértékű adatbiztonság az eljárások minőségének ellenőrzése és időszaki értékelések útján biztosított legyen, beleértve az egyes folyamatok

nyomon követését is annak szavatolására, hogy a szükséges teljesítmény normák az alábbi területeken teljesülnek:

(i) kitöltetlen TSzO-k gyártása és kiadása,

(ii) kitöltetlen, érvénytelenített és kitöltött TSzO-k őrzése, kezelése és nyilvántartása,

(iii) kérvények feldolgozása, kitöltetlen TSzO-k személyre szóló kitöltése a kibocsátásért és kiadásért felelős hatóság megfelelő szervezeti egysége által,

(iv) az adatbázis működtetése, biztosítása és karbantartása.

b) Rendszeres felülvizsgálat folyik annak biztosítására, hogy a kibocsátási rendszer és az eljárások megbízhatók legyenek, illetve annak érdekében, hogy ezek megfeleljenek az Egyezmény követelményeinek.

c) Eljárások vannak érvényben a többi ratifikáló tagállam által készített időszaki értékelésekről szóló jelentésekben szereplő információ bizalmasságának védelme érdekében.

B. rész: Ajánlott eljárások és gyakorlat

1. Üres TSzO-k előállítása és kiadása

1.1. A TSzO-k adatbiztonsága és egységessége érdekében az illetékes hatóság határozza meg egy megfelelő forrást a tagállam által kibocsátandó üres TSzO-k előállítására.

1.2. Ha az üres okmányokat a TSzO-k kiállításáért felelős hatóság (kiállító hatóság) telephelyén állítják elő, a 2.2. sz. bekezdés lép érvénybe.

1.3. Ha külső vállalkozást választanak, úgy az illetékes hatóság

1.3.1. ellenőrizze, hogy a vállalkozás üzleti tisztessége megfellebbezhetetlen, üzletileg stabil és megbízható;

1.3.2. kötelezze a vállalkozást annak megjelölésére, mely alkalmazottjait vonja be az üres TSzO-k gyártásába;

1.3.3. követelje meg a vállalkozástól, hogy a hatóságnak bizonyítékot szolgáltatson arra vonatkozóan, miszerint a kijelölt alkalmazottak megbízhatóságáról, szavahitelességéről és tisztességéről megfelelő eljárás segítségével győződnek meg, és nyújtson kielégítő bizonyítékot a hatóságnak arról, hogy minden ilyen munkavállalójának megfelelő megélhetési forrást juttat, és foglalkoztatásuk tartós;

1.3.4. kössön írásos megállapodást a vállalkozással, melyben a vállalkozás a hatóságnak a TSzO-kkal kapcsolatos saját felelősségét nem felülírva, lefekteti az alábbi 1.5. sz. bekezdésben említett műszaki adatokat és gyártási útmutatót, és várja el a vállalatától, hogy az

1.3.4.1. biztosítsa, hogy csak azok a kijelölt munkavállalók vesznek részt az üres TSzO-k előállításában, akik szigorú titoktartási kötelezettséget vállaltak,

1.3.4.2. tegyen meg minden szükséges biztonsági intézkedést az üres TSzO-knak a saját telephelyéről a kiállító

hatósághoz való elszállításával kapcsolatban. A kiállító szervek nem menthetők fel a felelősség alól akkor sem, ha egy esetleges mulasztásért közvetlenül nem ők felelősek,

1.3.4.3. minden szállítmánnyal együtt küldjön egy annak tartalmát leíró pontos jegyzéket; ezen jegyzék tartalmazza mindenekelőtt az adott csomagban található TSzO-k sorszámaát;

1.3.5. biztosítsa, hogy a megállapodásban szerepeljen olyan pont, mely szerint az előállítás olyan esetben is folyamatos marad, ha az eredeti vállalkozó nem tudja folytatni a szerződés teljesítését;

1.3.6. a megállapodás aláírása előtt győződjön meg arról, hogy a vállalkozásnak megvannak az eszközei arra, hogy a szerződést megfelelően teljesítse.

1.4. Ha az üres TSzO-kat a tagállam területén kívüli hatóság vagy vállalkozás szállítja, a tagállam illetékes hatósága kinevezhet egy megfelelő hatóságot az adott másik országban annak biztosítására, hogy a jelen bekezdésekben lefektetett követelmények teljesülnek.

1.5. Az illetékes hatóság egyebek között

1.5.1. adjon pontos meghatározást az üres TSzO-k előállításához használatos anyagokról; ezen anyagoknak meg kell felelniük a jelen Egyezmény I. sz. Mellékletében megadott általános paramétereknek;

1.5.2. adjon pontos meghatározást az üres TSzO-k formai és tartalmi követelményeiről az I. sz. Melléklet szerint;

1.5.3. biztosítsa, hogy a műszaki meghatározás lehetővé tegye, hogy a TSzO-k egységes megjelenésűek legyenek akkor is, ha később más végzi a nyomtatást;

1.5.4. adjon egyértelmű eljárást egyedi okmányszám előállításához, mely minden üres TSzO-ra rákerül növekvő sorrendben az I. sz. Melléklet szerint; és

1.5.5. határozza meg pontosan az anyagoknak a gyártási folyamat során alkalmazott tárolási/őrzési eljárását.

2. Üres és kitöltött TSzO-k tárolása, kezelése és nyilvántartása

2.1. A kiállítási folyamathoz kapcsolódó mindennemű művelet (ideértve a kitöltetlen, érvénytelenített, illetve kitöltött TSzO-kat, az előállításukhoz használatos szerszámokat és anyagokat, a kérelmek feldolgozását, a TSzO-k kiállítását, az adatbázis karbantartását és védelmét) a kiállító hatóság közvetlen felügyelete alatt kell végezni.

2.2. A kiállító hatóság készítsen értékelést minden, a kiállítási folyamatban résztvevő tisztségviselőről, melyben rendszeresen megállapítja, mindegyikük esetében, mennyire megbízható, hiteles és tisztességes.

2.3. A kiállító hatóság biztosítsa, hogy a kiállításban résztvevő tisztségviselők között nem lehetnek olyanok, akik közvetlen rokoni kapcsolatban állnak egymással.

2.4. A kiállítási folyamatban résztvevő tisztségviselők egyéni feladatkörét a kiállító hatóságnak pontosan meg kell határoznia.

2.5. Egyetlen tisztségviselő sem viselhet egyszemélyi felelősséget egy TSzO kérelem feldolgozási folyamatának minden műveletéért, illetve az ennek alapján kiállított TSzO előállításáért. Olyan tisztségviselő, aki a kérelmeket a TSzO kiállításáért felelős tisztségviselőre kiszignálja, maga ne legyen felelős a kiállítási folyamatért. A TSzO kérelmek feldolgozásával és a kiállításával kapcsolatos különféle feladatokkal megbízott tisztségviselők beosztását rotációs alapon kell megvalósítani.

2.6. A kiállító hatóság alakítsa ki saját belső szabályait, melyek biztosítják az alábbiakat:

2.6.1. az üres TSzO-kat biztonságos helyen tartják, és csak a napi működéshez szükséges mennyiséget adnak ki belőlük, és csak azon tisztségviselőknek, akik azok személyre szóló kitöltéséért felelősek, vagy bármely más, különlegesen felhatalmazott tisztségviselőnek, és a fel nem használt TSzO-kat minden nap végén ezen helyre visszajuttatják; a TSzO-k biztonságos kezelése alatt értendő azon eszközök használata is, melyek segítségével megelőzhető a jogosulatlan hozzáférés és az erőszakkal hozzáférők felderítése is;

2.6.2. a mintának használt üres TSzO-k használatra alkalmatlanná vannak téve, és ezt a tényt rajtuk megfelelően jelzik;

2.6.3. minden nap biztonságos helyen tárolt feljegyzés készül, mely tartalmazza az összes üres és az összes személyre szólóan kitöltött, de még nem kiállított TSzO helyét, mely meghatározza azokat, melyek kitöltése várható, valamint azokat, melyek meghatározott tisztségviselő vagy tisztségviselők birtokában vannak; a feljegyzést olyan tisztségviselő tartja karban, aki nem vesz részt sem az üres, sem a személyre kitöltött, de még nem kiállított TSzO-k kezelésében;

2.6.4. senkinek ne legyen hozzáférése az üres TSzO-khoz, sem a kitöltésükhöz szükséges eszközökhöz vagy anyagokhoz azon tisztségviselőknél kívül, akik az üres TSzO-k kitöltéséért felelősek, illetve bármely, különlegesen felhatalmazott tisztségviselőnél kívül;

2.6.5. minden személyre szólóan kitöltött TSzO-t biztonságos helyen tartanak, és csak azon tisztségviselőnek adják ki, aki kiadásukért felelős, illetve bármely, különlegesen felhatalmazott tisztségviselőnek.

2.6.5.1. A különleges felhatalmazású tisztségviselők csak az alábbiak lehetnek:

a) azon személyek, akik a hatóság operatív vezetőjének, illetve az operatív vezető hivatalosan képviselőjének írott felhatalmazásával tevékenykednek, és

b) az alábbi 5. részben említett ellenőrök, illetve auditálás vagy egyéb ellenőrzés lefolytatásával megbízott személyek.

2.6.6. Tisztviselők számára szigorúan tilos azon TSzO-k kiadási folyamatába való beavatkozás, melyet családtagjuk vagy közeli barátjuk kérelmezett.

2.6.7. Egy TSzO-nak vagy annak személyre szóló kitöltéséhez szükséges eszköz vagy anyag bármilyen ellopása vagy arra irányuló kísérlet jusson haladéktalanul a rendőrség tudomására, hogy a nyomozás minél előbb elkezdődhessen.

2.7. Egy TSzO kiadási folyamatában elkövetett hiba az adott TSzO érvénytelenségét vonja maga után, mely ezt követően nem javítható, illetve a TSzO nem adható ki újra.

3. A kérelmek feldolgozása; a TSzO felfüggesztése vagy visszavonása; fellebbezési eljárás

3.1. A kiállító hatóság kötelessége annak biztosítása, hogy minden tisztviselő, aki feladata szerint a TSzO kérelmeket vizsgálja felül, megfelelő képzést kapjon csatlás azonosításában, és a megfelelő számítógépes alkalmazások használatában.

3.2. A kiállító hatóságnak meg kell állapítania azon szabályokat, melyek segítségével biztosítható, hogy a TSzO-k kibocsátása csak az alábbiak alapján történik; a szóban forgó tengerész által kitöltött és aláírt kérelem, személyazonosság igazolása, állampolgárság vagy állandó lakhely igazolása, illetve annak igazolása, hogy a kérelmező személy csakugyan tengerész.

3.3. A kérelem tartalmazzon minden olyan információt, melyet a jelen Egyezmény I. sz. Melléklete kötelezőként határoz meg. A kérelem űrlapon szerepeljen felhívás, mely annak elismerésére kötelezi a kérelmezőt, hogy tudomásul vette, miszerint büntető eljárást, illetve büntetést kockáztat, ha szándékosan valótlan állításokat tesz.

3.4. Egy TSzO iránti kérelem előzőri benyújtásakor, illetve bármikor, mikor ezt követően meghosszabbítás alkalmával szükségesnek minősül:

3.4.1. a kérelmezőnek a kérelmet az aláírás kivételével teljesen kitöltött állapotban át kell adnia egy, a kiállító hatóság által kinevezett tisztviselőnek,

3.4.2. a kérelmezőről digitális vagy analóg fényképet és biometrikus ábrázolást kell készíteni a kijelölt tisztviselő ellenőrzése alatt,

3.4.3. a kérelmet a kijelölt tisztviselő jelenlétében kell aláírni,

3.4.4. a kérelmet ezután a kijelölt tisztviselő át kell, hogy adja a kiállító hatóságnak feldolgozásra.

3.5. A kiállító hatóságnak megfelelő intézkedéseket kell elfogadnia annak biztosítása érdekében, hogy a digitális vagy analóg fénykép, illetve a biometrikus ábrázolás biztonságban és a bizalmasság szabályai szerint készülhessen el.

3.6. A személyazonosságnak a kérelmező általi igazolása legyen összhangban a kiállító állam törvényeivel és gyakorlatával. Ez állhat egy, a kérelmezőről nem sokkal korábban készült fényképből, melyről a hajótulajdonos, hajóskapitány vagy a kérelmező egyéb munkaadója, illetve a kérelmező képzőintézményének igazgatója igazolni tudja, hogy hűen ábrázolja a kérelmezőt.

3.7. Az állampolgárság vagy állandó lakhely igazolása szokványos esetben a kérelmező útlevelével vagy állandó tartózkodását jóváhagyó igazolással történik.

3.8. A kérelmezőt meg kell kérni, hogy vallja be minden további érvényes állampolgárságát, és hogy jelentse ki, miszerint más tagállamtól nem kapott, illetve nem kérelmezett TSzO-t.

3.9. A kérelmező részére nem szabad TSzO-t kibocsátani eladdig, míg egy másik a birtokában van.

3.9.1. Korábbi meghosszabbítási lehetőséget kell biztosítani olyan esetre, ha a tengerész előre tudja, hogy szolgálati idejének alakulása nem teszi lehetővé a lejárat vagy a meghosszabbítás napján történő kérvényezést.

3.9.2. Meghosszabbítási lehetőséget kell biztosítani olyan esetekben, ha egy TSzO meghosszabbítása a szolgálati idő előre nem látott meghosszabbodása folytán válik szükségessé.

3.9.3. Elvesztett TSzO-k pótlására külön rendszert kell működtetni. Ilyen esetben megfelelő ideiglenes okmány adható ki.

3.10. Annak igazolása, hogy a kérelmező a jelen Egyezmény 1. cikke értelmében tengerész, álljon legalábbis az alábbiakból:

3.10.1. előző TSzO vagy tengerész munkakönyv, vagy

3.10.2. alkalmassági igazolás, képesítés vagy más ide vonatkozó képzési tanúsítvány, vagy

3.10.3. ezzel egyenértékű hiteles bizonyíték.

3.11. Ha szükségesnek tűnik, járulékos bizonyíték is kérhető.

3.12. A TSzO-kat kiállító hatóság illetékes tisztviselője minden kérelmet legalábbis az alábbi ellenőrzéseknek köteles alávetni:

3.12.1. meg kell győződnie arról, hogy a kérvény teljesen ki van töltve, és nem tartalmaz semmilyen olyan következtelen adattartalmat, mely az ott szereplő állításokat illetően kételyeket ébresztene;

3.12.2. meg kell győződnie arról, hogy a megadott adatok és az aláírás a kérelmező útlevelében és más megbízható okmányában szereplővel megegyeznek;

3.12.3. ellenőrizni kell az útlevélért felelős hatóságnál vagy más illetékes hatóságnál, hogy az útlevél, illetve más bemutatott okmányok valódiak; ha az útlevél valódiságát illetően alapos kétely merülne fel, az eredetét kell elküldeni az érintett hatóságnak; egyéb esetben a vonatkozó oldalak másolata küldhető el;

3.12.4. szükség esetén az okmányban szereplő fényképet össze kell hasonlítani a fenti 3.4.2. bekezdésben említett digitális fényképpel;

3.12.5. szemrevételezéssel ellenőrizni kell a feni 3.6. bekezdésben említett igazolás hitelességét;

3.12.6. ellenőrizni kell, hogy a 3.10. bekezdésben említett bizonyíték valóban igazolja, hogy a kérelmező csakugyan tengerész;

3.12.7. ellenőrizni kell az Egyezmény 4. cikkében említett adatbázisban, hogy a kérelmezővel azonos személy részére nem bocsátottak már ki TSzO-t, hogy vajon az illetőnek van-e, illetve lehet-e, hogy van egynél több állampolgársága, vagy van-e állampolgárságának megfelelő országon kívül bármely állandó lakhelye; a szükséges ellenőrzéseket a másik ország vagy országok illetékes hatóságainál is el kell végezni;

3.12.8. ellenőrizni kell bármely, a kiállító hatóság számára elérhető megfelelő hazai vagy nemzetközi adatbázisban, hogy a kérelmezővel azonos személy nem jelent biztonsági kockázatot.

3.13. A 3.12. bekezdésben említett tisztségviselő készítsen rövid feljegyzéseket a jegyzőkönyv céljaira a fenti ellenőrzések eredményeinek rögzítésére, és hangsúlyozza azon tényeket, melyek igazolják, hogy a kérelmező tengerész.

3.14. Amint a teljes ellenőrzés megtörtént, a kérelmet és az azt kísérő igazoló okmányokat és a jegyzőkönyv számára készült feljegyzéseket meg kell küldeni a TSzO-k kitöltéséért felelős tisztségviselőnek a kérelmezőnek történő későbbi kiadás céljából.

3.15. A kitöltött TSzO-t, illetve az azt kísérő, a kiállító hatóságnál nyilvántartott adatsort ezután meg kell küldeni ugyanazon hatóság rangidős tisztségviselőjének jóváhagyás céljából.

3.16. A rangidős tisztségviselő csak akkor adhatja meg a jóváhagyást, ha a jegyzőkönyv céljára készült feljegyzések áttekintése után meggyőződött, hogy a szükséges eljárásokat maradéktalanul betartották, és a TSzO-nak a kérelmező részére történő kiállítása indokolt.

3.17. Ezen jóváhagyást írott formában kell megadni, és hozzá mellékelni kell egy magyarázatot a kérvény bármely olyan részletéről, amely külön figyelmet érdemel.

3.18. A TSzO-t (az útlevelemmel vagy hasonló dokumentummal) személyesen, átvételi elismervény ellenében kell átadni, vagy postán elküldeni a kérelmezőnek, vagy, ha a kérelmező így kéri, hajója kapitányának vagy a munkaadónak eljuttatni, mindkét esetben megbízható postaszolgálat igénybevételevel, melynek során átvételi elismervényt kérnek.

3.19. Mikor a TSzO-t átadják a kérelmezőnek, az Egyezmény II. sz. Mellékletében meghatározott részleteket be kell adni az Egyezmény 4. cikkében említett adatbázisba.

3.20. A kiállító hatóság szabályzata határozza meg egy maximális időtartamot, amennyivel az elküldést követően az okmánynak meg kell érkeznie. Ha az ennek alapján számolt idő alatt, illetve a tengerész megfelelő értesítése után az átvételt igazoló elismervény nem érkezik meg, úgy, az adatbázisba rögzíteni kell egy megjegyzést, mely szerint a TSzO hivatalosan elveszettnek minősül, és erről a tengerészt tájékoztatni kell.

3.21. Minden rögzítésre szánt széljegyzetet, így különösen is a jegyzőkönyv számára készített rövid feljegyzéseket (1. fenti 3.13. bekezdés) és a 3.17. bekezdésben említett magyarázatokat, biztos helyen kell tartani a TSzO érvényességének ideje alatt, illetve azt követően 3 évig. Ezen széljegyzetek és magyarázatok, melyeket a 3.17. bekezdés követel meg, külön belső adatbázisban kell tárolni, és csak az alábbi személyeknek szabad rendelkezésére bocsátani: a) a rendszer működésének nyomon követéséért felelős személyek; b) a TSzO kérelmek áttekintéséért felelős tisztségviselők; és c) oktatásért felelős személyek.

3.22. Ha olyan információra derül fény, mely szerint egy TSzO kiállítása tévesen történt, illetve a kiállításához szükséges feltételek már nem állnak fenn, azt haladéktalanul jelezni kell a kiállító hatóságnak, hogy az a TSzO gyors visszavonásáról intézkedhessen.

3.23. Ha egy TSzO-t felfüggesztenek vagy visszavonnak, a kiállító hatóságnak haladéktalanul aktualizálnia kell adatbázisát, jelezvén, hogy az adott TSzO-t már nem ismeri el.

3.24. Ha egy TSzO iránti kérelmet visszautasítanak, vagy felfüggesztéséről vagy visszavonásáról döntenek, a kérelmezőt fellebbezési jogáról hivatalos formában tájékoztatni kell, megadva a döntés okait is.

3.25. A fellebbezési eljárásnak a lehető leggyorsabbnak kell lennie, és összhangban kell állnia a méltányos és kimerítő ügykezelés elveivel.

4. Az adatbázis működtetése, biztonsága és karbantartása

4.1. A kiállító hatóság tegye meg a szükséges intézkedéseket, illetve alakítsa ki a megfelelő szabályokat a jelen Egyezmény 4. cikkének alkalmazására, biztosítva különösen is az alábbiakat:

4.1.1. a hét minden napján éjjel-nappal működő állandó ügyeleti irodát vagy elektronikus elérhetőséget, ahogy azt az Egyezmény 4. cikkének 4., 5. és 6. bekezdései előírják;

4.1.2. az adatbázis biztonságát;

4.1.3. a személyi jogok tiszteletben tartását az adatok tárolásánál, kezelésénél és továbbításánál;

4.1.4. a tengerész jogainak tiszteletben tartását olyan esetben, mikor a róla nyilvántartott adatok pontosságát ellenőrizni, és a téves adatokat ésszerű időtartamon belül javíttatni szeretné.

4.2. A kiállító hatóság alakítson ki megfelelő eljárásokat az adatbázis védelmére, ideértve az alábbiakat is:

4.2.1. legyen kötelező az adatbázisról rendszeres biztonsági másolatokat készíteni, és a másolat adathordozóját biztonságban, a kiállító hatóság helyszínétől távol tárolni;

4.2.2. legyen a különleges felhatalmazású tisztségviselők kizárólagos joga az adatbázishoz való hozzáférés, illetve az adatbázisban bármilyen változtatás engedélyezése, amint az adott tételt létrehozó tisztségviselő a tételt jóváhagyta.

5. Az eljárások minőség-ellenőrzése és időszakos értékelése

5.1. A kiállító hatóság jelöljön ki egy feddhetetlensége, loyálisága és megbízhatósága miatt közismert rangidős tisztségviselőt, aki nem vesz részt a TSzO-k tárolásában, sem azok kezelésében, ellenőrként

5.1.1. folyamatosan figyelje ezen minimális követelmények betartását;

5.1.2. haladéktalanul hívja fel a figyelmet bárminemű hiányosságra;

5.1.3. szolgáljon tanáccsal a vezetőnek és az illetékes tisztségviselőknél a TSzO kibocsátási eljárásának lehetséges javításairól; és

5.1.4. készítsen minőség-ellenőrzési jelentést a vezetőségnek a fentiekről. Az ellenőr, ha lehetséges, ismerje a megfigyelendő eljárások mindegyikét.

5.2. Az ellenőr közvetlen felettese a kiállító hatóság operatív vezetője legyen.

5.3. A kiállító hatóság minden tisztségviselője számára, így az operatív vezető számára is, legyen kötelező az ellenőrt minden dokumentummal és információval ellátni, melyet az ellenőr feladatainak elvégzéséhez fontosnak tart.

5.4. A kiállító hatóság tegye meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy a szervezet tisztségviselői szabadon kommunikáljanak az ellenőrrel, anélkül, hogy bármely kellemetlen helyzetből tartaniuk kéne.

5.5. Az ellenőr munkaköri leírásához tartozzon hozzá, hogy az alábbi feladatoknak különös figyelmet szenteljen:

5.5.1. győződjön meg róla, hogy a rendelkezésre álló források, iroda/munkaterület, eszközök és személyzet elegendő ahhoz, hogy a kiállító hatóság hatékonyan elláthassa feladatát;

5.5.2. biztosítsa, hogy a kitöltetlen és a kitöltött TSzO-k tárolására megfelelő eljárás van hatályban;

5.5.3. biztosítsa, hogy megfelelő szabályok, rendelkezések és eljárások legyenek hatályban a fenti 2.6., 3.2. és 5.4. bekezdések betartatására;

5.5.4. győződjön meg róla, hogy ezen szabályokat, rendelkezéseket és eljárásokat minden érintett tisztségviselő ismeri, érti;

5.5.5. minden ügyviteli esemény lehessen részletes, szűrőpróba-szerű ellenőrzés tárgya, beleértve a vonatkozó széljegyzeteket és más feljegyzéseket, illetve az egyes esetek teljes feldolgozási ciklusát a TSzO kérvény beérkezésétől a kiállítási eljárás végéig;

5.5.6. a kitöltetlen TSzO-k tárolására alkalmazott biztonsági intézkedések, eszközök és anyagok hathatóságának ellenőrzése;

5.5.7. az elektronikusan tárolt információ biztonságának és valóságának ellenőrzése, ha szükséges, megbízható szakértő segítségével, illetve annak ellenőrzése, hogy a hét minden napján napi 24 órás hozzáférési követelményt betartják-e;

5.5.8. minden hiteles jelentés nyomán vizsgálatot indítani, mely egy TSzO esetleges téves kiállításáról, vagy egy TSzO esetleges meghamisításáról vagy csalárd megszerzéséről szól, azzal a céllal, hogy ennek segítségével bármely helytelen belső gyakorlatot vagy gyenge pontot sikerüljön meghatározni az alrendszerekben, melyek a téves kiállítást, a hamisítást vagy a csalást eredményezhették vagy ahhoz hozzájárultak;

5.5.9. az Egyezmény 4. cikkének 2., 3. és 5. bekezdéseinek követelményei alapján az adatbázis adataihoz nem megfelelő hozzáféréssel kapcsolatos panaszokat, illetve az ezen adatok pontatlanságával kapcsolatos panaszokat kivizsgálni.

5.5.10. Annak biztosítása, hogy a kiállítási eljárás javítását célzó és gyenge pontjait meghatározó jelentések nyomán megfelelő időben és eredményesen történnek intézkedések a kiállító hatóság operatív vezetőjének kezdeményezésére;

5.5.11. az elvégzett minőség-ellenőrzések feljegyzéseinek karbantartása;

5.5.12. annak biztosítása, hogy a minőségellenőrzésekről készült vezetőségi felülvizsgálatok megtörténtek, és az azokról készült feljegyzések karban vannak tartva.

5.6. A kiállító hatóság operatív vezetője kezdeményezzen meghatározott időszakonkénti értékeléseket a kiállítási rendszer és a kapcsolódó eljárások megbízhatóságával, illetve ezeknek az Egyezmény követelményeivel való összhangjával kapcsolatban. Ezen értékelés az alábbiakat vegye figyelembe:

5.6.1. a kiállítási rendszer és a kapcsolódó eljárások auditálási által feltárt tények;

5.6.2. a feltárt gyenge pontok vagy titokvédelmi szabálysértések nyomán fogantatott hibajavító intézkedések eredményességének szempontjából fontos vizsgálatok és más eljárások jelentései és beszámolóí;

5.6.3. feljegyzés minden kiállított, elveszett, érvénytelenített, vagy megsérült TSzO-ról;

5.6.4. a minőség-ellenőrzés működésével kapcsolatos feljegyzések;

5.6.5. az elektronikus adatbázis megbízhatóságával vagy védelmével kapcsolatos problémákról készült feljegyzések;

5.6.6. a kiállítási rendszer, illetve a TSzO kiállítási eljárás technológiai fejlesztéseiből vagy innovációjából fakadó eljárások változtatásainak hatásai;

5.6.7. a vezetőségi felülvizsgálatok következtetései;

5.6.8. az eljárások auditálása annak biztosítására, hogy ezek alkalmazása az ILO vonatkozó joganyagában lefektetett, a munkában érvényes alapvető elvek és jogok tiszteletben tartásával összhangban történik.

5.7. Eljárásokat és folyamatokat kell lefektetni, melyek segítségével megelőzhető, hogy más tagállamok által készített jelentések felhatalmazás nélkül jogosulatlan kezekbe kerüljenek.

5.8. Minden auditálási eljárásnak és folyamatnak biztosítania kell, hogy a gyártási technológia és a biztonsági gyakorlat, beleértve a készletellenőrzési eljárást is, megfelelőek ahhoz, hogy a jelen Mellékletben rögzített követelményeknek eleget tegyenek.”

3. § (1) E törvény 2005. szeptember 30-án lép hatályba.

(2) E törvény végrehajtásáról a Kormány gondoskodik.

Sólyom László s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

A Kormány tagjainak rendeletei

A belügyminiszter 40/2005. (IX. 29.) BM rendelete

**a szabad vízen való tartózkodás alapvető szabályairól
szóló 46/2001. (XII. 27.) BM rendelet módosításáról**

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 101. §-a (1) bekezdésének *d*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A szabad vízen való tartózkodás alapvető szabályairól szóló 46/2001. (XII. 27.) BM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Fürdésnek minősül az olyan úszóeszköz (játékcsónak, vízibicikli, banánhajó, felfújható eszközök stb.) vízen történő használata is, amely a vízi közlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény szerint nem tekinthető csónaknak vagy vízi sporteszköznek, továbbá amelynek nem kell rendelkeznie a hajózási hatóság által kiadott hajóokmánnyal vagy a vízi sporteszközökre előírt típusjávahagyással.”

2. §

Az R. 4. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § (1) A Balatonon és a Velencei-tavon minden év április elsejétől október harmincegyedikéig vihar-előrejelző, illetőleg viharjelző szolgálat működik. A vihar-előrejelző rendszer technikai előkészítését, fejlesztését, létrehozását, valamint működtetését a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság végzi.”

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Lamperth Mónika s. k.,
belügyminiszter

A gazdasági és közlekedési miniszter, valamint a környezetvédelmi és vízügyi miniszter

75/2005. (IX. 29.) GKM–KvVM együttes rendelete

**a nem közúti mozgó gépekbe építendő belső égésű
motorok gáznemű és részecskékből álló
szennyezőanyag-kibocsátásának korlátozásáról***

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 89. §-ának (3) bekezdésében, valamint a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 56. §-ának *a*) pontjában kapott felhatalmazás, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 67. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján – a pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendeljük el:

* A rendelet mellékletekkel teljes szövegét a Magyar Közlöny 2005. évi 130. számának II. kötete tartalmazza, melyet az előfizetők kérésre megkapnak (telefon: 266-9290/237 és 238 mellék; fax: 338-4746; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357).

Hatály

1. §

(1) A rendelet hatálya – a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel – kiterjed

a) az 1. számú melléklet 1. pontjában meghatározott, nem közúti mozgó gépekbe, mobil berendezésekbe beépített vagy beépítendő belső égésű motorokra,

b) az a) pont szerinti belső égésű motorral felszerelt nem közúti mozgó gépekre, mobil berendezésekre,

c) közúti gépjárművekbe épített, nem a jármű meghajtására szolgáló motorokra (pl. hűtő aggregát, daru, tartály üritő motor),

d) az a) és b) pont szerinti motorok, illetve gépek gyártójára, Közösségen belüli behozójára és importálójára, továbbá forgalmazójára.

(2) A rendelet hatálya nem terjed ki

a) a közúti gépjárművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet A. Függelékének hatálya alá tartozó gépkocsikra, a B. Függelékének hatálya alá tartozó két- vagy háromkerekű járművekre, valamint a C. Függelékének hatálya alá tartozó mezőgazdasági és erdészeti vontatókra, az azok meghajtását szolgáló motor tekintetében,

b) a kizárólag fegyveres erők, fegyveres testületek és rendészeti szervek számára értékesített és általuk használt nem közúti mozgó gépek belső égésű motorjaira,

c) a hajókra, a belvízi hajók kivételével,

d) a légijárművekre,

e) a szabadidős járművekre, mint a motoros szánok, terep-motorkerékpárok, terepjáró járművek,

f) a belső égésű motorral működő modellekre.

Fogalommeghatározások

2. §

E rendelet alkalmazásában

a) *nem közúti mozgó gép*: minden önjáró gép, szállítható berendezés, karosszériával ellátott vagy el nem látott, nem utasok vagy áruk közúti szállítására szolgáló jármű, amelybe az 1. számú melléklet 1. pontjában meghatározott belső égésű motor van beépítve;

b) *típusjóváhagyás*: eljárás, amelynek során a hatóság meggyőződik arról, hogy egy belső égésű motortípus vagy egy motorcsalád a szennyezőanyag-kibocsátás tekintetében kielégíti a jelen rendeletben meghatározott követelményeket, és kiadja a típus-jóváhagyási bizonyítványt;

c) *motortípus*: motorok olyan kategóriája, amelybe tartozó motorok egymástól nem különböznek az e rendelet 2. számú melléklete 1. függelékében meghatározott lényeges jellemzők tekintetében;

d) *motorcsalád*: a gyártó által csoportosított motorok olyan együttese, amelyek szennyezőanyag-kibocsátása konstrukciójuk alapján várhatóan hasonló, és kielégítik a rendelet követelményeit;

e) *alapmotor*: a motorcsaládból kiválasztott motor, amely megfelel az 1. számú melléklet 7. pontjában foglalt követelményeknek;

f) *motorteljesítmény*: az e rendelet 1. számú mellékletének 2.4. pontjában meghatározott hasznos (effektív) teljesítmény;

g) *szennyezőanyag-kibocsátás*: a motor kipufogógázai-val a levegőbe kerülő szén-monoxid, szénhidrogének, nitrogén-oxidok és részecskék tömege a 3., illetve 4. számú mellékletben meghatározott vizsgálati eljárás szerint mérve, az 5. számú mellékletben leírt referencia üzemanyag és a 6. számú mellékletben leírt elemző és mintavevő rendszer alkalmazásával;

h) *motor gyártási időpontja*: az a nap, amikor a motor a gyártósor elhagyása után átmegy az utolsó vizsgálaton, és a motor ebben az állapotában kiszállítható vagy raktárra helyezhető;

i) *forgalomba hozatal*: egy motor első alkalommal történő kínálása a piacon ellenérték fejében vagy ingyenesen, a Közösségben való forgalmazás, illetve felhasználás céljából;

j) *gyártó*: az a személy vagy testület, aki vagy amely a jóváhagyó hatósággal szemben minden szempontból felelős a típus-jóváhagyási eljárásért és a gyártás megfelelőségének biztosításáért. Nem szükséges, hogy a gyártó közvetlenül részt vegyen a motor gyártásának minden szakaszában. A jóváhagyás kérelmezése tekintetében az importáló is gyártónak tekintendő;

k) *jóváhagyó hatóság (a továbbiakban: hatóság)*: a 15. § szerint kijelölt hatóság, amely felelős egy motor vagy egy motorcsalád típusjóváhagyásáért, a jóváhagyási bizonyítvány kiadásáért, módosításáért, kiterjesztéséért vagy visszavonásáért, a gyártónak a gyártás megfelelősége érdekében tett intézkedései ellenőrzéséért, az e rendeletben lehetővé tett mentesítések megadásáért és a rugalmas végrehajtás engedélyezéséért; valamint kapcsolatot tart az Európai Gazdasági Térség (a továbbiakban: EGT) más tagállamainak hatóságával;

l) *műszaki szolgálat*: az e rendeletben és mellékleteiben leírt vizsgálatok, mérések lefolytatására a 15. § szerint működő vizsgáló laboratóriumként kijelölt tanúsító szervezet vagy testület. A szükséges vizsgálatokat a hatóság is elvégezheti;

m) *információs dokumentum*: a 2. számú mellékletben foglalt dokumentum, amely tartalmazza a kérelmező által közlendő információkat;

n) *információs mappa*: az a teljes iratgyűjtő (vagy adatfájl), amely tartalmazza az információs dokumentumban előírt adatokat, rajzokat, fényképeket stb., és amelyben a kérelmező az előírtakat a műszaki szolgálatnak vagy a hatóságnak benyújtja;

o) *információs csomag*: az a csomag, amely tartalmazza az információs mappát, valamint azokat a vizsgálati jegyzőkönyveket és más dokumentumokat, amelyeket a műszaki szolgálat vagy a hatóság feladata végzése során az információs dokumentumhoz csatolt;

p) az információs csomag tartalomjegyzéke: az a dokumentum, amelyben az információs csomag tartalma, az összes lap egyértelmű azonosíthatósága céljából megfelelően beszámozva vagy más módon megjelölve, fel van sorolva;

q) cseremotor („replacement engine”): olyan új motor, amelyet nem közúti mozgó gép motorjának kicserélésére gyártottak és kizárólag erre a célra szállítottak;

r) kézi motor: olyan motor, amely megfelel legalább a következő követelmények egyikének

ra) a motort olyan eszközben használják, amelyet a motor tervezett funkciójának végrehajtása során a működtető a kezében tart,

rb) a motort olyan eszközben használják, amelynek a tervezett funkciója végrehajtása érdekében többféle helyzetben – például fejjel lefelé vagy oldalirányban – kell működnie,

rc) a motort olyan eszközben használják, amelyben a motor és az eszköz együttes száraz tömege kevesebb mint 20 kg, és a következők közül legalább az egyik jellemzővel rendelkezik:

1. a tervezett funkció végrehajtása során a kezelőnek alá kell támasztania, vagy tartania kell az eszközt,
2. a tervezett funkció végrehajtása során a kezelőnek alá kell támasztania az eszközt, vagy vezérelnie kell annak térbeli helyzetét,
3. a motort generátorban vagy szivattyúban használják;

s) nem kézi motor: a kézi motorok meghatározása alá nem tartozó motor;

t) ipari felhasználású, többféle helyzetben működtethető kézi motor: olyan kézi motor, amely megfelel a kézi motor meghatározásának *ra)* és *rb)* pontjában előírt követelményeknek, és amellyel kapcsolatban a motor gyártója igazolta a hatóságnak, hogy a motorra (a 4. számú melléklet 4. függelékének 2.1. pontja szerinti) 3-as kategóriájú kibocsátási tartóssági időszak alkalmazandó;

u) kibocsátás tartóssági periódus: a 4. számú melléklet 4. függelékében megadott órák száma, amely alapján a romlási tényezőket meghatározzák;

v) kis sorozatban gyártott motorcsalád: olyan külső gyújtású motorcsalád, amelynek az évente gyártott darabszáma kevesebb, mint 5000;

w) kis sorozatban gyártott külső gyújtású motorok gyártója: évente kevesebb, mint 25 000 darab motort előállító gyártó;

x) belvízi hajó: belvizeken történő használatra szánt, 20 m vagy annál hosszabb, az 1. számú melléklet 2.8. a) pontja szerint meghatározva 100 m³ vagy nagyobb vízkiszorítású hajók, továbbá vontató-, illetve tolóhajók, amelyeket 20 m vagy annál hosszabb vízijárművek vontatására, tolására vagy oldalukhoz rögzített mozgató-sára építettek. Ez a meghatározás nem foglalja magában:

xa) a személyzetten kívül 12 főnél nem több utas szállítására szolgáló hajókat,

xb) a 24 méternél rövidebb, kedvtelési célú hajókat [ahogyan azokat a 2000. évi XLII. törvény 87. §-ának 18. pontja, valamint a kedvtelési célú vízi járművek tervezéséről, építéséről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 2/2000. (VII. 26.) KöViM rendelet 1. §-a (1) bekezdésének aa) alpontja együttesen meghatározza],

xc) az ellenőrző hatóságok hajóit,

xd) a tűzoltó szolgálat hajóit,

xe) a katonai célú hajókat,

xf) a Közösség haláshajó-nyilvántartásban szereplő haláshajókat,

yg) a tengerjáró hajókat, beleértve a tengerjáró vontató- és tolóhajókat, amelyek tengerek partmenti vizein hajóznak vagy állomásoznak, vagy időlegesen belvizeken tartózkodnak, feltéve, hogy rendelkeznek az 1. számú melléklet 2.8. b) pontja szerinti tengerhajózási alkalmassági és biztonsági bizonyítvánnyal;

y) eredeti berendezés gyártó: valamely nem közúti mozgó gép-típus gyártója;

z) rugalmas végrehajtási eljárás: olyan eljárás, amely lehetővé teszi két egymást követő szabályozási lépcsőben a második, szigorúbb követelményeket támaztató szabályozás időszakában korlátozott számban olyan nem közúti mozgó gépbe történő beépítésre szánt motor forgalomba hozatalát, amely csak az első lépcső szerinti emissziós határértékeknek felel meg.

Általános követelmények

3. §

(1) Az 1. § (1) bekezdése szerinti motor akkor hozható forgalomba, ha

a) e rendelet szerint jóváhagyott típushoz tartozik,

b) szennyezőanyag-kibocsátása – az e rendeletben megfogalmazott mentességeket, alternatív forgalomba hozatal és a rugalmas végrehajtási eljárás lehetőségét is figyelembe véve – megfelel a kategóriája és a forgalomba hozatalának dátuma szerint rá alkalmazható forgalomba hozatali követelményeknek.

(2) Belső égésű motorral szerelt nem közúti mozgó gép akkor hozható forgalomba, ha motorja megfelel az (1) bekezdés szerinti követelményeknek.

(3) Az e rendelet hatálya alá tartozó belső égésű motorral szerelt nem közúti mozgó gépre, illetve ilyen gépbe történő beépítésre szánt motorra nem adható ki más típusjóváhagyás¹, forgalomba hozatali engedély, vagy a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet 5. §-a szerinti típusvizsgálati tanúsítvány, illetve nem tehető az ott megjelölt tartalmú megfelelőségi nyilatkozat, nem helyezhető el a gépen a CE megfelelőségi jelölés, ha az nem teljesíti e rendelet követelményeit, figyelembe véve a kedvezményeket és mentességeket is.

¹ Lásd: 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet, 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet.

A típusjóváahagyás kérelmezése

4. §

(1) Motor vagy motorcsalád típusjóváahagyása iránti kérelmet a gyártó nyújtja be. A kérelemhez csatolni kell a 2. számú melléklet szerinti információs mappát. A jóváahagyási vizsgálatok elvégzésével megbízott műszaki szolgálat részére térítésmentesen biztosítani kell egy, a 2. számú melléklet 1. függelékében leírt motortípus jellemzőknek megfelelő motort.

(2) Ha egy motorcsalád típus-jóváahagyási kérelme esetében a hatóság úgy ítéli meg, hogy a kérelem – a kiválasztott alapotmotort figyelembe véve – nem képviseli teljes mértékben a 2. számú melléklet 2. függelékében leírt motorcsaládot, az (1) bekezdés szerinti jóváahagyáshoz egy másik, vagy ha szükséges egy további, a hatóság által meghatározott alapotmotort kell átadni.

(3) Nem nyújthat be a gyártó jóváahagyási kérelmet olyan motorra vagy motorcsaládra, amelyre más tagállam illetékes hatóságától már kért jóváahagyást. Minden egyes jóváahagyandó motortípusra vagy motorcsaládra külön kérelmet kell benyújtani.

A típus-jóváahagyási eljárás

5. §

(1) A hatóság minden olyan motortípusra vagy motorcsaládra megadja a típusjóváahagyást, amely megegyezik az információs mappa adataival és teljesíti az e rendelet szerinti rá alkalmazható követelményeket.

(2) A hatóság minden általa jóváahagyott motortípusra vagy motorcsaládra kiállítja a 7. számú mellékletben szereplő típus-jóváahagyási bizonyítványt, kitöltve annak minden alkalmazható pontját, és összeállítja, illetve ellenőrzi az információs csomag tartalomjegyzékét. A típusjóváahagyási bizonyítványokat a 8. számú mellékletben leírt módon kell számozni. A típus-jóváahagyási bizonyítványt és mellékleteinek egy példányát át kell adni a kérelmezőnek.

(3) Ha a jóváahagyásra váró motor feladatát a nem közúti mozgó gépbe beépítve annak egyéb szerkezeti részeivel összekapcsolva látja el, és a szennyezőanyag-kibocsátási követelményeknek való megfelelése e rendelet szerinti eljárásokkal csak akkor igazolható, amikor a jóváahagyásra váró motor egyéb gépészeti elemekkel összekapcsolva működik, akkor típusjóváahagyásának hatályát értelemszerűen szűkíteni kell a beépítési követelményeknek megfelelően. Ilyen esetben a motortípus vagy motorcsalád típusjóváahagyási bizonyítványában a használati korlátozásokat fel kell tüntetni, jelezve a beépítés (csatlakoztatás) feltételeit is.

(4) A hatóság az általa kiadott típus-jóváahagyási bizonyítványokról és a típusjóváahagyással egyezően gyártott motorokról nyilvántartást vezet. Más hatóságok – beleértve más tagállamok illetékes hatóságait – megkeresésére köteles információt szolgáltatni. A hatóság havonta elküldi más tagállamok hatóságának a 10. számú melléklet szerinti részleteket tartalmazó jegyzéket az adott hónapban általa kiadott típusjóváahagyásokról, jóváahagyás megtagadásokról vagy visszavonásokról. A hatóság más hatóságok – beleértve más tagállamok illetékes hatóságait – megkeresésére haladéktalanul megküldi a következők közül az igényelteteket:

a) a motortípus vagy motorcsalád típus-jóváahagyási bizonyítványának másolatát, a kéréstől függően az információs csomaggal együtt vagy anélkül, bármely motortípusra vagy motorcsaládra vonatkozóan, amelyet jóváahagyott, illetve amelynek jóváahagyását megtagadta vagy visszavonta,

b) a kéréstől függően a megadott típusjóváahagyásnak megfelelően gyártott motorok 7. § (3) bekezdés szerinti jegyzékét a 10. számú mellékletben megadott részletezéssel,

c) a 7. § (5) bekezdés szerinti nyilatkozat másolatát.

(5) A hatóság évenként vagy kérelemre megküldi a Bizottságnak az utolsó bejelentés óta jóváahagyott motorokra vonatkozó, a 11. számú melléklet szerinti adatlap másolatát.

(6) A kompresszió gyújtású motorok – a mozdonyok, motorkocsik, belvízi hajók meghajtására szolgáló motorok kivételével – forgalomba hozhatók, az (1)–(5) bekezdésekben foglaltakon túl, a 13. számú mellékletben foglalt rugalmas végrehajtási eljárásnak megfelelően.

A típusjóváahagyás módosítása

6. §

(1) A típus-jóváahagyási bizonyítvány tulajdonosa köteles a hatóságot értesíteni minden olyan változásról, ami az információs csomagban szereplő adatokat érinti.

(2) A típus-jóváahagyási bizonyítvány módosítására vagy kiterjesztésére irányuló kérelmet ahhoz a hatósághoz kell benyújtani, amely az eredeti típus-jóváahagyási bizonyítványt kiadta.

(3) Ha az információs csomagban szereplő adatok megváltoztak, a hatóság kiadja az információs dokumentum módosított változatát, mindegyik lapon megjelölve a változás lényegét és az új kiadás dátumát. Amennyiben a hatóság módosított lapot bocsát ki, az információs csomag tartalomjegyzékét (amelyet csatolnak a jóváahagyási bizonyítványhoz) ugyancsak módosítani kell, megjelölve a utolsó változat kibocsátásának a dátumát.

(4) Ha az eredeti jóváhagyáson feltüntetett dátum óta bármely, a típus-jóváhagyási bizonyítványban (a melléletek kivételével) szereplő információ vagy a kibocsátási követelmény megváltozott, a hatóság módosított jóváhagyási bizonyítványt ad ki (megjelölve a kiegészítő számmal), amely tartalmazza a típusjóváhagyás módosításának okait és az új kiadás dátumát.

(5) Ha a hatóság úgy találja, hogy a motor módosítása új vizsgálat vagy ellenőrzés elvégzését teszi indokolttá, a gyártót újabb vizsgálat vagy ellenőrzés végrehajtására kötelezi. A hatóság a típus-jóváhagyási bizonyítvány módosítását vagy kiterjesztését csak a végrehajtott, a megfelelést igazoló vizsgálat, ellenőrzés után adja meg, illetve hajtja végre az információs dokumentum változtatását. Új vizsgálat hiányában a kérelmet a hatóság elutasítja.

Egyezőség jelölése, nyilvántartások

7. §

(1) A gyártónak minden, a jóváhagyott típussal megegyezően gyártott motort el kell látni az 1. számú melléklet 3.1., illetve 3.2. pontjában meghatározott jelzéssel és a típus-jóváhagyási bizonyítvány számával. Csak a jelzésekkel ellátott motort tartalmazó nem közúti mozgó gép hozható forgalomba.

(2) Ha a típus-jóváhagyási bizonyítvány korlátozást tartalmaz a motor használatára, beépítésére vonatkozóan, úgy a gyártónak minden motorhoz mellékelni kell az e rendelet követelményeinek való megfelelést biztosító beépítési (csatlakoztatási) utasítást, összhangban a típus-jóváhagyási bizonyítvánnyal. Ha a jóváhagyott motorok egy sorozatát további beépítésre egy felhasználónak értékesítik, úgy elegendő a beépítési, csatlakoztatási előírásokat tartalmazó dokumentációnak az első motor kiszállítását megelőző, egyszeri átadása, kiegészítve azon motorok (motorszámot és szükség esetén további adatokat tartalmazó) azonosító listájával, amelyekre a dokumentáció vonatkozik.

(3) A gyártó köteles az általa forgalomba hozott motorokról nyilvántartást vezetni, és minden naptári évet követő 45 napon belül megküldeni az előző évben forgalomba hozott motorok jegyzékét, motorcsaládonként, motortípusonként részletezve, motorszámokkal és az egyértelmű azonosításhoz szükséges egyéb információkkal együtt. A jegyzék formátuma azonos a 10. számú mellékletben a típusjóváhagyást kapott motorok és motorcsaládok listájára megadottal, azzal az eltéréssel, hogy a lista száma helyén a benyújtó megnevezését kell feltüntetni, és a végén cégszerűen alá kell írni. A jegyzéknek részletes tájékoztatást kell tartalmaznia, ha a gyártó beszünteti egy jóváhagyott motortípus vagy motorcsalád gyártását.

(4) A gyártó a követelmények változása esetén haladéktalanul, illetve a hatóság eseti kérésére köteles a (3) bekezdés szerinti adatokat megadni az utolsó jelentéstől számítva általa forgalomba hozott motorokra vonatkozóan. A gyártónak folyamatosan vezetnie kell az előzőekben leírt nyilvántartást. A gyártó, illetve importáló köteles a nyilvántartást legalább 20 évig megőrizni.

(5) A motor gyártója – e bekezdés szempontjából ide nem értve az importálót – minden naptári évet követő 45 napon belül, valamint az egyes szabályozási lépcsők a 10. § szerinti alkalmazási időpontjában köteles tájékoztatni a jóváhagyást megadó hatóságot arról, hogy a jóváhagyott motorcsaládok, illetve motortípusok közül a tájékoztatás dátumát követően melyeket szándékoznak gyártani.

(6) A hatóság a 9. §-ban szereplő motorkategóriák szerinti nyilvántartást vezet a hozzá benyújtott, más tagállamok hatósága által kiadott típus-jóváhagyási bizonyítványokról, valamint regisztrálja az évente forgalomba hozott motorokat, és összesített adatbázist hoz létre azok nyilvántartására. A motorok regisztrációjáról a hatóság igazolást ad a gyártónak.

(7) A rugalmas végrehajtási eljárás keretében forgalomba hozott motorokat a 13. számú mellékletnek megfelelően meg kell jelölni.

(8) Az (1) és (7) bekezdés szerinti jelzés meglétét a területileg illetékes közlekedési felügyelet, illetve a megyei (fővárosi) fogyasztóvédelmi felügyelőségek ellenőrzik. A jelzéssel nem rendelkező motorok, vagy ilyen motort tartalmazó gép forgalmazását az ellenőrzést végző hatóság megtiltja. A forgalmazás megtiltásáról az ellenőrző hatóság értesíti a Központi Közlekedési Felügyeletet.

Egyenértékű jóváhagyások

8. §

(1) A (2) bekezdésben foglaltaktól függetlenül el kell fogadni az e rendeletnek való megfelelés bizonyítékeként azokat a nemzetközi előírások által meghatározott jóváhagyásokat, amelyeket Európai Parlament és a Tanács a Bizottság javaslatára egyenértékűnek ismer el a motorok típusjóváhagyását illetően, valamint harmadik országok szabályozásait, a Közösségnek a harmadik országokkal kötött két- vagy többoldalú megállapodása alapján.

(2) A 12. számú mellékletben felsorolt típusjóváhagyásokat és ahol van, a kapcsolódó jóváhagyási jeleket el kell fogadni az e rendeletben foglaltaknak való megfelelés bizonyítékeként.

(3) A belvízi hajókba épített motorokra a (4) és (5) bekezdésben foglaltakat azt követően kell alkalmazni, hogy a Rajnai Hajózási Központi Bizottság (a továbbiakban: RHKB) elismeri a 97/68/EK irányelvnek a legutolsó módosítása szerinti követelményei, és a Rajnán való hajózás-

ról szóló Mannheimi Konvenció keretében elfogadott követelmények közötti egyenértékűséget, és tájékoztatja az elismerésről a Bizottságot.

(4) 2007. június 30-ig a hatóság nem tagadhatja meg a forgalomba hozatali engedély megadását olyan motorokra, amelyek megfelelnek az RHKB I. szabályozási lépcsőjének, amelynek emissziós határértékei a 14. számú mellékletben szerepelnek.

(5) 2007. július 1-jétől e rendelet későbbi időponthoz kötött határértékeinek a hatálybalépéséig a hatóság nem tagadhatja meg a forgalomba hozatali engedély megadását olyan motorokra, amelyek megfelelnek az RHKB II. szabályozási lépcsőjének, amelynek emissziós határértékei a 15. számú mellékletben szerepelnek.

(6) E rendelet szempontjából a belvízi hajók minden, 560 kW-nál nagyobb teljesítményű segédmotorjára a meghajtó motorral azonos követelmények vonatkoznak.

Forgalomba hozatal

9. §

(1) Nem tagadható meg olyan – gépbe beépített vagy különálló – motor forgalomba hozatalának engedélyezése a szennyező anyagok kibocsátása miatt, amely megfelel e rendelet követelményeinek.

(2) Csak akkor engedélyezhető új motorok nyilvántartásba vétele vagy forgalomba hozatala, függetlenül attól, hogy be vannak-e építve egy gépbe vagy sem, ha a motorok megfelelnek e rendelet követelményeinek.

(3) A hatóság nem adhatja ki a külön jogszabály² szerinti Közforgalmi Belvízi Hajózási Bizonyítványt olyan hajóra, amely nem felel meg ezen rendelet követelményeinek.

(4) A típusjóváhagyást megadó hatóságnak, ha szükséges más tagállamok hatóságaival együttműködve, meg kell tennie a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy a jóváhagyás alapján, e rendelet követelményeivel összhangban gyártott motorok azonosítási számait nyilvántartásba vegye és ellenőrizze.

(5) Az azonosítási számok további ellenőrzése megtörténhet a gyártás megfelelőségének a 13. §-ban leírt ellenőrzésével kapcsolatban is.

(6) Az azonosítási számok ellenőrzése tekintetében a gyártónak vagy az EGT-megállapodásban részes államokban működő megbízottjának kívánságra haladéktalanul meg kell adnia a hatóságnak minden, a vevőjére vonatkozó szükséges információt, azoknak a motoroknak az azonosítási számaival együtt, amelyeknek gyártását a 7. § (3) bekezdésének megfelelően bejelentette. Ha a motorokat nem közúti mozgó gép gyártójának adták el, további információra nincs szükség.

(7) Ha a hatóság kívánságára a gyártó nem tudja igazolni a 6. §-ban megadott követelmények betartását, különösen e § (5) bekezdésével kapcsolatban, a motortípusra vagy motorcsaládra e rendelet alapján megadott jóváhagyás visszavonható. Ilyen esetben a hatóságnak a 14. § (6) bekezdése szerint kell eljárnia.

A kibocsátási határértékek hatálybalépése – kompresszió gyújtású motorok

10. §

(1) A hatóság nem tagadhatja meg a típusjóváhagyás megadását vagy a 7. számú melléklet szerinti típusbizonyítvány kiadását, és nem írhat elő semmilyen egyéb típus-jóváhagyási követelményt a motorral felszerelt nem közúti mozgó gépek légszennyezőanyag-kibocsátására vonatkozóan, ha a motor teljesíti az e rendeletben az adott motorkategóriára a gyártási év függvényében alkalmazható, a gáz-halmazállapotú szennyezőanyag-kibocsátásra és részecskekibocsátásra megadott követelményeket.

(2) A hatóságnak meg kell tagadnia a típusjóváhagyás megadását és a 7. számú melléklet szerinti dokumentum kibocsátását olyan motorokra és motorcsaládokra, amelyek nem teljesítik a (4) bekezdés szerinti, az adott motorkategóriára a gyártási év függvényében alkalmazható típus-jóváhagyási követelményeket, továbbá meg kell tagadnia bármilyen jóváhagyás megadását olyan nem közúti mozgó gépekre, amelybe még forgalomba nem hozott motort építettek be.

(3) A hatóságnak – a harmadik országba irányuló export kivételével – meg kell tagadnia a gépbe beépített vagy külön álló motor regisztrálását és meg kell tiltania annak forgalomba hozatalát, ha a motor nem teljesíti a (4) bekezdés szerinti, az adott motorkategóriára a gyártási év függvényében alkalmazható forgalomba hozatalra vonatkozó követelményeket. A hatóságnak vissza kell utasítania bármilyen egyéb típusjóváhagyás megadását is olyan nem közúti mozgó gép esetében, amelybe még forgalomba nem hozott motort építettek be.

(4) Az 1. § (1) bekezdés szerinti kompresszió gyújtású motorok szennyezőanyag kibocsátására a következő követelmények vonatkoznak:

a) az I. szabályozási lépcsőben az A, B és C kategóriájú motorok szennyezőanyag-kibocsátása az 1. táblázatban meghatározott határidőt követően feleljen meg az 1. számú melléklet 4.1.2.1. pontja szerinti követelményeknek;

1. táblázat

I. szabályozási lépcső, A, B, C kategóriájú motorok

Motor-kategória	Hasznos teljesítmény	Határidő	
		Típus-jóváhagyás	Forgalomba hozatal
A:	130 kW P<560 kW	–	1998. június 30.
B:	75 kW P<130 kW	–	1998. június 30.
C:	37 kW P<75 kW	–	1998. június 30.

² 13/2001. (IV. 10.) KöViM rendelet a belvízi utakon közlekedő úszólétesítmények hajózásra alkalmassága és megfelelősége feltételeiről, az üzemképesség vizsgálatáról és tanúsításáról.

b) a II. szabályozási lépcsőben a D, E, F és G kategóriájú motorok szennyezőanyag-kibocsátása a 2. táblázatban meghatározott határidőt követően feleljen meg az 1. számú melléklet 4.1.2.3. pontja szerinti követelményeknek;

2. táblázat

II. szabályozási lépcső, D, E, F, G kategóriájú motorok

Motor-kategória	Hasznos teljesítmény	Határidő	
		Típus-jóváhagyás	Forgalomba hozatal
D:	18 kW P<37 kW	1999. december 31.	2000. december 31.
E:	130 kW P<560 kW	2000. december 31.	2001. december 31.
F:	75 kW P<130 kW	2001. december 31.	2002. december 31.
G:	37 kW P<75 kW	2002. december 31.	2003. december 31.

c) a III/A. szabályozási lépcsőben a H, I, J és K kategóriájú, nem állandó fordulatszámú motorok szennyezőanyag-kibocsátása a 3. táblázatban meghatározott határidőt követően feleljen meg az 1. számú melléklet 4.1.2.4. pontja szerinti követelményeknek;

3. táblázat

III/A. szabályozási lépcső, H, I, J, K kategóriájú, nem állandó fordulatszámú motorok

Motor-kategória	Hasznos teljesítmény	Határidő	
		Típus-jóváhagyás	Forgalomba hozatal
H:	130 kW P 560 kW	2005. június 30.	2005. december 31.
I:	75 kW P<130 kW	2005. december 31.	2006. december 31.
J:	37 kW P<75 kW	2006. december 31.	2007. december 31.
K:	19 kW P<37 kW	2005. december 31.	2006. december 31.

d) a III/A. szabályozási lépcsőben a H, I, J és K kategóriájú, állandó fordulatszámú motorok szennyezőanyag-kibocsátása a 4. táblázatban meghatározott határidőt követően feleljen meg az 1. számú melléklet 4.1.2.4. pontja szerinti követelményeknek;

4. táblázat

III/A. szabályozási lépcső, H, I, J, K kategóriájú állandó fordulatszámú motorok

Motor-kategória	Hasznos teljesítmény	Határidő	
		Típus-jóváhagyás	Forgalomba hozatal
H:	130 kW P 560 kW	2009. december 31.	2010. december 31.
I:	75 kW P<130 kW	2009. december 31.	2010. december 31.
J:	37 kW P<75 kW	2010. december 31.	2011. december 31.
K:	19 kW P<37 kW	2009. december 31.	2010. december 31.

e) a III/B. szabályozási lépcsőben az L, M, N és P kategóriájú, nem állandó fordulatszámú motorok szennyezőanyag-kibocsátása az 5. táblázatban meghatározott határidőt követően feleljen meg az 1. számú melléklet 4.1.2.5. pontja szerinti követelményeknek;

5. táblázat

III/B. szabályozási lépcső, L, M, N, P kategóriájú nem állandó fordulatszámú motorok

Motor-kategória	Hasznos teljesítmény	Határidő	
		Típus-jóváhagyás	Forgalomba hozatal
L:	130 kW P 560 kW	2009. december 31.	2010. december 31.
M:	75 kW P<130 kW	2010. december 31.	2011. december 31.
N:	37 kW P<75 kW	2010. december 31.	2011. december 31.
P:	19 kW P<37 kW	2011. december 31.	2012. december 31.

f) a IV. szabályozási lépcsőben a Q és R kategóriájú, nem állandó fordulatszámú motorok szennyezőanyag-kibocsátása az 6. táblázatban meghatározott határidőt követően feleljen meg az 1. számú melléklet 4.1.2.6. pontja szerinti követelményeknek;

6. táblázat

IV. szabályozási lépcső, Q és R kategóriájú nem állandó fordulatszámú motorok

Motor-kategória	Hasznos teljesítmény	Határidő	
		Típus-jóváhagyás	Forgalomba hozatal
Q:	130 kW P 560 kW	2012. december 31.	2013. december 31.
R:	56 kW P<130 kW	2013. szeptember 30.	2014. szeptember 30.

g) a III/A. szabályozási lépcsőben a belvízi hajó V kategóriájú meghajtó motorjának (főgépezet) szennyezőanyag-kibocsátása a 7. táblázatban meghatározott határidőt követően feleljen meg az 1. számú melléklet 4.1.2.4. pontja szerinti követelményeknek;

7. táblázat

III/A. szabályozási lépcső, V kategóriájú motorok

Motor-kategória	Hasznos teljesítmény (P)/hengerekénti löket-térfogat (V_{LH})	Határidő	
		Típus-jóváhagyás	Forgalomba hozatal
V1:1:	37 kW P és $V_{LH}<0,9 \text{ dm}^3$	2005. december 31.	2006. december 31.
V1:2:	$0,9 \text{ dm}^3$ $V_{LH}<1,2 \text{ dm}^3$	2005. június 30.	2006. december 31.
V1:3:	37 kW P<75 kW és $1,2 \text{ dm}^3$ $V_{LH}<2,5 \text{ dm}^3$	2005. június 30.	2006. december 31.
V1:4:	$2,5 \text{ dm}^3$ $V_{LH}<5,0 \text{ dm}^3$	2006. december 31.	2008. december 31.
V2:	$5,0 \text{ dm}^3$ V_{LH}	2007. december 31.	2008. december 31.

h) a III/A. szabályozási lépcsőben a vasúti motorkocsik „RC A” kategóriájú meghajtó motorjának szennyezőanyag-kibocsátása a 8. táblázatban meghatározott határidőt követően feleljen meg az 1. számú melléklet 4.1.2.4. pontja szerinti követelményeknek;

8. táblázat

III/A. szabályozási lépcső, RC A kategóriájú motorok

Motor-kategória	Hasznos teljesítmény	Határidő	
		Típus-jóváhagyás	Forgalomba hozatal
RC A:	P>130 kW	2005. június 30.	2005. december 31.

i) a III/B. szabályozási lépcsőben a vasúti motorkocsik „RC B” kategóriájú meghajtó motorjának szennyezőanyag-kibocsátása a 9. táblázatban meghatározott határidőt követően feleljen meg az 1. számú melléklet 4.1.2.5. pontja szerinti követelményeknek;

9. táblázat

III/B. szabályozási lépcső, RC B kategóriájú motorok

Motor-kategória	Hasznos teljesítmény	Határidő	
		Típus-jóváhagyás	Forgalomba hozatal
RC B:	P>130 kW	2010. december 31.	2011. december 31.

j) a III/A. szabályozási lépcsőben a vasúti vontatójárművek (mozdonyok) „RL A” és „RH A” kategóriájú meghajtó motorjának szennyezőanyag-kibocsátása a 10. táblázatban meghatározott határidőt követően feleljen meg az 1. számú melléklet 4.1.2.4. pontja szerinti követelményeknek. A követelményeket nem kell alkalmazni azon, e kategóriákba tartozó motortípusokra és motorcsaládokra, amelyek vásárlására a kereskedelmi szerződést 2004. május 20-át megelőzően kötötték meg, feltéve, hogy a tényleges forgalomba hozatal legfeljebb 2 évvel a kérdéses vasúti vontatójármű (mozdony) kategóriára alkalmazható határidőt követően történik meg;

10. táblázat

III/A. szabályozási lépcső, „RL A” és „RH A” kategóriájú motorok

Motor-kategória	Hasznos teljesítmény	Határidő	
		Típus-jóváhagyás	Forgalomba hozatal
RL A:	130 kW P 560 kW	2005. december 31.	2006. december 31.
RH A:	P>560 kW	2007. december 31.	2008. december 31.

k) a III/B. szabályozási lépcsőben a vasúti vontatójárművek (mozdonyok) „R B” kategóriájú meghajtó motorjának szennyezőanyag-kibocsátása a 11. táblázatban meghatározott határidőt követően feleljen meg az 1. számú melléklet 4.1.2.5. pontja szerinti követelményeknek. A követelményeket nem kell alkalmazni azon, e kategóriákba tartozó motortípusokra és motorcsaládokra, amelyek vásárlására a kereskedelmi szerződést 2004. május 20-át megelőzően kötötték meg, feltéve, hogy a tényleges forgalomba hozatal legfeljebb 2 évvel a kérdéses vasúti vontatójármű (mozdony) kategóriára alkalmazható határidőt követően történik meg;

11. táblázat

III/B. szabályozási lépcső, „R B” kategóriájú motorok

Motor-kategória	Hasznos teljesítmény	Határidő	
		Típus-jóváhagyás	Forgalomba hozatal
R B:	P>130 kW	2010. december 31.	2011. december 31.

(5) A (4) bekezdésben a forgalomba hozatalra vonatkozóan előírt időpontok előtt gyártott motorok esetében a követelmények teljesítésének határideje minden kategória esetében két évvel eltolódik.

(6) A kibocsátási határértékek egy szabályozási lépcsőjére kiadott engedélyeket vissza kell vonni a következő szabályozási lépcső határértékeinek kötelező hatálybalépésének időpontjában.

(7) A hatóság a gyártó kérelmére engedélyezi, hogy az 1. számú melléklet 4.1.2.4, 4.1.2.5 és 4.1.2.6 pontjainak táblázataiban szereplő határértékeket a (4) bekezdésben előírt időpontok előtt teljesítő motorokon és motorcsaládokon különleges címkét vagy jelet helyezzenek el, amely mutatja, hogy az érintett gép vagy berendezés az előírt határértékeket már a kötelező időpontot megelőzően teljesíti.

*A kibocsátási határértékek hatálybalépése –
külső gyújtású motorok*

11. §

(1) Az e rendelet hatálya alá tarozó külső gyújtású motorokat a 12. táblázat szerinti kategóriákba és osztályokba kell sorolni, jóváhagyásukat és forgalomba hozatalukat e felosztás szerint kell nyilvántartani.

12. táblázat

*Külső gyújtású motorok osztályokba,
kategóriákba sorolása*

Kategória*	Osztály*	Lökettérfogat [V _L , cm ³]
Kézi motor	SH–1	V _L <20
	SH–2	20 V _L <50
	SH–3	50 V _L
Nem kézi motor	SN–1	V _L <66
	SN–2	66 V _L <100
	SN–3	100 V _L <225
	SN–4	225 V _L

* A jelölések értelmezése:

S – kis motor (small engine) effektív teljesítmény 19 kW;

H – kézi berendezés (hand-held machinery);

N – nem kézi berendezés (non hand-held machinery).

(2) A hatóság nem tagadhatja meg az e rendelet szerinti típusjóváhagyás megadását, illetve a 7. számú melléklet szerinti típusbizonyítvány kiadását olyan külső gyújtású motorra vagy motorcsaládra, amely kielégíti az e rendelet szerinti követelményeket, továbbá nem támaszthat további követelményeket a motor szennyezőanyag-kibocsátása tekintetében nem közúti mozgó gép forgalomba hozatalához miatt, ha a motor kielégíti e rendelet követelményeit. Az EGT-megállapodásban részes államokban a 97/68/EK tanácsi irányelv az adott motorkategóriára a gyártási év függvényében alkalmazható végrehajtását célzó jogszabályok alapján kiadott típusjóváhagyásokat el kell fogadni annak bizonyítékeként, hogy a motor az e rendeletben foglalt követelményeknek megfelel.

(3) A rendelet hatálya alá tartozó, a 13. táblázat szerinti motorokra, illetve azokkal ellátott nem közúti mozgó gépekre a hatóság akkor adhat típusjóvá hagyást és állíthatja ki a 7. számú mellékletben leírt dokumentumokat, valamint 2005. február 1-je után – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel – akkor engedélyezheti forgalomba hozatalukat, ha azok szennyezőanyag-kibocsátása megfelel az 1. számú melléklet 4.2.2.1. pontjában foglalt követelményeknek.

(4) Az (1) bekezdésben felsorolt, 13. táblázat szerinti motorokra, illetve azokkal ellátott nem közúti mozgó gépekre az alábbi, 13. táblázatban megjelölt határidő után – az (5) és (6) bekezdésben foglalt kivételekkel – a hatóság akkor adhat típusjóvá hagyást és állíthatja ki a 7. számú mellékletben leírt dokumentumokat, valamint hat hónappal a típusjóvá hagyás megadására vonatkozó határidő után akkor engedélyezheti forgalomba hozatalukat, ha azok szennyezőanyag-kibocsátása megfelel az 1. számú melléklet 4.2.2.2. pontjában foglalt követelményeknek. A jelzett határidőt követően a (3) bekezdés szerinti jóvá hagyásokat vissza kell vonni.

13. táblázat

Külső gyújtású motorok, 2. szabályozási lépcső

Kategória	Osztály	Határidő
Kézi motor	SH-1	2007. augusztus 1.
	SH-2	2007. augusztus 1.
	SH-3	2008. augusztus 1.
Nem kézi motor	SN-1	2004. augusztus 1.
	SN-2	2004. augusztus 1.
	SN-3	2007. augusztus 1.
	SN-4	2006. augusztus 1.

(5) A (3) és (4) bekezdés szerinti időpontok előtt gyártott, még forgalomba nem hozott motorokra vonatkozóan a szennyezőanyag-kibocsátásra megállapított követelmények teljesítésének határideje minden motorkategóriára 2 évvel meghosszabbodik az ott szereplő, az adott motorkategóriára vonatkozó időponthoz képest.

(6) Az alábbiakban felsorolt gépek mentesülnek a (4) bekezdésben foglalt 2. szabályozási lépcső kibocsátási határértékeinek az ott megjelölt határidőre történő kielégítésére vonatkozó követelmény alól, az ezeknek a kibocsátási határértékeknek a hatálybalépését követő 3 éves időtartamra. Ebben a 3 évben a felsorolt gépekre továbbra is az 1. szabályozási lépcső kibocsátási határértékeit kell alkalmazni. A mentesülő gépek:

– kézi láncfűrész: az MSZ EN ISO 11681-1:2004 szabványnak megfelelő kézi készülék, amelyet fűrészláncal fa vágására terveztek, két kézzel tartható, a motor ürtartalma pedig meghaladja a 45 cm³-t,

– felső fogantyúval ellátott gép (például kézi fűrőgépek vagy famegmunkáló láncfűrészek): az

MSZ EN ISO 11681-2:2000 szabványnak megfelelő kézi eszköz, amelynek a felső részén fogantyú van, és furatok fűrésze vagy láncfűrészszel fa vágásra terveztek,

– kézi bozótívágó, belső égésű motorral: kézi eszköz, amely olyan fémből vagy műanyagból készült forgó késsel van felszerelve, amely a gyom, bozót, fiatal fa és hasonló növényzet vágására szolgál. Az MSZ EN ISO 11806:1999 szabványnak megfelelően úgy kell kialakítani, hogy többféle helyzetben – vízszintesen vagy fejjel lefelé – is működtethető legyen, a motor ürtartalma pedig meghaladja a 40 cm³-t,

– kézi sövénynyíró olló: az MSZ EN 774:1999 szabványnak megfelelő kézi eszköz, amelyet sövény vagy bozót vágására terveztek egy késsel vagy több, két irányba forgó késsel,

– nagy teljesítményű, kézi vágókészülék, belső égésű motorral: az MSZ EN 1454:1999 szabványnak megfelelő, forgó acélkéssel felszerelt kézi eszköz kemény anyagok – kő, aszfalt, beton vagy acél – vágására, 50 cm³-t meghaladó lökettérfogattal,

– nem kézi, vízszintes tengelyű, SN-3 osztályú motor: csak olyan nem kézi, SN-3 osztályú vízszintes tengelyű motorok, amelyek teljesítménye legfeljebb 2,5 kW, és főleg speciális ipari célokra használják őket, beleértve a talajművelő gépeket, a tárcsás vágókészülékeket, a pázsitlázító gépeket és a generátorokat is.

(7) Annak a motortípusnak vagy motorcsaládnak az esetében, amely a (3) bekezdésben rá vonatkozóan megállapított határidő előtt megfelel az 1. számú melléklet 4.2.2.2. pontjának táblázatában feltüntetett határértékeknek, a hatóság engedélyezi az ilyen motorral szerelt berendezés különleges címkézését és jelölését, amely mutatja, hogy a szóban forgó berendezés a megállapított időpont előtt teljesíti az előírt határértékeket.

Mentességek és alternatív eljárás

12. §

(1) A 9. § (1) és (2) bekezdésében, továbbá a 10. § (4) és a 11. § (3) és (4) bekezdésében foglalt, a motorok forgalomba hozatalára vonatkozó előírásokat nem kell alkalmazni:

a) a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivételekre,

b) olyan gépekben és berendezésekben használt motorokra, amelyeket elsődlegesen mentőcsónakok vízrebocsátására és kiemelésére szántak,

c) olyan gépekben és berendezésekben használt motorokra, amelyeket elsődlegesen vízi járműveknek a partról történő vízrebocsátására és vízről kiemelésére szántak.

(2) A cseremotornak – a vasúti motorkocsik, mozdonyok és belvízi hajók meghajtómotorjainak kivételével – a szennyezőanyag-kibocsátást tekintve azon követelményeknek kell megfelelnie, amelyek a kicserélendő motorra

vonatkoztak annak forgalomba hozatalakor. A motoron el kell helyezni egy „REPLACEMENT ENGINE” („CSEREMOTOR”) feliratú címkét, vagy ezt a körülményt fel kell tüntetni a kezelési utasításban.

(3) A gyártó, illetve a gépet valamely tagállamból behozó vagy az importáló kérésére a hatóság felmentést adhat egy kifutott motortípus sorozatból még raktáron lévő motorokra vagy raktáron lévő nem közúti mozgó gép motorjára a 10. § (4) bekezdésben jelzett, a forgalomba hozatalra vonatkozó határidő alól, legfeljebb a vonatkozó határidőtől számított 12 hónap időtartamra az alábbi feltételek mellett:

a) a gyártónak még a határidő lejárta előtt kérelmet kell benyújtania a jóváhagyást kiadó hatósághoz;

b) a gyártó a kérelemhez köteles csatolni a 7. § (3) bekezdés szerinti jegyzéket azokról a motorokról, amelyek a fenti határidőkön belül kerülnek forgalmazásra. Olyan motorok esetében, amelyek első ízben kerülnek e rendelet hatálya alá, a gyártónak azon tagállam hatóságához kell a kérelmet benyújtania, amelyben a motorokat tárolják;

c) a kérelem csak olyan motortípusnak vagy motorcsaládnak megfelelő motorra vonatkozhat, amelyre a típusjóváahagyás már nem érvényes, vagy amelyekre korábban nem volt típus-jóváahagyási kötelezettség, de amelyeket a vonatkozó határidőig gyártottak;

d) a kérelem csak olyan motorokra vonatkozhat, amelyeket az adott határidő lejárta előtt fizikailag az EGT-megállapodásban részes valamely államban tároltak;

e) a kérelemnek tartalmaznia kell a mentesség kérésének műszaki és/vagy gazdasági indokait;

f) a felmentés alkalmazásával forgalomba hozott egy vagy több típushoz tartozó új motorok száma nem haladhatja meg az előző év során a kérelmező által forgalmazott összes adott típusú új motor maximum 10%-át.

(4) A hatóság a kérelem elfogadása esetében minden, a kérelemben szereplő motorra kiad az összes korlátozást, a gyártó számára előírt kötelezettségeket és időhatárt tartalmazó forgalomba hozatali engedélyt. Ez lehet az összes motor azonosítási számát tartalmazó összevont dokumentum is, ha az érintett motorok tervezett felhasználása ezt indokolja.

(5) Amennyiben a gyártó a (3) bekezdés b) pont szerinti jegyzéken nem szereplő, a felmentési kérelemben meghatározott típusú motort hoz forgalomba vagy nem tartja be a (4) bekezdés szerinti forgalomba hozatali engedélyben foglaltakat, a hatóság visszavonja a felmentést és megtiltja az adott típusú motor további forgalomba hozatalát.

(6) A (3) bekezdés szerinti felmentés megadása esetén a hatóság értesíti a tagállamok hatóságait a felmentés részleteiről és okairól.

(7) A hatóság minden évben megküldi a Bizottságnak a (3) bekezdés szerint felmentést kapott motorok listáját, megadva a felmentés indokát is.

(8) A 11. § (4) bekezdésében foglalt követelmények kielégítését a kis sorozatban gyártott motorok gyártói esetében 3 évvel az ott megadott határidők után kell megkövetelni.

(9) A 11. § (4) bekezdésének követelményei helyébe a legfeljebb 25 000 egységből álló, kis sorozatban gyártott motorcsaládok tekintetében a 11. § (3) bekezdésének (1. szabályozási lépcső) megfelelő követelményei lépnek, amennyiben a jelzett mennyiséget összességében kitevő, különféle motorcsaládok hengerűrtartalma különböző.

(10) A (3) bekezdésben foglaltak nem alkalmazhatók a belvízi hajók meghajtó motorjaira.

(11) Motorokat forgalomba lehet hozni a 13. számú melléklet előírásainak megfelelően, a rugalmas végrehajtási eljárás keretében.

(12) A hatóság az 1. számú melléklet 1.1. és 1.2. pontjaiban meghatározott motorok forgalomba hozatalát engedélyezi a 13. számú melléklet előírásainak megfelelően, a rugalmas végrehajtási eljárás keretében.

A gyártás megfelelőségére vonatkozó intézkedések

13. §

(1) A hatóságnak, szükség esetén más tagállamok hatóságaival együttműködve, a típusjóváahagyás megadása előtt meg kell győződnie arról, hogy a gyártó megtette a szükséges intézkedéseket az 1. számú melléklet 5. pontjában a gyártás egyezőségére vonatkozóan megállapított követelmények kielégítésének, hatékony ellenőrzésének biztosítására.

(2) A típusjóváahagyást megadó hatóságnak, szükség esetén más tagállamok hatóságaival együttműködve, az 1. számú melléklet 5. pontjában meghatározott előírásokra tekintettel meg kell tennie a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy meggyőződjék (1) bekezdésben említett intézkedéseknek a megfelelőségéről a gyártás folyamatában, és biztosított legyen, hogy minden a rendeletnek megfelelő típus-jóváahagyási számot viselő legyártott motor megegyezzen a jóváhagyott motortípus vagy motorcsalád típusbizonyítványában és mellékleteiben szereplő leírással.

(3) A hatóság a gyártó számára az (1) bekezdésben előírt ellenőrzésére információt kérhet a gyártó alkalmazott minőségbiztosítási rendszerére vonatkozóan, azt értékelheti, szükség esetén előírhatja annak módosítását. A gyártás megfelelőségének (2) bekezdés szerinti ellenőrzése során a hatóság vizsgálhatja a minőségbiztosítási rendszer megfelelő működtetését, ellenőrizheti véletlenszerűen kiválasztott motorok jellemzőinek egyezését az információs dokumentumban szereplő adatokkal, nem megfelelő gyártásra utaló jelek esetén véletlenszerűen választott motorok ellenőrző vizsgálatát rendelheti el.

A jóváhagyott motortípussal vagy motorcsaláddal való egyezőség hiánya

14. §

(1) Nem áll fenn megfelelés a jóváhagyott motortípussal vagy motorcsaláddal, ha a típus-jóváhagyási bizonyítványban és/vagy az információs csomagban szereplő adatoktól olyan eltérések találhatók, amiket a hatóság nem engedélyezett a 6. § (3) bekezdése alapján.

(2) Ha a hatóság megállapítja, hogy típus-jóváhagyási bizonyítvánnyal ellátott, és/vagy jóváhagyási jelet viselő motor nem felel meg a jóváhagyott motortípusnak vagy motorcsaládnak, intézkedik annak biztosítására, hogy az ezt követően gyártott motorok megegyezzenek a jóváhagyott motortípussal vagy motorcsaláddal. A hatóság intézkedése kiterjedhet egyes szerkezeti elemek, beállítási paraméterek rendszeres ellenőrzésének vagy technológiai változtatásoknak, valamint a gyártás megfelelése érdekében tett intézkedésekről szóló rendszeres beszámolás előírására, vagy súlyos szabálytalanság esetén a jóváhagyás visszavonására. A hatóság értesíti a többi tagállam hatóságát a megtett intézkedésekről.

(3) Amennyiben a (2) bekezdés szerinti intézkedés ismételten eredménytelen, vagy a gyártó többszöri felszólítás után sem teljesíti a 7. § szerinti nyilvántartási, információszolgáltatási kötelezettségét, a típusjóváhagyást vissza kell vonni.

(4) Ha a hatóság észleli, hogy más tagállam jóváhagyási jelét viselő motor nem felel meg a jóváhagyott motortípusnak vagy motorcsaládnak, kérnie kell a jóváhagyást megadó hatóságtól, hogy igazolja a gyártott motorok továbbra is megfelelnek a jóváhagyott típusnak vagy motorcsaládnak. Az igazolási eljárást a kéréstől számított 6 hónapon belül kell lefolytatni.

(5) Ha a típusjóváhagyást megadó tagállam hatósága vitatja a (4) bekezdés szerint bejelentett gyártás egyezőségi hiányosságot, a vitát a hatóságoknak konzultálva, együttműködve kell rendezni. Ilyen esetben tájékoztatni kell a Bizottságot a bejelentés elbírálásáról.

(6) A hatóságnak 1 hónapon belül kölcsönösen értesítenie kell a többi tagállam hatóságát a típusjóváhagyás visszavonásáról és annak okáról.

A hatóság és a műszaki szolgálat

15. §

(1) A hatóság a Központi Közlekedési Felügyelet (a továbbiakban: KKF). Az ezen rendeletben előírt vizsgálatok végzésére a műszaki szolgálatot a miniszter pályázat útján jelöli ki. A KKF bejelenti a Bizottságnak és a többi tagállamnak az ezen rendelet szerinti eljárásokért felelős

hatóságként való kijelölését (megnevezésének és címének megadásával), továbbá a műszaki szolgálat ellátására kijelölt szervezetet (megnevezésének és címének megadásával).

(2) Amennyiben a műszaki szolgálat valamely kis darabszámú, ritkán előforduló motorkategóriára előírt vizsgálatokat nem tudja végrehajtani vagy a mérések végrehajtására való felkészülése aránytalanul nagy költséget jelentene, a hatóság engedélyezheti a vizsgálatok elvégzését a gyártó laboratóriumában a műszaki szolgálat felügyelete mellett. A hatóság elfogadja más tagállam kijelölt műszaki szolgálatának vizsgálati eredményeit.

(3) A KKF a 12. § szerinti mentesítések megadásáról és motorok 12. § (11) és (12) bekezdése szerinti, a 13. számú mellékletben foglaltaknak megfelelő rugalmas végrehajtás eljárás keretében történő fogalomba hozatalának engedélyezéséről az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség szakhatósági állásfoglalásának kikérését követően dönt.

(4) Az (1) bekezdés szerint kijelölt hatóság által végzett eljárásokért a 16. §-ban meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

(5) Az (1) bekezdés szerinti műszaki szolgálat által végzett vizsgálati munkák, illetve (2) bekezdés szerinti felügyelete díjáról a gyártó és a szolgálat egyeznek meg.

16. §

(1) A rendeletben szabályozott hatósági eljárásokért a gyártóknak (a forgalmazóknak) az eljáró hatóság részére a következő díjat kell fizetni:

a) Típusjóváhagyó eljárásért motorcsaládonként fizetendő díj	60 000 Ft
b) A típusjóváhagyást végző hatóság által a gyártóknál (a forgalmazóknál) a rendeletben előírtak szerint évente végzett ellenőrzésekért (felügyeletért) a gyártók (forgalmazók) által fizetendő díj	40 000 Ft
c) A hatóság nyilvántartásából kért adat-szolgáltatásért, igazolásért, engedély másolatért fizetendő díj	7 000 Ft
d) Típus-jóváhagyási eljárás alóli felmentési, a rugalmas végrehajtás engedélyezése iránti kérelemre végzett hatósági eljárásért, valamint a típus-jóváhagyási bizonyítvány módosításáért, kiterjesztéséért fizetendő díj	33 000 Ft
e) A 6. § (3) bekezdés szerinti regisztrációért fizetendő díj	
1–10 motor esetén motoronként	1 000 Ft
10–100 motor esetén motoronként	500 Ft
100-nál több motor esetén motoronként	100 Ft

(2) A díjakat a kérelem, illetve a regisztrációs dokumentum benyújtásával egyidejűleg kell a KKF részére a Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett előirányzat-felhasználási keretszámlájára (számlaszáma: 10032000-00283779) igazoltan befizetni.

(3) Az eljárásért fizetett díj a hatóság saját bevétele. A bevételek beszédésénél, elszámolásánál és nyilvántartásánál az eljáró hatóságoknak az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásait kell alkalmazni.

(4) A díjak általános forgalmi adót nem tartalmaznak. A díjak számlázásánál az általános forgalmi adóról szóló törvény előírásait kell alkalmazni.

(5) A KKF által végzett hatósági eljárásokban hozott határozat ellen fellebbezéssel lehet élni a Közlekedési Főfelügyelethez.

(6) A fellebbezés díja az (1) bekezdésben meghatározott eljárási díj 50%-a, amelyet a fellebbezés benyújtásával egyidejűleg kell igazoltan a fellebbezést elbíráló hatóság számlájára befizetni.

(7) A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 112. §-a szerinti újrafelvételi eljárás díja megegyezik az elsőfokú eljárás díjának 50%-ával, amelyet az újrafelvételi kérelem benyújtásával egyidejűleg kell az első fokon eljáró hatóság számlájára befizetni.

(8) A jogorvoslati eljárásban megfizetett díjat vissza kell téríteni, ha a hatóság által felülvizsgált határozat az ügyfél hátrányára részben vagy egészben jogszabálysértőnek bizonyul. Erről a másodfokú hatóság határozatában köteles rendelkezni.

(9) E rendeletben meghatározott díjak tekintetében

a) a díjfizetési kötelezettségre az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 28. §-ának (2)–(3) bekezdéseiben foglaltakat,

b) a díjfizetésre kötelezettek körének megállapítására az Itv. 31. §-a (1) bekezdésének első mondatában, valamint a 31. §-ának (2) és (7) bekezdéseiben foglaltakat kell alkalmazni azzal, hogy ahol az Itv. illetéket említ, azon e jogszabály tekintetében díjat kell érteni.

(10) A KKF az általa beszédett hatósági eljárási díjak 10%-át minden hónap 25. napjáig köteles elszámolás keretében a Közlekedési Főfelügyelet részére a Magyar Államkincstár Rt.-nél vezetett előirányzat-felhasználási keretszámlájára (számlaszáma: 10032000-01738825) az irányítási, felügyeleti és ellenőrzési költségek fedezete címén átutalni.

(11) Elektronikus ügyintézés esetén, az ügyfél által indult eljárásban a hatóság a kérelem megérkezésétől számított 3 napon belül felhívja az ügyfelet, hogy 8 napon belül fizesse meg az eljárásért fizetendő díjat, egyidejűleg tájékoztatja az ügyfelet a fizetési kötelezettség mértékéről,

módjáról és határidejéről, valamint arról, hogy amennyiben a díjat az előírt határidőre nem fizeti meg, az eljárást megszünteti.

Záró rendelkezések

17. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti az 1/2000. (VII. 21.) KöViM–KöM együttes rendelet, az azt módosító 18/2002. (III. 12.) KöViM–KöM együttes rendelet, valamint a 106/2004. (IX. 16.) GKM–KvVM együttes rendelet.

(2) E rendelet 16. §-ának (7) és (11) bekezdése 2005. november 1-jén lép hatályba.

(3) Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) az Európai Parlament és a Tanács 97/68/EK irányelve (1997. december 16.) a nem közúti mozgó gépekbe és berendezésekbe szánt belső égésű motorok gáz- és szilárd halmazállapotú szennyezőanyag-kibocsátása elleni intézkedésekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről;

b) a Bizottság 2001/63/EK irányelve (2001. augusztus 17.) a nem közúti mozgó gépekbe és berendezésekbe szánt belső égésű motorok gáz- és szilárd halmazállapotú szennyezőanyag-kibocsátása elleni intézkedésekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 97/68/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazításáról;

c) az Európai Parlament és a Tanács 2002/88/EK irányelve (2002. december 9.) a nem közúti mozgó gépekbe és berendezésekbe szánt belső égésű motorok gáz- és szilárd halmazállapotú szennyezőanyag-kibocsátása elleni intézkedésekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 97/68/EK irányelv módosításáról;

d) az Európai Parlament és a Tanács 2004/26/EK irányelve (2004. április 21.) a nem közúti mozgó gépekbe és berendezésekbe szánt belső égésű motorok gáz- és szilárd halmazállapotú szennyezőanyag-kibocsátása elleni intézkedésekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 97/68/EK irányelv módosításáról;

e) a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány II. melléklet 16. rész D. pont (1) bekezdés.

Dióssy Gábor s. k., *Dr. Persányi Miklós* s. k.,
gazdasági és közlekedési minisztériumi környezetvédelmi és vízügyi
politikai államtitkár miniszter

**A honvédelmi miniszter
37/2005. (IX. 29.) HM
rendelete**

a Magyar Honvédség, valamint a miniszter közvetlen irányítása (felügyelete) alá tartozó szervezetek hivatásos és szerződéses állományának beosztási kategóriába történő részletes besorolásáról, illetve az ezen beosztásokban elérhető rendfokozatokról szóló 30/2001. (XII. 27.) HM rendelet, továbbá a katonák illetményéről és illetményjellegű juttatásairól, valamint a közalkalmazottak jutalmazásáról szóló 3/2002. (I. 25.) HM rendelet módosításáról

A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 287. §-a (2) bekezdésének *b)* és *e)* pontjaiban kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

A Magyar Honvédség, valamint a miniszter közvetlen irányítása (felügyelete) alá tartozó szervezetek hivatásos és szerződéses állományának beosztási kategóriába történő részletes besorolásáról, illetve az ezen beosztásokban elérhető rendfokozatokról szóló 30/2001. (XII. 27.) HM rendelet módosítása

1. §

A Magyar Honvédség, valamint a miniszter közvetlen irányítása (felügyelete) alá tartozó szervezetek hivatásos és szerződéses állományának beosztási kategóriába történő részletes besorolásáról, illetve az ezen beosztásokban elérhető rendfokozatokról szóló 30/2001. (XII. 27.) HM rendelet (a továbbiakban: BR.) 1. számú mellékletének *B)* pontjában a „2. Fegyvernemek, szolgálati ágak I.” címet követő táblázat „felderítő, elektronikai harc” című oszlop megnevezése helyébe a „felderítő, különleges műveleti, elektronikai harc” oszlop megnevezés lép, egyidejűleg ezen oszlopban

a) a „IV.” besorolási kategória „őrnagy” rendfokozati sor a „különleges műveleti zászlóalj, századparancsnok”,

b) a „III.” besorolási kategória „százados” rendfokozati sor a „különleges műveleti zászlóalj, századparancsnok-helyettes”

beosztási megnevezésekkel egészül ki.

2. §

A BR. 2. számú mellékletének *B)* pontjában a „2. Fegyvernemek, szolgálati ágak” címet követő táblázat „felderítő, elektronikai harc” című oszlop megnevezése helyébe a „felderítő, különleges műveleti, elektronikai harc” oszlop megnevezés lép, egyidejűleg ezen oszlopban a „VIII.” besorolási kategória „zászlós” rendfokozati sor a „különle-

ges műveleti zászlóalj, csoportparancsnok-helyettes” beosztási megnevezéssel egészül ki.

3. §

(1) A BR. 4. számú mellékletében az „I. BESOROLÁSI OSZTÁLY” címet követő táblázat „Katonai szervezetek” megnevezésű oszlopban a „százados” rendfokozati sor a „különleges műveleti zászlóalj, csoportparancsnok” beosztási megnevezéssel egészül ki.

(2) A BR. 4. számú mellékletében a „II. BESOROLÁSI OSZTÁLY” címet követő táblázat „Katonai szervezetek” megnevezésű oszlopban

a) a „zászlós” rendfokozati sor a „különleges műveleti zászlóalj, kiképző tiszthelyettes”,

b) a „törzsőrmester” rendfokozati sor a „különleges műveleti zászlóalj, specialista I.”

beosztási megnevezésekkel egészül ki.

A katonák illetményéről és illetményjellegű juttatásairól, valamint a közalkalmazottak jutalmazásáról szóló 3/2002. (I. 25.) HM rendelet módosítása

4. §

(1) A katonák illetményéről és illetményjellegű juttatásairól, valamint a közalkalmazottak jutalmazásáról szóló 3/2002. (I. 25.) HM rendelet (a továbbiakban: IR.) 2. számú mellékletének *B)* pontjában a „2. Fegyvernemek, szolgálati ágak I.” címet követő táblázat „felderítő, elektronikai harc” című oszlop megnevezése helyébe a „felderítő, különleges műveleti, elektronikai harc” oszlop megnevezés lép, egyidejűleg ezen oszlopban

a) a „14%” sor a „különleges műveleti zászlóalj, századparancsnok”,

b) a „12%” sor a „különleges műveleti zászlóalj, századparancsnok-helyettes”

beosztási megnevezésekkel egészül ki.

(2) Az IR. 2. számú mellékletének *D)* pontjában a „Speciális előmeneteli rend alá tartozó munkakörök” címet követő táblázat „Katonai szervezetek” című oszlopban a „12%” sor a „különleges műveleti zászlóalj, csoportparancsnok” beosztási megnevezéssel egészül ki.

Záró rendelkezés

5. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

*Juhász Ferenc s. k.,
honvédelmi miniszter*

**A pénzügyminiszter
31/2005. (IX. 29.) PM
rendelete**

**a START-kártya felhasználásának,
a járulékkedvezmény érvényesítésének, továbbá
elszámolásának részletes szabályairól**

A pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról szóló 2004. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Pftv.) 17. §-a (2) bekezdésének *a)* és *b)* pontjaiban foglalt felhatalmazás alapján – a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

E rendelet hatálya kiterjed az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalra és területi szerveire (a továbbiakban: állami adóhatóság), a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztériumra, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságra (a továbbiakban: ONYF), az Országos Egészségbiztosítási Pénztárra (a továbbiakban: OEP), továbbá a START-kártya kiváltására jogosult személyre, a START-kártyával rendelkező foglalkoztatottra (a továbbiakban: munkavállaló), a Pftv. 1. §-a (1) bekezdésének *a)* pontja szerinti munkaadóra és *d)* pontjában meghatározott foglalkoztatóra.

2. §

(1) A Pftv. 3. §-ának (2) bekezdése, valamint 10. §-ának (2) bekezdése szerint START-kártya kiváltására jogosult személy a START-kártyát az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) illetékességi szabályai figyelembevételével igényelheti az állami adóhatóság területi szervénél. A kiváltásra jogosult személy a START-kártya igénylésekor az állami adóhatóság által e célra rendszeresített nyomtatvány kitöltésével nyilatkozatot tesz a következő adatokról:

- a)* befejezte vagy megszakította-e tanulmányait;
- b)* rendelkezik-e felsőfokú végzettséggel;
- c)* tanulói vagy hallgatói jogviszonya megszűnését követően – a Pftv. 3. § (3) bekezdésében foglalt esetek kivételével – először létesít-e foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt vagy ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyt;
- d)* a START-kártya igénylésekor mely munkaadónál áll foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban vagy ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban, ilyen jogviszony fennállása esetén a jogviszony kezdetének dátuma;
- e)* az igénylés okáról, feltüntetve, hogy első vagy ismételt igénylésről van szó. Ismételt igénylés esetén fel kell

tüntetni, hogy azt a korábbi START-kártya elveszése, megrongálódása, megsemmisülése vagy jogtalan eltulajdonítása, illetőleg a 3. § (3) bekezdésében említett eset indokolja-e.

(2) A START-kártyát igénylő személy az (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott adatot nyilatkozattételével egyidejűleg a felsőfokú végzettségét bizonyító oklevéllel (diplomával) – külföldön szerzett diploma esetén a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény alapján elismert, illetve honosított diploma és a honosítást, illetve elismerést igazoló határozat bemutatásával – igazolja, melynek másolati példánya az igénylő nyilatkozatának mellékletét képezi.

3. §

(1) A START-kártya érvényességének időtartama az Art. 20/A. §-a rendelkezéseinek figyelembevételével a kiállítás keltének napjával kezdődik. A START-kártya 4. § szerinti cseréje esetén a cserekártya érvényessége megszűnésének napja megegyezik az eredeti START-kártya érvényességi idejének utolsó napjával.

(2) A 2005. évi LXXIII. törvény 10. §-a (2) bekezdésében szabályozott esetben a START-kártya érvényességi idejét a korábbi, pályakezdőként, illetve ösztöndíjas foglalkoztatottként történő foglalkoztatásának megkezdésétől kell számítani.

(3) Ha a középfokú végzettség alapján kiváltott START-kártya tulajdonosa a kártya érvényessége alatt felsőfokú végzettséget szerez, köteles azt munkaadójának és az állami adóhatóságnak haladéktalanul bejelenteni.

(4) A START-kártya kiállításának kelte azonos a START-kártya igénylésére rendszeresített nyilatkozat nyomtatvány állami adóhatósághoz történő benyújtásának napjával, postai úton érkezett nyilatkozat esetén a START-kártya kiállításának kelte az állami adóhatósághoz beérkezés napjához igazodik.

(5) A kiváltásra jogosult személy vagy meghatalmazottja kérelmére, a kártya kiállítását megelőzően, az állami adóhatóság területi szerve igazolást ad ki az Art. 20/A. §-ának *a)–d)* pontjában szereplő adatokról.

(6) Az állami adóhatóság a START-kártya iránti igényt határozattal utasítja el, amennyiben a START-kártyát igénylő személy nem felel meg a Pftv. által meghatározott jogosultsági feltételeknek.

4. §

(1) A Pftv. 3. §-ának (4) bekezdésében meghatározott esetekben a START-kártya akkor cserélhető, ha azt a kártya tulajdonosa kéri. Adatváltozás (névváltozás) miatt az állami adóhatóság a kártya tulajdonosának kérelmére a

kártyát kicseréli. Adatváltozás (névváltozás) miatt az állami adóhatóság a kártyát hivatalból akkor cseréli ki, ha a pályakezdő fiatal az adatváltozást az adóazonosító jelet tartalmazó adóigazolvány cseréjéhez bejelentette. A START-kártya elveszését, megsemmisülését a kártya tulajdonosa köteles haladéktalanul, de legkésőbb az elveszés, megsemmisülés tudomására jutásától számított három munkanapon belül az állami adóhatóságnál bejelenteni.

(2) A START-kártya első alkalommal történő kiadása díjmentes. Díjmentesen kell kiadni a START-kártyát akkor is, ha a korábban kiadott kártyán szereplő adat megváltozott vagy téves, továbbá a 3. § (3) bekezdése szerinti esetben, ha azt a felsőfokú végzettséget szerzett munkavállaló arra tekintettel kéri, hogy a részére korábban kiadott START-kártya érvényessége két évnél azért rövidebb, mert az érvényesség a kártyatulajdonos munkavállaló huszonötödik életéve betöltésével lejár.

(3) A START-kártya tulajdonosa a START-kártya ismételt kiadásáért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 29. §-a szerinti általános tételű eljárási illetéknek megfelelő összegű igazgatási szolgáltatási díjat fizet, ha az új kártya (cserekártya) kiadása a birtokából való elkerülés (lopás, elveszés, megsemmisülés) vagy megrongálódás miatt válik szükségessé.

(4) Ha a START-kártya ismételt kiadása a kártya munkaadó általi őrzési kötelezettsége ideje alatt bekövetkezett lopás, elveszés, megsemmisülés vagy megrongálódás miatt szükséges, az igazgatási szolgáltatási díjfizetési kötelezettség a munkaadót terheli.

(5) Az igazgatási szolgáltatási díjat az állami adóhatóság 10032000-01076064 számú illetékbeszedési számlájára banki átutalással vagy postai készpénz-átutalási megbízással kell megfizetni. A befizetett díjat az állami adóhatóság nyilvántartja, a jogalap nélkül befizetett díjat kérelemre visszatéríti.

(6) Ha a START-kártya cseréjére megrongálódás, adatváltozás (névváltozás) vagy hibás adattartalom, illetőleg a 3. § (3) bekezdésében említett eset miatt kerül sor az új kártya igénylésekor a korábbi, még érvényes kártyát az állami adóhatóság bevonja. Amennyiben az új kártya igénylése a korábbi kártya eltulajdonítása következtében válik szükségessé, a nyomozó hatósághoz benyújtott feljelentés visszaigazolt példányát az állami adóhatóság előtt be kell mutatni. Az új kártya igénylésekor a START-kártya elveszéséről vagy megsemmisüléséről a kártya kiváltására jogosult személy nyilatkozatot tesz. A (4) bekezdés szerinti esetben a START-kártya elveszéséről vagy megsemmisüléséről az új kártya kiváltására jogosult személy helyett a munkaadó köteles nyilatkozatot tenni.

(7) Az adóazonosító jelet tartalmazó adóigazolványhoz igényelt kiegészítő START-kártya nem tartozik a biztonsági okmányok védelmének rendjéről szóló 86/1996. (VI. 14.) Korm. rendelet hatálya alá.

5. §

(1) Az állami adóhatóság a Pftv. 4/A. §-ának (3) bekezdésében meghatározott elszámolási rendnek megfelelően, a Pftv. 4/A. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja alapján

a) a 10032000-06056346 számú APEH START-kártya kedvezményes járulékbefizetések beszedési számlára,

b) 2006. március 31-ét követően az Art. 40. §-a (1) bekezdésének *a)* pontja szerint rendszeresített számlára befizetett, bruttó munkabér után számított tizenöt, illetőleg huszonöt százalékos mértékű járulékot elszámolja. Az állami adóhatóság az *a)* pontban meghatározott számlára beérkezett munkáltatói befizetések arányos részét naponta, a *b)* pont szerinti számlára teljesített befizetések arányos részét az Art. 31. § (2) bekezdésében meghatározott bevallások feldolgozását követően havonta átutalja az Munkaerőpiaci Alap (a továbbiakban: MPA), a Nyugdíjbiztosítási Alap (a továbbiakban: Ny. Alap) és az Egészségbiztosítási Alap (a továbbiakban: E. Alap) javára.

(2) A START-kártya kedvezménnyel érintett közteher (járulék) összegének munkaadói járulék mértékével arányos része a MPA-t, a nyugdíjbiztosítási járulék mértékével arányos része az Ny. Alapot, a munkáltatói egészségbiztosítási járulék mértékével arányos része az E. Alapot illeti meg.

(3) A Pftv. 4/A. §-ának (4) bekezdése alapján a járulék-kedvezmény figyelembevétele nélkül a munkaadót terhelő – a munkaadónak az állami adóhatósághoz benyújtott havi adatszolgáltatásában, illetőleg havi bevallásában foglalkoztatotanként megjelölt adatok alapján megállapítható – egészségügyi hozzájárulás, munkaadói járulék, illetve társadalombiztosítási (nyugdíjbiztosítási és egészségbiztosítási) járulék együttes összege és a munkaadó által a járulék-kedvezmény figyelembevételével megállapított összeg különbözetét az MPA közvetlenül – az adott alapokat megillető arányban – az Ny. Alap és az E. Alap részére téríti meg.

(4) Az MPA kezelője az állami adóhatóság által havonta teljesített adatszolgáltatást követő 5 munkanapon belül intézkedik az Ny. Alapot és az E. Alapot megillető összegek átutalásáról, egyidejűleg az átutalt összegről az ONYF-et és az OEP-et tájékoztatja. Az átutalást a Nyugdíjbiztosítási Alap 10032000-01741700 számú, illetőleg az Egészségbiztosítási Alap 10032000-00280161 számú lebonyolítási számlája javára kell teljesíteni.

6. §

(1) Ha a Pftv. 4/A. § (1) bekezdése *b)* pontjában meghatározott fizetési kötelezettség – a foglalkoztatás első évének hónapon belüli letelte, illetőleg a foglalkoztatás második évének kezdete miatt – részben 15 és 25 százalékos mértékben is fennáll, a fizetési kötelezettség meghatározásánál felsőfokú végzettséggel nem rendelkező munka-

vállaló esetén legfeljebb a legkisebb kötelező munkabér másfélszeresének, felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavállaló esetén legfeljebb a legkisebb kötelező munkabér kétszeresének megfelelő összegű bruttó munkabér alapulvételével

a) a hónap első napjától a foglalkoztatás első évének letele napjáig naptári naponként a bruttó munkabér 30-ad részének 15 százalékát,

b) a foglalkoztatás második évének első napjától a hónap utolsó napjáig naptári naponként a bruttó munkabér 30-ad részének 25 százalékát

kell számításba venni. Ha a foglalkoztatás második évének első napját magában foglaló hónapban a foglalkoztatási jogviszony megszűnik, a bruttó munkabér 30-ad részének 25 százalékát a foglalkoztatás második évének első napjától a foglalkoztatási jogviszony megszűnése napjáig terjedő naptári napok számához igazodóan kell számításba venni.

(2) A Pftv. 4/A. § (1) bekezdése b) pontjában meghatározott fizetési kötelezettség meghatározása során, ha a munkavállaló a tárgyhónapban a hónap első napjától eltérő dátummal kiállított oklevéllel (diplomával) bizonyítja munkáltatójánál a felsőfokú végzettség megszerzését, a legkisebb kötelező munkabér kétszeresét meg nem haladó összegű bruttó munkabér alapján járó kedvezmény az oklevél (diploma) kiállításának napjától vehető igénybe.

(3) Ha a START-kártyával rendelkező munkavállaló egyidejűleg több foglalkoztatási jogviszonyban is áll, a foglalkoztatók közül az érvényesítheti a kedvezményt, amely (aki) a munkavállaló START-kártyáját a foglalkoztatás időtartama alatt őrzi.

7. §

(1) A Start Program figyelemmel kísérése céljából az állami adóhatóság az e rendelet 1. számú melléklete szerinti adatokat személyazonosításra alkalmatlan módon, a mellékletben meghatározott határidőkhöz igazodóan biztosítja a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium részére.

(2) Az állami adóhatóság adatot szolgáltat az e rendelet 2. számú mellékletében meghatározott – kizárólag a foglalkoztatók által benyújtandó havi adatszolgáltatásokból, 2006. január 1-jétől az Art. 31. § (2) bekezdése szerinti havi bevételekből nyerhető, összesített – adatokról az MPA részére az 5. § (3)–(4) bekezdéseiben foglalt feladat teljesítése érdekében. Az adatszolgáltatás teljesítésének határideje a foglalkoztatók által benyújtandó havi adatszolgáltatás, havi bevétel benyújtására előírt határidőt követő második hónap utolsó napja.

(3) Az (1)–(2) bekezdések szerinti adatszolgáltatás a foglalkoztatáspolitikai célú járulékkezdmény elszámolásának részletes szabályairól szóló 7/2005. (II. 8.) PM–FMM együttes rendelet 4. §-ának (3) bekezdésében szabályozott adatszolgáltatást nem érinti.

8. §

E rendelet 2005. október 1-jén lép hatályba.

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminiszter

1. számú melléklet a 31/2005. (IX. 29.) PM rendelethez

A rendelet 7. §-ának (1) bekezdése alapján az adatszolgáltatást a következő tartalommal és határidők szerint kell teljesíteni:

1. Összesen hány munkavállaló foglalkoztatása történt START-kártya kedvezmény igénybevételével (göngyölített adatok):

Ebből:

- hány munkavállaló foglalkoztatása történt 15 százalékos mértékű közteher (járulék) érvényesítésével,
- hány munkavállaló foglalkoztatása történt 25 százalékos mértékű közteher (járulék) érvényesítésével.

Adatszolgáltatás határideje:

- 2005. évi adatokról: a tárgyhónapról az adatszolgáltatás benyújtására előírt hónapot követő második hónap utolsó napja,
- 2006. évi (és a további) adatokról: a tárgyhónapról a bevétel benyújtására előírt hónapot követő második hónap utolsó napja.

2. Az összes START-kártya kedvezmény igénybevételével foglalkoztatott munkavállaló közül hány fő foglalkoztatása történt költségvetési szervnél (göngyölített adatok):

Ebből:

- hány munkavállaló foglalkoztatása történt 15 százalékos mértékű közteher (járulék) érvényesítésével,
- hány munkavállaló foglalkoztatása történt 25 százalékos mértékű közteher (járulék) érvényesítésével.

Adatszolgáltatás határideje:

- 2005. évi adatokról: a tárgyhónapról az adatszolgáltatás benyújtására előírt hónapot követő második hónap utolsó napja,
- 2006. évi (és a további) adatokról: a tárgyhónapról a bevétel benyújtására előírt hónapot követő második hónap utolsó napja.

3. Az összes START-kártya kedvezmény igénybevételével foglalkoztatott munkavállaló közül hány fő foglalkoztatása történt nem költségvetési szervnél (göngyölített adatok):

Ebből

- hány munkavállaló foglalkoztatása történt 15 százalékos mértékű közteher (járulék) érvényesítésével,
- hány munkavállaló foglalkoztatása történt 25 százalékos mértékű közteher (járulék) érvényesítésével.

Adatszolgáltatás határideje:

– 2005. évi adatokról: a tárgyhónapról az adatszolgáltatás benyújtására előírt hónapot követő második hónap utolsó napja,

– 2006. évi (és a további) adatokról: a tárgyhónapról a bevallás benyújtására előírt hónapot követő második hónap utolsó napja.

4. Igényelt START-kártyák darabszáma (göngyölített adatok):

Ebből: mennyi a felsőfokú végzettséggel rendelkező igénylők száma.

Adatszolgáltatás határideje: a tárgyhónapot követő hó 15-éig.

5. Elutasított START-kártya igénylések darabszáma (göngyölített adatok):

Ebből: mennyi a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma.

Adatszolgáltatás határideje: a tárgyhónapot követő hó 15-éig.

6. Kiadott START-kártyák darabszáma (göngyölített adatok):

Ebből: hány darab kártya került kiadásra a felsőfokú végzettséggel rendelkező személyek részére, továbbá

a) a tárgyhónap utolsó napján érvényes START-kártyák darabszáma

Ebből: mennyi a felsőfokú végzettséggel rendelkező személyek érvényes START-kártyáinak darabszáma, továbbá

b) a tárgyhónap utolsó napjáig lejárt START-kártyák darabszáma

Ebből: hány darab kártya került kiadásra a felsőfokú végzettséggel rendelkező személyek részére.

Adatszolgáltatás határideje: a tárgyhónapot követő hó 15-éig.

7. START-kártyával történt, büntetőeljárást maga után vonó visszaélések száma, a visszaélés formájának rövid leírása:

Adatszolgáltatás: a tárgyhónapot követő második hó 15-éig.

8. Az adatszolgáltatást az állami adóhatóság – a 7. pontban foglalt adatok kivételével – elektronikus módon teljesíti.

2. számú melléklet

a 31/2005. (IX. 29.) PM rendelethez

A rendelet 7. §-ának (2) bekezdése alapján az adatszolgáltatást a következő tartalomnak és határidőknek megfelelően kell teljesíteni:

1. Adott tárgyhónapban benyújtott, az adatszolgáltatás továbbításáig feldolgozott, 2005. évben a havi adatszolgáltatásokból, 2006. január 1-jétől az Art. 31. § (2) bekezdése szerinti havi bevallásokból nyerhető kedvezményes

járadék alap összesített összege, amelyhez 15 százalékos mértékű kedvezményes járulékszint tartozik (ide nem értve a tételes eho számított összegét): E Ft (vagy Ft).

2. Adott tárgyhónapban benyújtott, az adatszolgáltatás továbbításáig feldolgozott, 2005. évben a havi adatszolgáltatásokból, 2006. január 1-jétől az Art. 31. § (2) bekezdése szerinti havi bevallásokból nyerhető kedvezményes járadék alap összesített összege, amelyhez 25 százalékos mértékű kedvezményes járulékszint tartozik (ide nem értve a tételes eho számított összegét): E Ft (vagy Ft).

3. Adott tárgyhónapban benyújtott, az adatszolgáltatás továbbításáig feldolgozott, 2005. évben a havi adatszolgáltatásokból, 2006. január 1-jétől az Art. 31. § (2) bekezdése szerinti havi bevallásokból nyerhető tételes egészségügyi hozzájárulás számított összegének összesített értéke: E Ft (vagy Ft).

4. Az adatszolgáltatás határideje:

– 2005. évi adatokról: a tárgyhónapról a munkaadók adatszolgáltatásának benyújtására előírt hónapot követő második hónap utolsó napja,

– 2006. évi (és a további) adatokról: a tárgyhónapról a munkaadók Art. 31. § (2) bekezdése szerinti bevallásának benyújtására előírt hónapot követő második hónap utolsó napja.

5. Tárgyhónap alatt minden esetben az adóigazgatási szempontok szerint meghatározandó adómegállapítási időszakot, azaz a foglalkoztató havi adatszolgáltatása/havi bevallása kezdő és záró időpontja közötti időtartamot kell érteni.

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 33/2005. (IX. 29.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetésére irányuló indítvány tárgyában – dr. Harmathy Attila és dr. Kukorelli István alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja: mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenes helyzet keletkezett annak következtében, hogy a Kormány nem alkotta meg a termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásának részletes szabályairól szóló 16/2002. (II. 18.) Korm. rendelet 7. §-ában foglalt azon jogszabályt, amely a települési önkormányzat jegyzőjének tevékenységével kapcsolatban felmerülő személyi, dologi és postaköltségek utólagos megtérítéséről és annak fedezetéről rendelkezik.

Az Alkotmánybíróság felhívja a Kormányt, hogy jogalkotási feladatának 2005. december 31. napjáig tegyen eleget.

Ezt a határozatát az Alkotmánybíróság a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az Alkotmánybírósághoz két indítvány érkezett a termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásának részletes szabályairól szóló 16/2002. (II. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 7. §-ában foglalt szabályozás alkotmányossági vizsgálatát kérve. Az Alkotmánybíróság a két indítványt – azok tárgyi azonosságára tekintettel – egyesítette, és egy eljárásban bírálta el. Az indítványozók mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetését kérték az Alkotmánybíróságtól, arra hivatkozással, hogy az R. 7. §-ában foglalt „külön jogszabály” megalkotására vonatkozó jogalkotói kötelezettségét a Kormány mindeztáig nem teljesítette. Az egyik indítványozó álláspontja szerint annak következtében, hogy a Kormány elmulasztotta megalkotni az R. 7. §-ában foglalt jogszabályt, a települési önkormányzat jegyzőjének tevékenységével kapcsolatban felmerült személyi, dologi és postaköltségek megtérítése kényszerűen az önkormányzatok pénzvagyont terhel, ami sérti az Alkotmány 12. § (2) bekezdését. A fennálló mulasztás miatt az indítványozó a Magyar Állam terhére késedelmi pótlék megfizetésére vonatkozó kötelezettség „kimondását” is kérte.

A másik indítványozó álláspontja szerint a Kormány nem tett eleget az R. 7. §-ában foglalt jogalkotói feladatának, és ezzel „arra kényszerítette a Polgármesteri Hivatalokat, hogy meghitelezze az új feladattal járó költségeket.” Hiánypótlásra történt felhívást követően az indítványozó az Alkotmány 35. § (1) bekezdésének *a*) és *k*) pontját, 35. § (2) bekezdését, valamint 37. § (1) bekezdését jelölte meg a jogalkotói mulasztás következtében sérelmet szenvedett alkotmányi rendelkezéseként.

[Az Alkotmány indítványozó által felhívott 35. § (1) bekezdése *k*) pontjának a helyébe – 2004. május 1-jei hatállyal – a 2002. évi LXI. törvény 6. § (1) bekezdése egy új *k*) pontot iktatott be, egyidejűleg a régi *k*) pont jelölését *l*) pontra változtatta.]

Azzal érvelt, hogy „az önkormányzatoknak várománya van a felmerült költségeik megtérítésére, melyet jogszabály alkotást követően kaphatnak meg”, illetve utalt arra, hogy a Kormány az Alkotmányban foglalt jogalkotási kötelezettségét mulasztotta el azzal, hogy nem tette meg a szükséges intézkedéseket az R. 7. §-ában hivatkozott „külön jogszabály” megalkotására.

Az eljárás során az Alkotmánybíróság beszerezte a pénzügyminiszter, a belügyminiszter és a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter véleményét.

II.

1. Az Alkotmánynak az indítvánnyal érintett és vizsgálatba bevont rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„12. § (2) Az állam tiszteletben tartja az önkormányzatok tulajdonát.”

„35. § (1) A Kormány

a) védi az alkotmányos rendet, védi és biztosítja a természetes személyek, a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek jogait;

(...)

l) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket törvény a hatáskörébe utal;

(...)

(2) A Kormány a maga feladatkörében rendeleteket bocsát ki, és határozatokat hoz. Ezeket a miniszterelnök írja alá. A Kormány rendelete és határozata törvénnyel nem lehet ellentétes. A Kormány rendeleteit a hivatalos lapban ki kell hirdetni.”

„37. § (1) A miniszterelnök vezeti a Kormány üléseit, gondoskodik a Kormány rendeleteinek és határozatainak végrehajtásáról.”

„44/A. § (1) A helyi képviselő-testület:

b) gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat, az önkormányzat bevételeivel önállóan gazdálkodik, saját felelősségére vállalkozhat, (...)

„44/B. § (3) Törvény vagy kormányrendelet államigazgatási feladatot, hatósági hatáskört állapíthat meg a jegyzőnek, és kivételesen a képviselő-testület hivatala ügyintézőjének is.”

2. A termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Tft.) vizsgálatba bevont rendelkezései:

„10. § (1) Termőföld vagy tanya eladása esetén – ha törvény másként nem rendelkezik – az alábbi sorrendben elővásárlási jog illeti meg:

a) a haszonbérlet, felesbérlet és részesművelőt; jogi személy vagy jogi személyiség nélküli más szervezet haszonbérlet esetén annak helyben lakó természetes személy tagját, illetve helyben lakó részvényesét;

b) a helyben lakó szomszédot;

c) a helyben lakót;

d) a magyar államot a Nemzeti Földalapról szóló törvényben foglaltak szerint.”

„21. § (1) A termőföldre és tanyára az alábbi sorrendben előhaszonbérleti jog illeti meg:

a) a volt haszonbérlet, illetve, ha a volt haszonbérlet a tulajdonos hozzájárulásával ültetvényt telepített vagy halastavat létesített, az általa kijelölt személyt, feltéve, hogy a haszonbérlet nem a tulajdonos azonnali hatályú felmondása következtében szűnt meg;

b) a helyben lakó szomszédot;

c) a helyben lakót.”

„90. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendelettel megállapítsa

e) a termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásának részletes szabályait,

(...)”

3. A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) vizsgálatba bevont rendelkezése:

„15. § (1) A végrehajtási jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit. A felhatalmazás jogosultja a jogi szabályozásra másnak további felhatalmazást nem adhat.”

4. Az R. indítvánnyal érintett és vizsgálatba bevont rendelkezései:

„1. § (1) A Tft., valamint a Polgári Törvénykönyv alapján fennálló elővásárlási jog esetén a tanya tulajdonosa (a továbbiakban: eladó) az ingatlanra vonatkozó vételi ajánlatot (a továbbiakban: ajánlat) a szerződés megkötése előtt köteles az elővásárlásra jogosultakkal közölni, kivéve, ha az ajánlat az első helyen álló elővásárlási jogosulttól érkezik. Ez a kötelezettség csak az elfogadott ajánlatra terjed ki.

(...)

(3) Az ajánlat közlése az ingatlan fekvése szerint illetékes települési önkormányzat (a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat) polgármesteri hivatala, illetve a körjegyzőség (a továbbiakban együtt: polgármesteri hivatal) hirdetőtáblájára való kifüggesztéssel történik.”

„2. § (1) Az eladó az ajánlat egy eredeti és egy másolati példányát – a kifüggesztésre irányuló kérelemmel együtt – a települési önkormányzat jegyzőjének (a továbbiakban: jegyző) postai úton, tértivevénnyel megküldi, vagy az átvétel dátumát feltüntető átvételi igazolás ellenében átadja. Az eladó az ajánlatkifüggesztés végett a jegyzőhöz eljuttatott eredeti és másolati példányán feltünteti azt a jogosultat, akinek az 1. § (4) bekezdése alapján elővásárlási joga áll fenn, vagy nyilatkozik arról, hogy ilyen jogosultság nem áll fenn.

(2) A jegyző az ajánlatot a beérkezéstől, illetve az átvételtől számított 8 napon belül a polgármesteri hivatal hirdetőtáblájára 15 napra kifüggeszti. A jegyző a benyújtott ajánlat mindkét példányára rávezeti a kifüggesztés, valamint a levétel időpontját.”

„3. § (1) Az elővásárlásra jogosult a kifüggesztés kezdőnapját követő 15 napon belül az ajánlatot elfogadó, illetve az elővásárlási jogáról lemondó jognyilatkozatot (a továbbiakban: nyilatkozat) tehet. Az elővásárlási jogról való lemondásnak kell tekinteni, ha a jogosult nem nyilatkozik.

(2) A nyilatkozatot legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni. Az elfogadó nyilatkozatnak tartalmaznia kell azt is, hogy a nyilatkozattevő a törvényben felsorolt mely jogcímen gyakorolja az elővásárlási jogot.

(3) Az elővásárlásra jogosult a nyilatkozatot a jegyzőnek postai úton, tértivevénnyel megküldi, vagy az átvétel dátumát feltüntető átvételi igazolás ellenében átadja.

(...)

(5) A jegyző a nyilatkozattételre nyitva álló határidő leteltét követő 8 napon belül a beérkezett, illetve átvett nyilatkozatokról iratjegyzéket készít, és azt az ajánlat eredeti példányával, valamint a nyilatkozatokkal együtt az eladónak postai úton, tértivevénnyel megküldi, vagy az átvétel dátumát feltüntető átvételi igazolás ellenében átadja.”

„7. § A települési önkormányzat jegyzőjének tevékenységével kapcsolatban felmerülő személyi, dologi és postaköltségek utólagos megtérítéséről és annak fedezetéről külön jogszabály rendelkezik.”

III.

Az indítványok az alábbiak szerint megalapozottak.

1. Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § e) pontjában foglalt hatáskörben kérték az Alkotmánybíróság eljárását. Az Abtv. 49. § (1) bekezdése értelmében:

„Ha az Alkotmánybíróság hivatalból, illetőleg bárki indítványára azt állapítja meg, hogy a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladattal elmulasztotta és ezzel alkotmányellenességet idézett elő, a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére.”

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata lehetővé teszi a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányvétség megállapítását abban az esetben is, ha a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladattal ugyan teljesítette, azonban ennek során olyan szabályozási hiányosságok következtek be, amelyek alkotmányellenes helyzetet idéztek elő. [22/1999. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1999, 176, 196.]

Az Alkotmánybíróság a 35/2004. (X. 6.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) az alábbiakban összegezte az Abtv. 49. § (1) bekezdésében szereplő „jogalkotói mulasztás” és „alkotmányellenes helyzet” egymáshoz való viszonyára vonatkozó álláspontját:

„Az Alkotmánybíróság következetesen érvényesített álláspontja, hogy a jogalkotói mulasztásnak és az alkotmányellenes helyzetnek együttesen kell fennállnia [22/1990. (X. 16.) AB határozat, ABH 1990, 83, 86.; 37/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 227, 232.]. A jogalkotói feladat elmulasztása önmagában nem feltétlenül jelent alkotmányellenességet [14/1996. (IV. 24.) AB határozat, ABH 1996, 56, 58–59.; 479/E/1997. AB határozat, ABH 1998, 967, 968–969.; 1080/D/1997. AB határozat, ABH 1998, 1045, 1046.; 10/2001. (IV. 12.) AB határozat, 2001, 123, 131.], a mulasztásból eredő alkotmányellenes helyzetet minden esetben csak konkrét vizsgálat eredményeként lehet megállapítani.” (ABH 2004, 504, 508.)

A jelen ügyben az Alkotmánybíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az R. 7. §-ában hivatkozott „külön jogszabály” megalkotásának az elmaradása miatt terheli-e a Kormányt – mint jogalkotót – mulasztás, illetve amennyiben a jogalkotót terhelő mulasztás megállapítható, úgy a mulasztás előidézi-e alkotmányellenes helyzet kialakulását.

A Kormány a Tft. 90. § (1) bekezdésének *e*) pontjában arra kapott felhatalmazást, hogy rendeleti úton szabályozza a termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásának a részletes szabályait. A törvényi felhatalmazáson alapuló rendeleti szabályozás keretében az R. 7. §-a – a települési önkormányzat jegyzőjének az R.-ben meghatározott tevékenységével kapcsolatban felmerülő személyi, dologi és postaköltségei utólagos megtérítésére és annak fedezetére vonatkozóan – külön jogszabályra utalja a szabályozást.

Az R. 7. §-a meghatározza a további szabályozás tárgykörét (személyi, dologi és postaköltségek utólagos megtérítésére és annak fedezetére vonatkozó szabályozás), azonban nem jelöli meg azt, hogy ezt a „külön jogszabályt” mely jogalkotó szerv, és milyen jogszabályi formában bocsátja ki. Ebből következően az R. támadott rendelkezése nem tekinthető a Jat. 15. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazásnak.

Az R. 7. §-a ugyanakkor egy olyan utaló jogszabályi rendelkezés, amely a fent jelzett tárgykörben egy még jelenleg meg nem alkotott „külön jogszabályra” utal, ezt rendeli alkalmazni. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az utaló szabály nem pusztán egy „jogalkotási ígérvény”, hanem egy jogszabályban foglalt – a jogszabály szabályozásának részét képező – további jogszabályalkotásra vonatkozó jogi kötelezettségvállalás is egyben, ami a Tft. törvényi felhatalmazására vezethető vissza.

A Kormány a Tft.-ben foglalt törvényi felhatalmazás alapján – annak keretei között – alkotta meg az R.-t a termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásának a részletes szabályairól. A Kormány az R. szabályozásának a részévé tette a jegyző eljárását azzal, hogy kötelezettséget vállalt a jegyző tevékenységével kapcsolatos, az R. 7. §-ában megjelölt költségek utólagos megtérítésére és annak fedezetére vonatkozó „külön jogszabály” megalkotására.

Tekintettel arra, hogy maga az R. a fent jelzett költségek utólagos megtérítésére és ennek fedezetére vonatkozó ren-

delkezéseket nem tartalmaz, hanem e tárgykörben a további szabályozást olyan „külön jogszabályra” utalja, amelynek a megalkotására – az R. 7. §-ában foglalt jogalkotói kötelezettségvállalás ellenére – eddig nem került sor, az R. szabályozásában szabályozási hiány keletkezett.

A jelen ügyben megállapítható tehát, hogy a Kormány nem tett teljeskörűen eleget a Tft.-ben foglalt törvényi felhatalmazásból eredő jogalkotási kötelezettségének, mivel sem az R.-ben, sem az annak 7. §-ában hivatkozott külön jogszabályban nem rendelkezett a jegyző tevékenységével kapcsolatban felmerülő személyi, dologi és postaköltségek utólagos megtérítéséről és e költségek fedezetéről.

Az Alkotmánybíróság mindezekre figyelemmel megállapította, hogy a vizsgált szabályozás esetében az R. 7. §-a által felhívott „külön jogszabály” megalkotásának az elmaradása nemcsak azt jelenti, hogy a Kormány az R. 7. §-ában foglalt további jogalkotásra („külön jogszabály” megalkotására) vonatkozó kötelezettségét nem teljesítette, de egyben azt is, hogy nem tett teljeskörűen eleget a Tft. 90. § (1) bekezdésének *e*) pontjában foglalt törvényi felhatalmazásból eredő jogalkotási feladatának sem.

A jogalkotói mulasztás következtében az R. által szabályozott területen olyan jelentős szabályozási hiány áll fenn, amely a vizsgált esetben alapul szolgál a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására.

2. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta azt, hogy a Kormányt – mint jogalkotó szervet – terhelő mulasztás következtében megállapítható-e az indítványozók által felhívott alkotmányi rendelkezések sérelme, illetve ebből következően az alkotmányellenes helyzet fennállta.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az Alkotmány 12. § (2) bekezdésében foglalt – az önkormányzati tulajdon alkotmányos védelmét rögzítő – alkotmányi rendelkezés és az R. 7. §-a között közvetlen (tartalmi) alkotmányossági kapcsolat nem mutatható ki. Ugyanez mondható el az R. 7. §-a, valamint az Alkotmány 35. § (1) bekezdésének *a*) és *k*) pontja, 35. § (2) bekezdése, továbbá 37. § (1) bekezdése tekintetében is, tehát az R. indítványozók által felhívott szabálya ezen alkotmányi rendelkezésekkel sem áll alkotmányjogilag értékelhető kapcsolatban.

Az Alkotmánybíróság az Abtv. 49. § (1) bekezdése értelmében – az Abtv. 1. § *e*) pontjában foglalt hatáskörében eljárva – hivatalból is megállapíthatja az alkotmányellenes mulasztás fennálltát és kötelezheti a jogalkotót annak megszüntetésére.

Az alkotmányossági vizsgálat során az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapította, hogy az R. támadott rendelkezése olyan utaló szabály, amely egy jelenleg még meg nem alkotott „külön jogszabály” rendelkezéseinek az alkalmazását írja elő.

Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban kifejtette: „[a]z Alkotmánybíróság következetes álláspontja, hogy a jogbiztonság követelménye nem csak a jogi szabályozással szemben megfogalmazható elvárásokat jelenti, hanem ennél tágabb jelentéstartalmat is hordoz. Az Alkotmánybíróság elvi élel mutatott rá: »a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az

egyres jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is» [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.]» (ABH 2004, 504, 510.)

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az R. 7. §-ában felhívott „külön jogszabály” megalkotásának az elmaradása a Tft. 10. §-ában szabályozott elővásárlási jog és annak 21. §-ában szabályozott előhaszonbérleti jog vonatkozásában, e törvényben szabályozott jogintézmények működését bizonytalanná és kiszámíthatatlanná teszi.

Az R. termőföldre vonatkozó elővásárlási, illetve előhaszonbérleti jog gyakorlását részletesen szabályozó rendelkezéseinek (szabályozási rendszerének) szerves részét, lényeges eljárási rendelkezését képezik a jegyző eljárására vonatkozó szabályok.

A Tft. rendelkezései alapján a termőföld adásvételére, illetve haszonbérbe adására kizárólag az elővásárlásra, valamint az előhaszonbérleti jog gyakorlására jogosultak elővásárlási, illetve előhaszonbérleti jogának a tiszteletben tartásával kerülhet sor.

Az R. a Tft. felhatalmazása alapján akként tette a szabályozása részévé a jegyző eljárását, hogy az R. 7. §-ában felhívott – „külön jogszabály” alapján – elrendelte a jegyző költségeinek utólagos megtérítését, az ehhez szükséges pénzügyi fedezet biztosítását.

Az R. 7. §-ában felhívott „külön jogszabály” megalkotására eddig nem került sor. A fennálló szabályozási hiány – a törvényi felhatalmazáson alapuló rendeletalkotási (jogalkotási) feladat nem teljes körű végrehajtása – azt eredményezi, hogy bizonytalan és kiszámíthatatlan az elővásárlási és az előhaszonbérleti jog – Tft. és R. által szabályozott – jogintézményeinek a működése.

Jelenleg nincs olyan jogszabály, amely a jegyző költségei (személyi, dologi és postaköltségek) vonatkozásában rendezné azt, hogy ezeket a költségeket ki, milyen eljárási rend keretében és határidő mellett, továbbá milyen forrásból köteles utólagosan megtéríteni.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint ez a szabályozási hiány veszélyezteti a Tft. és az R. elővásárlási, illetve előhaszonbérleti jog gyakorlására vonatkozó rendelkezéseinek a betartását, és ezen keresztül a termőföld eladások és haszonbérbe adások „jogszerűségét”, a termőföld forgalom forgalombiztonságát.

A termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jogok jogintézményeinek a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő, kiszámítható, előre látható és biztonságos működéséhez nem mellőzhető a jegyző R.-ben meghatározott tevékenysége. A fent jelzett szabályozási hiány (jogalkotói mulasztás) következtében jelenleg nem biztosított a jegyző tevékenységéhez kapcsolódó, az R. 7. §-ában megjelölt költségek utólagos megtérítése, és ebből következően hiányzik az elővásárlási és előhaszonbérleti jog jogintézmények jogállami követelményeknek megfelelő működését biztosító, az R. 7. §-ában hivatkozott pénzügyi fedezet.

Összegezve: az Alkotmánybíróság álláspontja az, hogy a vizsgált szabályozás esetében a Kormány – mint jogalkotó – mulasztása olyan szabályozási hiányt idézett elő, amely az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállá-

miság részét képező jogbiztonság alkotmányi rendelkezések a sérelmére vezet.

A jogalkotói mulasztás következtében alkotmányellenes helyzet áll fenn, mivel nem biztosított a Tft.-ben és az R.-ben szabályozott jogintézmények (termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jogok) jogállami követelményeknek megfelelő kiszámítható, előre látható és biztonságos működése.

3. Az Alkotmány 44/B. § (3) bekezdése értelmében törvény vagy kormányrendelet államigazgatási feladatot, hatósági hatáskört állapíthat meg a jegyzőnek és kivételesen a képviselő-testület hivatala ügyintézőjének is. [A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 7. § (1) bekezdésének második mondata lényegében az Alkotmány 44/B. § (3) bekezdésében foglalt alkotmányi rendelkezést ismétli meg az Ötv. szabályozása keretében.]

A jelen ügyben megállapítható, hogy az R. törvényi felhatalmazás alapján, kormányrendeleti úton kötelezően ellátandó államigazgatási feladatot határoz meg a jegyző számára.

Az Alkotmánybíróság kiemelten fontosnak tartja, hogy az R. év közben, egy új, egyedileg meghatározott, eseti jellegű (nem rendszeresen ismétlődő és folyamatosan ellátandó), a helyi közügyek ellátásához közvetlenül nem kapcsolódó államigazgatási feladat elvégzésére kötelezi a jegyzőt.

A vizsgált esetben az Alkotmánybíróság kiemelten fontosnak tartja továbbá azt is, hogy a jogalkotó a jegyző számára megállapított államigazgatási feladat költségeit az R. 7. §-ában – külön jogszabály alapján – utólagosan megtéríteni vállalta, illetve vállalta az ehhez szükséges fedezet biztosítását is.

A jegyző az államigazgatási feladatok ellátásával, illetve a hatósági hatáskörei gyakorlásával felmerülő költségek fedezetére önálló költségvetéssel nem rendelkezik, e költségekre a képviselő-testület által megállapított önkormányzati költségvetés (ezen belül a polgármesteri hivatal költségvetése) biztosít fedezetet.

Az önkormányzat költségvetésén belül a polgármesteri hivatal működését biztosító költségvetési előirányzatot a képviselő-testület határozza meg, melyhez az állami központi költségvetés a költségvetési törvényben – a települési igazgatási és kommunális feladatok részeként – normatív támogatást biztosít. E normatív támogatás a polgármesteri hivatal és a jegyző által folyamatosan, rendszeresen és ismétlődően ellátandó feladatok ellátását támogatja, és nem biztosít fedezetet az R.-ben a jegyző számára meghatározott egyedi államigazgatási feladat ellátásának a költségeire.

(Ebből is következik, hogy a jogalkotó az R. 7. §-ában a jegyző számára megállapított államigazgatási feladat ellátásával felmerülő személyi, dologi és postaköltségek utólagos megtérítésére, valamint az ehhez szükséges fedezet

biztosítására – „külön jogszabály” keretében – kötelezettséget vállalt.)

Annak következtében, hogy a jogalkotó az R. 7. §-ában felhívott „külön jogszabályt” eddig nem alkotta meg, az R.-ben foglalt, a jegyző számára megállapított államigazgatási feladat költségeire az önkormányzatok kénytelenek a saját költségvetésük terhére forrást biztosítani.

Az önkormányzatok – az R. 7. §-ában foglaltakkal szemben – tehát nemcsak megelőlegezni tartoznak a jegyző által kötelezően ellátandó államigazgatási feladat költségeit, de – az utólagos megtérítést lehetővé tevő és ennek pénzügyi forrását biztosító jogszabály hiányában – kénytelenek a feladat ellátását folyamatosan, utólagos megtérítés nélkül finanszírozni.

Az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének *b)* pontja értelmében a helyi képviselőtestület gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat az önkormányzat bevételeivel önállóan gazdálkodik, saját felelősségére vállalkozhat.

Az önkormányzat saját költségvetési bevételeivel, kiadásaiival való önálló gazdálkodását az Ötv. 77. § (1) bekezdése is rögzíti.

Az Alkotmánybíróság már több, korábbi határozatában foglalkozott az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének *b)* pontja második fordulatában szereplő alkotmányos önkormányzati alapjog tartalmával.

Az Alkotmánybíróság a 48/2001. (XI. 22.) AB határozata indokolásában az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének *b)* pontja második fordulatában foglalt alkotmányos rendelkezéshez kapcsolódóan az alábbiakra mutatott rá: „[a] bevételekkel való önálló rendelkezés joga azt jelenti, hogy a helyi önkormányzat önállóan dönt bevételeinek, anyagi eszközeinek felhasználásáról, függetlenül attól, hogy a bevételnek mi a forrása.” (ABH 2001, 330, 337.)

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a vizsgált ügyben a jogalkotót terhelő mulasztás (szabályozási hiány) az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés *b)* pontjának második fordulatában szabályozott önkormányzati alapjog sérelmét előidéző alkotmányellenes helyzet kialakulásához vezetett, mivel az önkormányzat kénytelen a bevételei meghatározott részét a jegyző által kötelezően ellátandó új, év közben megállapított egyedi, eseti, a helyi közügyek ellátásához közvetlenül nem kapcsolódó államigazgatási feladat ellátásának a költségeire fordítani.

Az R. 7. §-ában megjelölt költségek utólagos megtérítését és ennek fedezetét biztosító „külön jogszabály” nem került megalkotásra, így az önkormányzat a saját költségvetése terhére folyamatosan és utólagos megtérítés nélkül kell, hogy finanszírozza az egyedi államigazgatási feladat ellátása során felmerülő költségeket.

Tekintettel arra, hogy az R. kötelezővé teszi a jegyző számára a fent jelzett államigazgatási feladat ellátását, és az önkormányzat az R. 7. §-a alapján csak előlegezni tartozna a felmerült költségeket, a jegyző által kötelezően ellátandó államigazgatási feladat kényszerű és folyamatos

finanszírozása következtében az önkormányzat nem szabad a bevételeivel való rendelkezés körében.

Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel úgy ítélte meg, hogy a jelen ügyben a jogalkotó mulasztása okozza azt, hogy az önkormányzat nem dönthet önálló felelősséggel és szabadon a bevételi forrásainak a felhasználásáról és ez az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés *b)* pontjának második fordulatában szabályozott önkormányzati alapjog sérelmére vezető alkotmányellenes helyzetet idéz elő.

4. Az Alkotmánybíróság a fent kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság részét képező jogbiztonság alkotmányos rendelkezését, valamint az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés *b)* pontjának második fordulatában szabályozott önkormányzati alapjogot sértő alkotmányellenes mulasztás terheli a Kormányt, mivel nem tett teljes körűen eleget a Tft. 90. § (1) bekezdésének *e)* pontjában foglalt felhatalmazásból eredő és az R. 7. §-ában hivatkozott „külön jogszabály” megalkotására vonatkozó jogalkotási kötelezettségének.

Az Alkotmánybíróság határidő kitűzésével felhívta a Kormányt a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenes helyzet megszüntetésére.

Ennek során a Kormány köteles a Tft. 90. § (1) bekezdésének *e)* pontjában foglalt felhatalmazásból eredő és az R. 7. §-ában vállalt jogalkotási kötelezettségét teljesíteni és megalkotni azt a „külön jogszabályt”, amely a jegyzők R.-ben szabályozott eljárása során felmerült személyi, dologi és postaköltségek utólagos megtérítését szabályozza.

A Kormány úgy köteles a jogalkotási kötelezettségét teljesíteni, hogy az R.-ben a jegyzők számára meghatározott és kötelezően ellátandó államigazgatási feladat ellátásának az anyagi feltétele, az ehhez szükséges (állami) költségvetési fedezet – és ezen keresztül az önkormányzatok által megelőlegezett személyi, dologi és postaköltségek utólagos megtérítése – biztosított legyen.

Az Alkotmánybíróság a határozatát az alkotmányellenesség megállapítására tekintettel tette közzé a Magyar Közlönyben.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmath Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 568/E/2003.

Dr. Harmathy Attila párhuzamos indokolása

Egyetértek azzal, hogy mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség áll fenn azért, mert a Kormány elmulasztotta a települési önkormányzat jegyzőjének a termőföldre vagy tanyára vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásával összefüggő tevékenységével kapcsolatban felmerülő személyi, dologi és postaköltségek utólagos megtérítéséről és annak fedezetéről szóló jogszabály megalkotását. A határozat indokolása tekintetében azonban eltér a véleményem a határozatban kifejtettől.

Álláspontom szerint a rendelkezés indokai a következők:

1. Az indítványozók szerint a Kormány elmulasztotta a települési önkormányzat jegyzőjének a termőföldre vagy tanyára vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásával összefüggő tevékenységével kapcsolatban felmerülő személyi, dologi, valamint postaköltségek utólagos megtérítéséről és annak fedezetéről szóló jogszabály megalkotását. A mulasztás miatt a költségek viselése a települési önkormányzatra hárult. A mulasztás egyrészt sérti az Alkotmány 12. §-ának (2) bekezdése szerint védett önkormányzati tulajdont, másrészt az Alkotmány 37. §-ának (1) bekezdését, mert a Kormány nem gondoskodott a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Tft.) végrehajtásáról.

2. Az Alkotmánybírásról szóló 1989. évi XXXII. törvény 49. §-ának (1) bekezdése alapján mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség akkor állapítható meg, ha jogalkotó szerv nem tesz eleget jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatának és emiatt alkotmányellenes helyzet keletkezik.

A jogalkotási feladat teljesítésének elmulasztásánál a következőket kell figyelembe venni:

A Tft.-t módosító 2001. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Tftm.) a termőföldtulajdon szerzését korlátozó rendelkezések kijátszására irányuló szerződések felszámolása érdekében új rendelkezéseket vezetett be. Ezek közé tartozott a helyben lakó agrártermelők földszükségleteinek kielégítése, továbbá az egészséges birtokszerkezetek kialakításának elősegítése érdekében a termőföldet érintő elővásárlási jog módosítása. 2001-ben első helyen elővásárlási jogot kapott a családi gazdálkodó és a gazdálkodó családtagja, ha az eladásra kerülő termőföld vagy tanya a családi gazdasághoz tartozó termőfölddel vagy tanyával közvetlenül szomszédos. Hasonló módon állapított meg a Tftm. előhaszonbérleti jogot is. A Tftm. csak az alapvető rendelkezéseket határozta meg, a részletes szabályok kidolgozását a Kormányra bízta. A Tftm. tehát a Kormánynak jogalkotási kötelezettséget állapított meg.

A Kormány a Tftm. alapján kibocsátotta a termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlá-

sának részletes szabályairól szóló 16/2002. (II. 18.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: R.).

Az R. szabályai azt vették figyelembe, hogy a Tftm. számos személy részére állapított meg elővásárlási, illetve előhaszonbérleti jogot. Komoly gyakorlati nehézséget jelentett volna mindezeket a személyeket az ingatlan eladásának, illetve haszonbérbe adásának szándékáról tájékoztatni és a kapott ajánlat feltételeit egyenként közölni. Az R. azt vette alapul, hogy az elővásárlásra, előhaszonbérletre jogosultak azon a településen laknak, ahol az ingatlan található. Ezért a jogosultak értesítésének módját egyetlen cselekmény elvégzésében határozta meg: az ajánlatnak az ingatlan fekvése szerint illetékes települési önkormányzat (a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat) polgármesteri hivatala, illetve a körjegyzőség hirdetőtáblájára való kifüggesztése útján.

Az R. 3. §-a szerint az elővásárlásra jogosult az ajánlatot elfogadó vagy az elővásárlási jog gyakorlásáról való lemondó nyilatkozatát nem az eladónak, hanem a jegyzőnek küldi meg. A jegyző pedig – az eladó helyett – a beérkező nyilatkozatokat beérkezés szerint rendezi, majd a válaszadási határidő letelte után az eladónak átadja.

Az R. a Tftm. végrehajtásának olyan módját választotta, amely – célszerűségi szempontok alapján – a települési önkormányzatokra olyan feladatot hárított, amely egyébként a szerződéskötő felekre hárul, nem tartozik a helyi közügyek intézésének körébe. Erre tekintettel merült fel a feladat ellátásával járó költségek rendezésének szükségessége. Az R. azonban ezt a Tftm. végrehajtásának körébe tartozó kérdést nem rendezte, hanem a 7. §-ban külön jogszabállyal megoldandó feladatként jelölte meg. Erről később sem rendelkezett.

Az R. tehát a Tftm.-mel a Tft. 90. §-a (1) bekezdésének e) pontjába beiktatott felhatalmazással a Kormánynak adott jogalkotási kötelezettségnek csak részlegesen tett eleget, a Kormány a települési önkormányzatnál az R.-ben meghatározott feladat elvégzése miatt jelentkező költségek megtérítésének szabályozása tekintetében jogalkotói feladatát nem teljesítette.

3. Az indítványozók szerint az R.-ben a helyi önkormányzatra hárított feladat ellátásának költségeit – az R. 7. §-ában megjelölt jogszabály megalkotásának elmulasztása miatt – az önkormányzat pénzvagyonából kell fedezni. Ez azt jelenti, hogy a költségek megtérítésének elmaradása az önkormányzati vagyon sérelmét idézi elő, az állam az Alkotmány 12. §-ának (2) bekezdésében előírtakkal ellentétben nem tartja tiszteletben az önkormányzatok tulajdonjogát.

A jogalkotási feladatnak az R. útján csak részben történt teljesítése következtében kialakult helyzet megítélése a következő:

Az Alkotmányt módosító 1990. évi XL. törvény 7. §-a határozta meg az Alkotmány 12. és 13. §-ának szövegét. A 12. § (2) bekezdésének és a 13. §-nak az új rendelkezésére vonatkozóan a törvényjavaslat indokolása azt jegyzi meg,

hogy régóta fennálló hiányt pótol az alkotmánymódosítás a tulajdonhoz való jog deklarálásával. Az Alkotmánynak ezt a módosítását rövid idővel követő, az 1990. évi LXIII. törvénnyel történő módosítása a tanácsokról szóló rendelkezések helyébe a helyi önkormányzatokról szóló új szabályokat iktatott be. Ezek közé tartozott a 44/A. § (1) bekezdésének *b)* pontja, amely kimondja, hogy a helyi önkormányzatok tulajdona tekintetében a tulajdonost megillető jogokat a helyi képviselőtestület gyakorolja és ennek körében az önkormányzat bevételeivel önállóan gazdálkodik, saját felelősségére vállalkozhat.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata a tulajdonjogot alapjognak tekinti [7/1991. (II. 28.) AB határozat, ABH 1991, 22, 25.]. Az Alkotmány alapján fennálló tulajdonvédelem köre nem azonos a polgári jogi tulajdonvédelmével, annál tágabb, kiterjed a vagyoni jogosítványokra is [17/1992. (III. 30.) AB határozat, ABH 104, 108.]. A helyi önkormányzatokat is megilleti az Alkotmány 12. §-ának (2) bekezdése alapján a tulajdon alapjogának védelme. Az Alkotmány 12. §-a (2) bekezdésének és 42. §-ának, 43. §-ának, valamint 44/A. §-ának együttes értelmezése alapján ez egyértelműen megállapítható [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993, 373, 382–383.].

A 4/1993. (II. 12.) AB határozat értelmezte a helyi önkormányzatok tulajdonjogát. Eszerint a tanácsokat megillető kezelői jog helyett az Alkotmány módosítása hozta létre a megalakuló önkormányzatok tulajdonjogát, biztosította a helyi önkormányzatok autonómiáját [12. § (2) bekezdése]. Ez az önkormányzati tulajdonjog más tulajdonjoghoz viszonyítva nem élvez kiemelt védelmet [Alkotmány 9. §-ának (1) bekezdése]. Az Alkotmány 44/A. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja ezzel összhangban mondja ki, hogy az önkormányzati tulajdonjog tekintetében a tulajdonost megillető jogokat a helyi képviselő-testület gyakorolja [4/1993. (II. 12.) ABH 1993, 48, 71–72.]. Az önkormányzatok vagyonának kiépítési időszakában az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy az új tulajdon védelme azután érvényesül, miután a tulajdonszerzés megtörtént, a tulajdonjog megszerzését követően azonban az alkotmányos védelem teljessé válik [37/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 238, 244.].

A tulajdonjog alkotmányos indokok alapján korlátozható. A helyi önkormányzatok tulajdonában álló lakásokra vonatkozóan jogszabállyal megállapított vételi jogról a 64/1993. (XII. 22.) AB határozat megállapította, hogy ez a tulajdonjog korlátozását (a vételi jog gyakorlása esetén elvonását) jelenti. Ez a korlátozás azonban alkotmányosan indokolt, mert a helyi önkormányzat területén élő emberek alapvető létfeltételeinek biztosítását szolgálja. A vételi jog gyakorlása esetén a tulajdon sérelmével szemben kártalanításnak kell állnia (ABH 1993, 373, 385, 387.).

Az R. olyan feladatok ellátását hárította a települési önkormányzatra, amelynek ellátása szükségszerűen kiadásal jár. A fedezet biztosítása nélkül meghatározott, nem a helyi közügyek intézésének körébe, hanem az ingatlanl kapcsolatos szerződő felek tevékenységi körébe tartozó

feladatnak a települési önkormányzatra való hárításával együttjáró vagyonsökkenés a települési önkormányzat tulajdonjogának sérelmét idézi elő.

A jelen eset alapvetően különbözik attól, amit az Alkotmánybíróság a 2/1997. (I. 22.) AB határozatban vizsgált. Ott nem új feladat megállapításáról volt szó, hanem a helyi közügyek intézésének körébe tartozó feladat ellátásának feltételeiben bekövetkezett változásról (ABH 1997, 27, 29.). Ennek megfelelően más a jelen eset alkotmányos elbírálása.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a települési önkormányzatok vagyonának sérelmét eredményezi az R. által meghatározott, nem a helyi közügyek intézésének a körébe tartozó feladatok ellátása. Ez az Alkotmány által védett tulajdonjog sérelmét előidéző helyzet azért keletkezett, mert a Kormány elmulasztotta a Tftm.-ben meghatározott jogalkotói feladat teljes körű ellátását. Ezért meg kellett állapítani a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet.

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom:

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 34/2005. (IX. 29.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság a köztársasági elnöknek az Országgyűlés által elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény egyes rendelkezései alkotmányellenességének előzetes vizsgálatára benyújtott indítványa alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló, az Országgyűlés 2005. június 13-i ülésnapján elfogadott törvény 68. §-ának (3) bekezdése alkotmányellenes.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A köztársasági elnök – az Alkotmány 26. §-ának (4) bekezdése alapján – nem írta alá a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló, az Országgyűlés 2005. június 13-i ülésnapján elfogadott törvényt (a továbbiakban: Tv.), hanem azt az Alkotmánybíróságnak küldte meg véleményezésre. A köztársasági elnök az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-ának *a*) pontjára, 21. §-a (1) bekezdésének *b*) pontjára és 35. §-ára hivatkozva indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja meg alkotmányossági szempontból a Tv. 68. §-a (3) bekezdésének rendelkezéseit.

Az indítvány szerint aggályos a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvénybe (a továbbiakban: Öt.) a Tv.-vel beiktatott az a megoldás, amellyel a települési kisebbségi önkormányzat megválasztott tagja – meghatározott számú választópolgárnak a települési kisebbségi önkormányzati választás keretében történő szavazása esetén – nyilatkozattételével a helyi önkormányzat képviselő-testületének tagjává válik. Az indítvány szerint ez a szabályozás ellentétes az Alkotmány 2. §-ának (1) és (2) bekezdésével, 44. §-ának (1) bekezdésével, 70. §-ának (2) és (3) bekezdésével, valamint 71. §-ának (1) bekezdésével.

Az indítvány kifejti, hogy az Alkotmány 2. §-ának (1) és (2) bekezdése, 42. §-a, 44. §-a, 70. §-ának (2) és (3) bekezdése, valamint 71. §-a alapján a helyi önkormányzat képviselő-testületének tagja csak olyan személy lehet, akit a helyi választáson választójoggal rendelkező személyek összessége számára nyitva álló választás legitimál. A Tv. 68. §-ának (3) bekezdésével megállapított megoldás szerint azonban a képviselő-testületnek olyan személyek is tagjává válnak, akiket a választópolgárok egy szűkebb köre választ meg. A Tv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint ugyanis a kisebbségi választásokon csak az a helyi önkormányzati választásokon választójoggal rendelkező személy vehet részt, aki a külön törvényben meghatározott kisebbséghez tartozik és a kisebbséghez tartozását kinyilvánítja. Az indítvány szerint az Alkotmány felsorolt rendelkezései alapján azért merül fel aggály ezzel a szabályozással szemben, mert a kisebbségi választásokon megválasztott személy a helyi önkormányzat képviselő-testületének annak ellenére lesz tagja, hogy a demokratikus legitimáció ebben a tekintetben nem valósul meg.

Az indítvány szerint a Tv. 68. §-ának (3) bekezdése ellentétes továbbá a választójog egyenlő értékűségének az Alkotmány 71. §-a (1) bekezdésén alapuló elvével is. A Tv. 2. §-a (1) bekezdésének *c*) pontját figyelembe véve ugyanis a támadott szabály alapján azok a személyek, akik a kisebbséghez tartozásukat kinyilvánítják, mind a helyi önkormányzati választáson, mind a kisebbségi választáson választójoggal rendelkeznek, míg a többi választópolgár csak a helyi önkormányzati választáson nyilváníthat véleményét.

II.

1. Az indítványozó az Alkotmány következő rendelkezései alapján fejtett ki aggályokat a Tv. 68. §-ának (3) bekezdésével szemben:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.

(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„42. § A község, a város, a főváros és kerületei, valamint a megye választópolgárainak közösségét megilleti a helyi önkormányzás joga. A helyi önkormányzás a választópolgárok közösségét érintő helyi közügyek önálló, demokratikus intézése, a helyi közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlása.”

„44. § (1) A választópolgárok a helyi önkormányzást az általuk választott képviselőtestület útján, illetőleg helyi népszavazással gyakorolják.”

„70. § (2) A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező minden nagykorú magyar állampolgárt és az Európai Unió más tagállamának a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező nagykorú állampolgárát megilleti az a jog, hogy a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek választásán választható és – amennyiben a választás, illetve a népszavazás napján a Magyar Köztársaság területén tartózkodik – választó legyen, valamint helyi népszavazásban és népi kezdeményezésben részt vegyen. Polgármesterré és fővárosi főpolgármesterré magyar állampolgár választható.

(3) A Magyar Köztársaságban minden menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert nagykorú személyt megillet az a jog, hogy a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek választásán – amennyiben a választás, illetve a népszavazás napján a Magyar Köztársaság területén tartózkodik – választó legyen, valamint a helyi népszavazásban és népi kezdeményezésben részt vegyen.”

„71. § (1) Az országgyűlési képviselőket, az Európai Parlament képviselőit, a helyi önkormányzati képviselőket, valamint a polgármestert és a fővárosi főpolgármestert a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással választják.”

2. A Tv. 68. §-ának (3) bekezdése – amely az Öt.-t módosítja – a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„Az Öt. a következő 21/A. §-sal egészül ki:

‘21/A. § (1) A 10 000 vagy annál kevesebb lakosú településen a települési kisebbségi önkormányzat legtöbb szavazattal megválasztott tagja az (5) bekezdés szerint tett nyilatkozatával a képviselő-testület tagjává válik, ha a települési kisebbségi önkormányzat választásán legalább annyi választópolgár szavazott érvényesen, mint amennyi a települési önkormányzati általános választáson a kislistán mandátumhoz jutott jelöltekre leadott szavazatok átlagának

a) a 600 vagy annál kevesebb lakosú településen a fele,
b) az 5000 vagy ennél kevesebb lakosú településen az egyharmada,

c) az 5000-nél több lakosú településen az egynegyede.

(2) A 10 000-nél több lakosú településen a települési kisebbségi önkormányzat legtöbb szavazattal megválasztott tagja az (5) bekezdés szerint tett nyilatkozatával a képviselő-testület tagjává válik, ha a települési kisebbségi önkormányzat választásán legalább annyi választópolgár szavazott érvényesen, mint a települési önkormányzati általános választáson az egyéni választókerületekben megválasztott önkormányzati képviselőkre leadott érvényes szavazatok

a) átlagának a kétszerese a 25 000 vagy annál kevesebb lakosú településen,

b) átlaga az 50 000 vagy annál kevesebb lakosú településen,

c) átlagának a fele a 100 000 vagy annál kevesebb lakosú településen,

d) átlagának az egyharmada a 100 000-nél több lakosú településen.

(3) Az (1), illetőleg a (2) bekezdés szerint a képviselő-testület tagjává vált képviselő a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából települési képviselőnek tekintendő, és esküt tesz a képviselő-testület előtt. E képviselőt csak egyik – választása szerinti – minőségben illeti meg tiszteletdíj.

(4) Az (1), illetőleg (2) bekezdésben foglalt esetben egyenlő szavazatszám esetén a képviselők között sorsolás dönt, amelyet a helyi választási bizottság végez el.

(5) Az (1), illetőleg (2) bekezdésben foglalt esetben a települési kisebbségi önkormányzat legtöbb szavazattal megválasztott tagja a választást követő 8 naptári napon belül nyilatkozik, hogy a megbízatást vállalja-e. A határidő jogvesztő. Ha a jogosult határidőben nem tesz nyilatkozatot, vagy a megbízatást nem vállalja, a települési kisebbségi önkormányzat tagja nem válik a települési önkormányzat tagjává.”

III.

1. Az indítványozó által aggályosnak tartott szabály szerint a települési kisebbségi önkormányzati választáson választó és választható személyek (a kisebbségi választópolgárok) által legtöbb szavazattal megválasztott települési kisebbségi önkormányzati tag – meghatározott feltételek mellett – a települési önkormányzat képviselő-testületének tagjává válik. Az indítvány szerint ez a szabály sérti az Alkotmány 44. §-ának (1) bekezdését.

Az Alkotmány 44. §-ának (1) bekezdése alapján a választópolgárokat megilleti a helyi önkormányzathoz való jog. A helyi önkormányzás jogának tartalmát az Alkotmány 42. §-a alapján a helyi közügyek önálló, demokratikus intézése, a helyi közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlása jelenti [61/2003. (XI. 26.) AB

határozat, ABH 2003, 627, 635.]. A helyi önkormányzatnak a választópolgárok közösségét megillető joga – az Alkotmánybíróság gyakorlatában kialakult elveknek megfelelően – tartalma szerint az alapvető jogokkal megegyező védelemben részesül. Így e jog korlátozására, a jog lényeges tartalma kivételével, az Alkotmány 8. §-ának (2) bekezdésében meghatározott feltételek szerint sor kerülhet [18/1993. (III. 19.) AB határozat, ABH 1993, 161, 167–168.].

Az Alkotmány 44. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a választópolgárok a helyi önkormányzathoz való jogot választott képviselő-testület, illetőleg helyi népszavazás útján gyakorolják. Az Alkotmány 70. §-ának (2) bekezdése alapján – meghatározott feltételek mellett – minden magyar állampolgárt megillet az a jog, hogy a helyi önkormányzati képviselők választásán választó és választható legyen, népszavazásban és népi kezdeményezésben részt vegyen. Az Alkotmánynak ezt a rendelkezését értelmezve az Alkotmánybíróság a 22/1993. (IV. 2.) AB határozatban kifejtette, hogy az önkormányzathoz való jog az Alkotmány 2. §-ának (2) bekezdésében meghatározott népszuverenitással összefüggésben áll, de önálló kategória. A helyi önkormányzás joga ugyanis nem az ország választópolgárainak összességét illeti meg, hanem csak az egymástól közjogilag elkülönített települések és területi egységek választópolgárainak közösségét (ABH 1993, 182, 186–187.).

2. A Tv. aggályosnak tartott szabálya a nemzeti és etnikai kisebbségi választópolgárok által a kisebbségi önkormányzat tagjává megválasztott személynek a települési önkormányzat képviselő-testülete tagjává válásáról szól. Az Alkotmánybíróság ezért megvizsgálta, hogy milyen rendelkezéseket tartalmaz az Alkotmány a nemzeti és etnikai kisebbségek képviseléről.

Az Alkotmány 68. §-ának (2) bekezdése – egyebek között – kimondja, hogy a Magyar Köztársaság biztosítja a nemzeti és etnikai kisebbségek kollektív részvételét a közéletben. A 68. § (3) bekezdése szerint az ország területén élő nemzeti és etnikai kisebbségek képviselétét törvények biztosítják. A 68. § (4) bekezdése alapján a nemzeti és etnikai kisebbségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

Az Alkotmány a nemzeti és etnikai kisebbségek jogait az alapjogok között szabályozza. A közéletben való részvétel joga az alapjogok között szerepel, de az Alkotmány szerint kollektív részvételről van szó. A kisebbségek képviselétére vonatkozó jogról szóló szabályt követően mondja ki az Alkotmány a kisebbségeknek az önkormányzat létesítésére vonatkozó jogát. Az Alkotmány szabálya ezekben az esetekben az elvi tétel kimondására korlátozódik, az összes többi rendelkezés meghatározása – a 68. § (5) bekezdése alapján – a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvényben történik. Az Alkotmány tehát nem határozza meg, hogy a kisebbségek önkormányzatai hogyan jönnek létre, milyen

helyet foglalnak el az államszervezetben, hogyan kapcsolódnak az állami szervekhez (435/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 711, 714.).

A kisebbségek képviselőinek, valamint a kisebbségi helyi és országos önkormányzatoknak a szabályozására vonatkozóan a törvényalkotónak adott felhatalmazásra is értelemszerűen irányadó az a megállapítás, amelyet az Alkotmánybíróság a helyi önkormányzatról általában tett: a törvényhozó a szabályozásnál – az Alkotmány keretei között – széles körű döntési szabadsággal rendelkezik [56/1996. (XII. 12.) AB határozat, ABH 1996, 204, 206.].

3. Az indítványban szereplő aggályok a nemzeti és etnikai kisebbségek közéletben való részvételével állnak kapcsolatban. Az Alkotmánynak a kisebbségek jogairól szóló szabálya alapján történő vizsgálat során figyelembe kell venni azt is, hogy a Magyar Köztársaságot ennek a kérdésnek a tekintetében milyen nemzetközi kötelezettségek terhelik. Az is mérlegelendő, hogy kifejezett kötelezettségek nélkül milyen nemzetközi elvárások érvényesülnek.

a) A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya – amelyet az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án fogadott el, Magyarországon pedig az 1976. évi 8. törvényerejű rendelet hirdetett ki – a 27. cikkben kimondta, a nemzeti, vallási vagy nyelvi kisebbségekhez tartozó személyektől nem lehet megtagadni azt a jogot, hogy csoportjuk más tagjaival együttesen saját kultúrájuk legyen, saját vallásukat vallják és gyakorolják, vagy saját nyelvüket használják.

Az Egyezségokmány 27. cikke alapján az ENSZ Közgyűlése 1992-ben a 46/135. sz. határozattal elfogadta a nemzeti vagy etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozatot. A nyilatkozat 2. cikkének 2. bekezdése szerint a kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van hatékonyan részt venni a kulturális, vallási, társadalmi, gazdasági életben és a közéletben. A 3. bekezdés a közéletben való részvétel jogát azzal konkretizálja, hogy kimondja, a kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van a kisebbségre vonatkozó nemzeti, – megfelelő esetben – regionális szintű döntések meghozatalában való részvételre. A 3. bekezdéshez fűzött magyarázat szerint a döntéshozatalban való részvétel legmegfelelőbb módjának kiválasztása több tényező figyelembevételére alapján történhet. Így szerepe lehet annak, hogy a kisebbség az adott ország területén egy tömbben helyezkedik-e el vagy szétszórta, nagy vagy kis létszámmal. A döntést befolyásolhatja az adott országban alkalmazott választási rendszer is.

b) Az Európa Tanács ismételt foglalkozott a kisebbségek jogainak védelmével. 1995. február 1-jén elfogadásra került a Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló Keretegyezmény, amelyet az 1999. évi XXXIV. törvény hirdetett ki. Az Egyezmény 15. cikke szerint az államok vállalják – egyebek mellett – azt, hogy megteremtik a fel-

tételeket a nemzeti kisebbségek számára a (különösen az őket érintő) közügyekben való részvételhez.

A kisebbségeknek a közéletben való részvételére is vonatkozott a Velence Bizottságnak 2002. októberében elfogadott az az irányelve (Opinion no. 190/2002), amelyet a választások szabályairól az Európa Tanács Parlamentjének felkérésére dolgozott ki, és amelyet a Parlament 2003. január 30-án elfogadott határozatában az államoknak alkalmazásra javasolt [Resolution 1320 (2003)]. Az irányelv 2.4. pontja a következőket javasolja a kisebbségek képviselőinek biztosítása érdekében:

- engedélyezni kell a kisebbségeket képviselő pártok választásokon való részvételét,

- a szavazatok egyenlő értékűségének követelményével összeegyeztethető a kisebbségek számára meghatározott számú hely fenntartása vagy a képviselői helyek elosztásánál a kisebbségek javára az általános szabálytól való eltérés,

- sem a jelölteket, sem a szavazókat nem szabad kötelezni arra, hogy kisebbséghez tartozásukat nyilvánossá tegyék.

A Velence Bizottság az irányelvet megalapozó elemző anyagában megállapította, hogy a kisebbségek védelme az alkotmányjog egyik igen fontos témájává vált. A kérdés vizsgálata három alapvető elvvel áll szoros összefüggésben: a demokráciával, az emberi jogokkal és a jogállamisággal [Electoral Law and National Minorities, CDL-INF (2000) 4].

c) Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) gyakorlatában több olyan ügy volt, amelyben a Bíróság a kisebbségek jogairól foglalt állást.

A Beard ügyben a Bíróság kifejtette, hogy a Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló Keretegyezmény csak általános elveket határoz meg, és a kisebbségek jogaira vonatkozó ügyekben nem változtatja meg a Bíróság tevékenységének azt a jellegét, amely az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. évi római egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) alapján kialakult (Beard v. United Kingdom ügyben 2001. január 18-án hozott határozat, appl. no. 24882/94, 104, 105. pont).

Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Egyezményhez tartozó első kiegészítő jegyzőkönyv 3. cikkében az államok kötelezettséget vállaltak arra, hogy ésszerű időközönként, titkos szavazással szabad választásokat tartanak, biztosítva a nép véleményének kifejezését a törvényhozó testület megválasztásánál. A Bíróság a 3. cikkel kapcsolatban több elvi megállapítást fogalmazott meg a nyelvi, nemzeti kisebbségek jogaira vonatkozó Mathieu-Mohin and Clerfayt v. Belgium ügyben (1987. március 2-án hozott határozat, Ser. A. Vol. 113.). A Bíróság kifejtette, hogy a 3. cikk alapján fennálló választási jog nem abszolút, korlátozása lehetséges, de az államok által meghatározott korlátozás nem foszthatja meg a jogot lényeges tartalmától (52. pont). Az államok mérlegelési szabadsága kiterjed a lehetséges választási rendszerek bármelyikének kiválasztására, ha ez a rendszer

biztosítja valamennyi állampolgár azonos jogát a választásra és a megválaszthatóságra, egyúttal lehetővé teszi a választások révén az Egyezmény 10. cikke által védett szabad véleménynyilvánítást (54. pont). A Bíróság kiemelte, hogy a kisebbségek választási rendszerrel kapcsolatos jogait a közigazgatási és a politikai rendszer összefüggéseiben kell vizsgálni. Ilyen alapon elfogadhatók tehát a közigazgatási területenként eltérő megoldások, amelyek az országban élő különböző nyelvi közösségek között az egyensúly megteremtését szolgálják (57. pont).

A Bíróságnak ez az említett határozata megerősítette az Emberi Jogok Európai Bizottsága által korábban elfogadott álláspontot, amely szerint az államok korlátozhatják az aktív és passzív választási jogot, ha a korlátozás nem önkényes és nem zárja ki a szabad véleménynyilvánítást. A Bizottság azt is hangsúlyozta, hogy az Egyezmény első kiegészítő jegyzőkönyvének 3. cikkéből nem vezethető le egyik választási rendszer alkalmazásának kötelezettsége sem, és az alkalmazásra kerülő választási rendszer akkor sem sérti az egyezményt, ha az a kisebb pártok számára hátrányos. A Bizottság az adott esetben nem vizsgálta azt a kérdést, hogy miként kell megítélni az Egyezménynek a diszkrimináció tilalmáról szóló 14. cikkét, figyelembe véve az olyan választási rendszert, amely arra vezet, hogy valamely vallási vagy etnikai csoport soha nem jut képviselőhöz (The Liberal Party, Mrs. R. & Mr. P. v. the United Kingdom ügyben 1980. december 18-án hozott határozat, appl. no. 8765/79). Ugyanezek az elvek tükröződnek a Bíróság egy újabb határozatában is, amelyben a Bíróság megismételte, hogy az államok korlátozhatják a választási jogot, és a kérdéssel a választási rendszer egészével, a politikai rendszer semlegességével összefüggésben kell döntenie (Ahmed and others v. the United Kingdom ügyben 1998. szeptember 2-án hozott határozat, 75. pont).

A nemzetközi kötelezettségekről elmondottak alapján megállapítható, hogy

- a nemzetközi egyezmények alapján az államoknak valamilyen módon biztosítaniuk kell a kisebbségek közügyekben való részvételét, különösen a rájuk vonatkozó döntések meghozatalában való közreműködését,
- a kisebbségek közügyekben való részvételének biztosítása szoros kapcsolatban áll a demokratikus rendszer, az emberi jogok és a jogállamiság alapkérdéseivel,
- a kisebbségek közügyekben való részvételét biztosító szabályok kialakításánál több tényezőt kell figyelembe venni; ezek között szerepel az adott állam sajátosságainak megfelelő közigazgatási rendszer és az alkalmazásra kerülő választási rendszer, valamint a kisebbségeknek az adott államban való megjelenése (földrajzilag koncentrált vagy szétszórt letelepedés, viszonylag nagy vagy kis lélekszáma stb.) is,
- a nemzetközi kötelezettségek nem zárják ki a választójog korlátozását, ha a korlátozás nem önkényes, nem zárja ki a választójog gyakorlását, nem jár a kisebbségek hátrányos megkülönböztetésével.

4. Az Alkotmánybíróság a nemzetközi viszonylatban fennálló kötelezettségeket és az államok magatartását befolyásoló állásfoglalásokat is figyelembe véve vizsgálta a jelen ügyben felmerült kérdést.

A fentiek szerint

- az Alkotmány 44. §-ának (1) bekezdése alapján minden választópolgárt megillet a választott képviselő-testület útján, illetőleg helyi népszavazással gyakorolt helyi önkormányzás alapjoga,

- az Alkotmány 70. §-ának (2) bekezdése alapján minden választópolgárnak alapjoga, hogy a helyi önkormányzati képviselők választásán választható és választó legyen.

Kérdéses az Alkotmány hivatkozott szabályai alapján a Tv. 68. §-ának (3) bekezdése azon szabályának a megítélése, amely szerint meghatározott feltételek mellett a kisebbséghez tartozó személyeket megilleti az a jog, hogy a – Tv. 2. §-ának (1) bekezdése alapján – csak az ő szavazatukkal települési kisebbségi önkormányzat tagjává választott személy a helyi önkormányzat képviselő-testületének tagjává váljék.

Az Alkotmány 68. §-ának (2)–(4) bekezdései alapján a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó személyeket kollektíve megilleti a közéletben való részvételnek, a képviseletnek, a kisebbségek helyi és országos önkormányzata létrehozásának alapjoga. A Tv. hivatkozott szabálya a nemzeti és etnikai kisebbségeknek az Alkotmány 68. §-ában meghatározott jogai érvényesülését szolgálja, de a Tv. 68. §-ának (3) bekezdésében választott megoldást az Alkotmány nem tartalmazza, a kisebbségekhez tartozó személyeknek a közéletben való részvételre, képviseletre vonatkozó joga más módon is megvalósulhat.

A kérdéses szabály alkotmányosságának megítéléséhez meg kell vizsgálni az Alkotmány 71. §-ának (1) bekezdését is.

5. A minden választópolgárt megillető választójog az Alkotmány 71. §-a (1) bekezdése szerint általános és egyenlő.

Az Alkotmánybíróság a jelen esetben is a választójogról a 22/2005. (VI. 17.) AB határozatban (ABK 2005. június) – a korábbi gyakorlatot is összefoglalva – kifejtett elveket tekintette irányadónak. Az Alkotmány 71. §-ának (1) bekezdésében meghatározott egyenlő választójog a megkülönböztetési tilalom [Alkotmány 70/A. §-ának (1) bekezdése] speciális rendelkezése a választójog tekintetében. Az Alkotmány 71. §-ának (1) bekezdésében meghatározott választójogi szabály azt jelenti, hogy egyrészt minden választópolgár azonos számú szavazattal rendelkezik, másrészt szavazataik a szavazatszámolásnál ugyanannyit érnek (ezt mondta ki a 809/B/1998. AB határozat is, ABH 2000, 783, 784.). A szavazáson az „egy ember – egy szavazat” elv alapján egyenlő joggal való részvétel révén valósul meg a politikai közösség tagjainak demokratikus önkormányzása.

A helyi önkormányzásnak az Alkotmány 42. §-a alapján fennálló joga tekintetében is érvényes az az elv, hogy a

képviselők a politikai közösség minden tagját képviselik. A képviselő-választás népszuverenitáson (helyi népszuverenitáson) alapuló döntéshozatal, a demokratikus állam alapvető intézménye. Így az egyenlő választójog szoros kapcsolatban áll az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésében kimondott demokratikus jogállamiság elvével.

A Tv. vizsgált szabálya alapján a kisebbséghez tartozó személyek nemcsak a minden választópolgárt megillető választójogot gyakorolhatják a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjainak megválasztásakor, hanem élhetnek a kisebbségi önkormányzat megválasztásakor a kisebbséghez tartozók választójogával is, és a megválasztott kisebbségi önkormányzati képviselő tagjává válhat a helyi önkormányzat képviselő-testületének is. Itt tehát a helyi önkormányzat képviselő-testületének tagja tekintetében kétszeres választójog áll fenn.

Kérdéses, hogy az Alkotmány 71. §-ának (1) bekezdésén alapuló egyenlő választójog elvétől való eltérésnek – ami egyúttal a választópolgárokat az Alkotmány 42. §-a, 44. §-a és 70. §-a alapján megillető alapjog korlátozásának is minősül – alkotmányos indoka lehet-e a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó személyeknek az Alkotmány 68. §-ában meghatározott alapjogai érvényesülése.

Az alapjog korlátozásának, a választójog egyenlő értékűségének elve alól teendő ezen kivétel alkotmányos indokoltságát vizsgálva az Alkotmánybíróság az 52/1997. (X. 14.) AB határozatban kifejtetteket vette alapul: „Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint azonban minden alapjog magában foglalja az alanyi védelmi igény mellett az állam objektív köteletségét is a joggyakorlás feltételeinek biztosítására [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 297, 302.; illetve a 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.]. Ez az intézményvédelem különösen fontos az olyan, a népszuverenitás gyakorlására szolgáló intézmény esetében, mint a népszavazás. Az intézményvédelem alkotmányos követelménye (mérceje) nem a szükségesség és az arányosság, hanem a mindenkor intézmény alkotmányos feladatai megvalósításához igazodik.” (ABH 1997, 331, 344.)

Az Országgyűlés az Alkotmány 68. §-ában meghatározott kisebbségi alapjogok érvényesülésének biztosítására alkotta meg a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvényt (a továbbiakban: Nekt.). A Nekt. tervezetének indokolása kiemelte, hogy a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek között meglévő jelentős különbségek ellenére egységes szabályozásra kerül sor. Az indokolás hangsúlyozta:

„A törvény kiemelt közösségi jogként biztosítja a kisebbségek számára a saját önkormányzat létrehozásának lehetőségét. Ezzel hatékony és legitim politikai érdekérvényesítést biztosít a kisebbségek számára helyi és országos szinten egyaránt.”

A Tv. vizsgált rendelkezése a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó személyek közéletben való részvételére, képviseletére, a kisebbségek helyi és országos önkormányzata létrehozására vonatkozó alapjogának Nekt.-ben

biztosított megoldásától eltért. A Nektv. nem az egyetlen lehetséges szabályozást jelenti. A választandó jogi rendezésnél alapvető követelmény, hogy az az Alkotmány szabályaival összhangban álljon.

A Tv. 68. §-ának (3) bekezdésében meghatározott szabály nem az egyetlen lehetséges megoldás, nem szükségszerű és ellentétes az Alkotmány 71. §-ának (1) bekezdésével. Alkotmányosan nem indokolható a választópolgárokat az Alkotmány 42. §-a, 44. §-a, valamint a 70. §-a alapján megillető alapjognak a Tv. 68. §-a (3) bekezdésével történő korlátozása sem.

6. A Tv. vizsgált szabálya, amely eltér a választójog egyenlőségének az Alkotmányban kimondott elvétől, és korlátozza a kisebbséghez nem tartozó választópolgároknak a helyi önkormányzásra, valamint a helyi önkormányzat képviselő-testülete tagjának megválasztására vonatkozó alapjogát, nincs összhangban az Alkotmány 2. §-ával sem.

Az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdése a demokratikus jogállam elvét mondja ki, a (2) bekezdés pedig a népszuverenitását. Az Alkotmánybíróság már a 22/1993. (IV. 2.) AB határozatban megállapította, hogy a helyi önkormányzás alapjoga eltér ugyan a népszuverenitástól, de összefüggésben áll azzal. A helyi önkormányzásnál a jog nem az ország választópolgárainak összességét illeti meg, hanem az egymástól közjogilag elkülönített települések és területi egységek választópolgárainak közösségét (ABH 1993, 182, 186.). A helyi önkormányzásra is vonatkozik az az Alkotmány 2. §-ának (2) bekezdése értelmezésén alapuló elv, hogy közhatalom kizárólag demokratikus legitimáció alapján gyakorolható [30/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 220, 233.].

A közhatalom demokratikus forrása akkor érvényesül, a demokratikus legitimáció akkor valósul meg, ha a közhatalmat gyakorló testület tagjait a választópolgárok közvetlenül választják, vagy a választások, kinevezések láncolata a választópolgároktól a közhatalmat gyakorlóig folyamatos [16/1998. (V. 8.) AB határozat, ABH 1998, 140, 146.].

Az Alkotmánybíróság már a 35/1992. (VI. 10.) AB határozatban kimondta, hogy törvénnyel kell biztosítani a nemzeti és etnikai kisebbségek helyi és országos önkormányzatainak létrehozását az Alkotmány 68. §-ában foglalt rendelkezések végrehajtására (ABH 1992, 204, 205.). A helyi önkormányzat képviselő-testülete tagjának a települések választópolgárai által történő megválasztása és a kisebbségek helyi önkormányzata tagjainak megválasztásánál is alapvető elv a demokratikus legitimáció. A Tv. 68. §-ának (3) bekezdése esetében hiányzik a demokratikus forrás, nem áll fenn a legitimáció a helyi önkormányzat képviselő-testületének azon tagjai tekintetében, akik nem a valamennyi választópolgárt megillető választójog alapján, hanem csak a Tv. 2. §-ának (1) bekezdésében meghatározott kisebbségi választópolgárok részvételével megtartott választásokon kapják megbízatásukat.

A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Tv. 68. §-ának (3) bekezdése sérti az Alkotmány 2. §-át is.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatot a benne foglalt álláspont elvi jelentőségére tekintettel a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 593/A/2005.

Az Alkotmánybíróság 35/2005. (IX. 29.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének megállapítása iránt benyújtott indítvány alapján, valamint – hivatalból – mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítása tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja, hogy az Alkotmányban szabályozott tulajdonhoz való jogot sértő alkotmányellenes helyzet jött létre annak következtében, hogy az Országgyűlés a kisajátításról szóló 1976. évi 24. törvényerejű rendelet szabályait nem hozta összhangba a kisajátítással szemben az Alkotmány 13. § (2) bekezdésben megállapított követelményekkel. Ezért felhívja az Országgyűlést arra, hogy jogalkotási kötelezettségének 2007. június 30-ig tegyen eleget.

2. Az Alkotmánybíróság a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 77. § (2) bekezdés b) pontja alkotmányel-

lenességének megállapítása iránt benyújtott indítványt elutasítja.

3. Az Alkotmánybíróság a kisajátításról szóló 1976. évi 24. törvényerejű rendelet, valamint végrehajtására kiadott 33/1976. (IX. 5.) MT rendelet kártalanítási szabályainak értelmezésére irányuló indítványt visszautasítja.

4. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43. § (3)–(4) bekezdésében foglalt rendelkezés bírói értelmezésének alkotmányossági vizsgálata iránt benyújtott indítványt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számv.tv.) 77. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt azon rendelkezés alkotmányellenességének megállapítását kéri, mely szerint a kisajátítási kártalanítás összegét az egyéb bevételek között kell elszámolni. Ennek következményeként a kisajátítási kártalanítási összeg után a 18%-os társasági adót meg kell fizetni. Az indítványozó álláspontja szerint ez a szabályozás sérti az Alkotmány 13. § (2) bekezdésében a kisajátítás feltételeként megfogalmazott teljes kártalanítás követelményét. Az indítványban kifejtettek szerint ez a szabályozás sérti az Alkotmány 9. §-át, ugyanakkor 70/A. §-ába ütköző diszkriminációt is eredményez, mert a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja.tv.) 1. számú mellékletének 6.1. pontja alapján a kisajátítási kártalanítás után a magánszemélyeket ilyen jellegű adófizetési kötelezettség nem terheli.

Az indítványozó indítványának alátámasztására előadja, hogy a gazdasági társaság irodaépületét kisajátították. A kisajátítás következtében a társaságot többrendbéli olyan kár érte, amelyet a kisajátítási kártalanítás megállapítása során sem a kisajátítási hatóság, sem a bíróság nem vett figyelembe. Egyrészt a Számv.tv. vitatott szabálya következtében a kártalanítás összege után meg kellett fizetni a társasági adót. Másrészt az iroda kisajátítása forráshiányt eredményezett annak következtében is, hogy a kisajátított ingatlan a cég folyószámla hitelének biztosítékaul szolgált, amelynek készpénzzel, vagy készpénz által megvásárolható értékpapírral történő kiváltását igényelte a bank. A kisajátítási eljárás megindítása miatt a társaság nem jutott hozzá a szokásos mezőgazdasági integratori kedvezményes hitelekhez sem.

Ezért az indítványozó azt kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy állapítsa meg a Számv.tv. vitatott szabályának alkotmányellenességét, illetőleg tiltsa meg annak az indít-

ványozó közigazgatási perében való alkalmazását. Az indítványozó egyúttal kezdeményezte azt is, hogy az Alkotmánybíróság a kisajátításról szóló 1976. évi 24. tvr. (a továbbiakban: Ktvr.) és a végrehajtásáról szóló 33/1976. (IX. 5.) MT rendelet (a továbbiakban: Vhr.) kártalanítási szabályainak értelmezésével állásfoglalásában rögzítse, hogy a társaságnál fennálló – bizonyított mértékű – forráshiányból adódó elmaradt haszon is képezheti a kisajátítási kártalanítás alapját. Az indítványban kifejtett álláspont szerint az Alkotmány 13. § (2) bekezdésében szabályozott teljes kártalanítás követelménye azt jelenti, hogy a kisajátítást elszenvedő jogalanyt olyan helyzetbe kell hozni, mintha a kisajátításra sor sem került volna, a kisajátítással összefüggő valamennyi kárát, azon belül az elmaradt hasznot is meg kell téríteni.

Kiegészítő indítványában az indítványozó tájékoztatta az Alkotmánybíróságot arról, hogy a bíróság a kisajátítási perben ítéletet hozott. A jogerős ítélet ellen alkotmányjogi panasszal – annak ellenére, hogy ennek lehetőségéről az Alkotmánybíróság főtítkára tájékoztatta – az indítványozó nem élt. Ellenben kifogásolta a bíróság által megállapított illetékfizetési kötelezettséget. Álláspontja szerint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) rendelkezéseinek az az értelmezése, amelynek alapján a bíróság az illetékfizetési kötelezettséget megállapította, alkotmányellenes, sérti az Alkotmány 8. § (2) bekezdését, valamint a 2. § (1) bekezdésben szabályozott jogállamiságból folyó jogbiztonság követelményét.

Az Alkotmánybíróság eljárása során megkereste a pénzügyminisztert.

II.

Az Alkotmánybíróság által az indítvány elbírálása során figyelembe vett jogszabályi rendelkezések a következők:

Az Alkotmánynak az indítványozó által felhívott rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„9. § (1) Magyarország gazdasága olyan piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül.

(2) A Magyar Köztársaság elismeri és támogatja a vállalkozás jogát és a gazdasági verseny szabadságát.”

„13. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a tulajdonhoz való jogot.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben szabályozott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

A Számv.tv.-nek az indítványozó által vitatott rendelkezése:

„77. § (1) Egyéb bevételek az olyan, az értékesítés nettó árbevételének részét nem képező bevételek, amelyek a rendszeres tevékenység (üzletmenet) során keletkeznek,

és nem minősülnek sem a pénzügyi műveletek bevételeinek, sem rendkívüli bevételnek.

(2) Az egyéb bevételek között kell elszámolni:

a) a káreseményekkel kapcsolatosan kapott bevételeket,

b) a kapott bírságok, kötbérek, fekbérek, késedelmi kamatok, kártérítések összegét,

c) a behajthatatlannak minősített – és az előző üzleti év(ek)ben hitelezési veszteségként leírt – követelésekre kapott összeget,

d) a költségek (a ráfordítások) ellentételezésére – visszafizetési kötelezettség nélkül – belföldi vagy külföldi gazdálkodótól, illetve természetes személytől, valamint államközi szerződés vagy egyéb szerződés alapján külföldi szervezettől kapott támogatás, juttatás összegét,

e) a termékpálya-szabályozáshoz kapcsolódó, terméktanácsok által fizetett termékpálya-szabályozás összegét,

f) a szerződésen alapuló – konkrét termékhez, anyaghoz, áruhoz, szolgáltatásnyújtáshoz közvetve kapcsolódó, nem számlázott – utólag kapott engedmény szerződés szerinti összegét,

amennyiben az a tárgyévhez vagy a tárgyévet megelőző üzleti év(ek)hez kapcsolódik és azt a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg rendezték. Az a)–f) pontokban meghatározottak egyéb bevételkénti elszámolásának nem feltétele a mérlegkészítés időpontjáig történő pénzügyi rendezés, ha e törvény, illetve más jogszabály eltérően rendelkezik.”

A Ktvr. és a Vhr. azon rendelkezései, amelyek értelmezését az indítványozó kérte:

„Ktvr. 16. § A kisajátítással kapcsolatos értékvesztést és költségeket meg kell téríteni.”

„Vhr. 25. § (1) A kisajátítással kapcsolatos értékvesztésként meg kell téríteni különösen

a) mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlan esetében a lábon álló és függő termés értékét, ha az a birtokbaadás időpontjában már megállapítható, ennek hiányában a folyó gazdasági év várható termésének értékét;”

Az Itv. azon rendelkezései, amelyek bírói értelmezését az indítványozó kifogásolta:

„43. § (3) A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás illetéke – ha törvény másként nem rendelkezik és a határozat nem adó-, illeték-, adójellegű kötelezettséggel, társadalombiztosítási járulék- vagy vámkötelezettséggel kapcsolatos – 10 000 forint.

(4) A kisajátítási kártalanítási határozat jogalap tekintetében történő felülvizsgálata esetén az illeték mértéke 6000 forint.”

III.

Az indítvány alapján az Alkotmánybíróság elsőként a Számv.tv. 77. § (2) bekezdés b) pontja alkotmányosságát vizsgálta, abból a szempontból, hogy az sérti-e az Alkot-

mány 13. § (2) bekezdésében, valamint az Alkotmány 70/A. §-ában foglalt rendelkezéseket.

E vizsgálata során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a vitatott rendelkezéssel kapcsolatosan az indítványban felvetett alkotmányossági kifogások nem megalapozottak.

A piacgazdaságban a piac működése, a forgalom biztonsága megköveteli, hogy döntéseik megalapozásához objektív adatokra épülő, megbízható, valós állapotot tükröző információk álljanak a piac szereplői rendelkezésére a velük kapcsolatba kerülő gazdálkodó tevékenységet végző szervezetek vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és annak alakulásáról.

A Számv.tv. funkciója – amint azt a preambuluma is megfogalmazza – olyan számviteli rend szabályozása, amelynek alapján megbízható és valós összképet biztosító tájékoztatás nyújtható a törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetek, vállalkozók jövedelemtermelő képességéről, vagyonáról, vagyonának alakulásáról, pénzügyi helyzetéről.

E cél elérése érdekében fogalmazza meg a Számv.tv. 15. § (2) bekezdésében a számvitel egyik alapelveként a teljesség elvét, amelynek értelmében a nyilvántartásokban rögzíteni kell minden olyan gazdasági eseményt, amely hatással van a gazdálkodó pénzügyi vagyoni, jövedelmi helyzetére.

A kisajátítással a gazdálkodó vagyoni viszonyai módosulnak (a kisajátított vagyontárgy helyébe pénzösszeg lép), ezért elengedhetetlen, hogy a kisajátítást szenvedő gazdálkodó szervezet mind a kisajátított vagyontárgy kivezetését, mind a kártalanítás összegét nyilvántartásaiban rögzítse. Erre tekintettel rendelkezik úgy a Számv.tv. vitatott szabálya, hogy az egyéb bevételek között a kártalanítás összegét is el kell számolni.

A Számv.tv. 77. § (2) bekezdés *b)* pontjában foglalt előírás egy nyilvántartási, elszámolási szabály, amely az Alkotmány 13. § (2) bekezdésében a kisajátításra vonatkozóan megállapított alkotmányos követelmények érvényesülését nem korlátozza.

Az Alkotmány 70/A. §-ában szabályozott jogegyenlőség követelménye és a Számv.tv. 77. § (2) bekezdésének *b)* pontjában foglalt rendelkezés között alkotmányjogilag értékelhető összefüggés nem állapítható meg.

IV.

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata során már több alkalommal indított hivatalból eljárást mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítása iránt, ha úgy ítélte meg, hogy az indítványban felvetett alkotmányossági probléma annak következtében merült fel, hogy a jogalkotó nem teremtette meg az összhangot az Alkotmány és a jogállami Alkotmány elfogadását megelőzően megalkotott jogszabály között.

Az Alkotmánybíróság a 2/1993. (I. 22.) AB határozatában (ABH 1993, 33.) mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg, mert az Országgyűlés az akkor hatályban lévő, a népszavazást szabályozó 1989. évi XVII. törvényt nem hozta összhangba a hatályos Alkotmánnyal. Ugyanezen törvény kapcsán az Alkotmánybíróság ismételt mulasztást állapított meg az 52/1997. (X. 14.) AB határozatban (ABH 1997, 331.). A 49/1996. (X. 25.) AB határozatában (ABH 1996, 150.) amiatt állapított meg mulasztásban megnyilvánuló alkotmányesértést, mert a Kormány tagjainak jogállásával kapcsolatos szabályozás tekintetében az Országgyűlés nem tett eleget az Alkotmány 39. § (2) bekezdésében meghatározott jogalkotói feladatának. Legutóbb 7/2005. (III. 31.) AB határozatában (ABK 2005. március, 113.) mondott ki mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet, azért mert az Országgyűlés nem teremtette meg az összhangot a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 1982. évi 27. törvényerejű rendelet és a hatályos Alkotmány között.

Az indítványozó alapvetően a kisajátítási kártalanítás alkotmányi követelményeinek sérelmében jelölte meg az indítványban felvetett alkotmányossági problémát. Az Alkotmánybíróság az indítványban foglaltak vizsgálata során megállapította, hogy a jogállami Alkotmányt megelőzően keletkezett kisajátítási jogszabályok nemcsak a kártalanításra vonatkozó előírásaik tekintetében vetnek fel alkotmányossági kérdéseket, ezért a jelen ügy kapcsán indokoltnak látta a kisajátításra vonatkozó 13. § (2) bekezdésnek az Alkotmányba iktatását megelőzően született Ktvr. és Vhr. vizsgálatát a tekintetben is, hogy azok összhangban állnak-e magával a kisajátítással szemben támasztott alkotmányi követelményekkel. Ezért az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 21. § (7) bekezdése alapján hivatalból eljárást indított a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítása iránt.

Az Abtv. 49. § (1) bekezdése szerint, ha az Alkotmánybíróság hivatalból vagy bárki indítványára azt állapítja meg, hogy a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatát elmulasztotta, és ezzel alkotmányellenességet idézett elő, a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a jogalkotó szerv jogalkotási kötelezettségének konkrét jogszabályi felhatalmazás nélkül is köteles eleget tenni, ha az alkotmányellenes helyzet – a jogi szabályozás iránti igény – annak nyomán állott elő, hogy az állam jogszabályi úton beavatkozott bizonyos életviszonyokba, és ezáltal az állampolgárok egy csoportját megfosztotta alkotmányos jogai érvényesítésének lehetőségétől [22/1990. (X. 16.) AB határozat, ABH 1990, 83, 86.]. Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapít meg akkor is, ha alapjog érvényesüléséhez szükséges jogszabályi garanciák hiányoznak [37/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 227, 232.].

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmány sértést nemcsak akkor állapít meg, ha az adott tárgykörre vonatkozóan semmilyen szabály nincs [35/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 204, 205.], hanem akkor is, ha az adott szabályozási koncepción belül az Alkotmányból levezethető tartalmú jogszabályi rendelkezés hiányzik [22/1995. (III. 31.) AB határozat, ABH 1995, 108, 113.; 29/1997. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1997, 122, 128.; 15/1998. (V. 8.) AB határozat, ABH 1998, 132, 138.].

Mindezek figyelembevételével az Alkotmánybíróság e körben azt vizsgálta, hogy a kisajátítás hatályos szabályai megfelelően garantálják-e a tulajdon hatósági határozattal történő elvonása esetén az Alkotmány 13. §-ában szabályozott tulajdonhoz való jog védelmét.

A kisajátításra vonatkozó rendelkezést a jogállami alkotmányt létrehozó 1989. évi XXXI. törvény iktatta be 13. §-ként az Alkotmányba. Az Alkotmánynak az 1990. évi XL. törvénnyel történt módosítása során a tulajdonhoz való jogról szóló rendelkezés mellett, annak alkotmányi garanciájaként nyerte el jelenlegi helyét az Alkotmányban.

A kisajátításra vonatkozó alkotmányi rendelkezésnek az Alkotmányba iktatását megelőzően a kisajátítást a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 177–178. §-ai, valamint az 1976-ban megalkotott Ktvr. és a Vhr. szabályozták, s e jogszabályok tartalmazzák a kisajátításra vonatkozó szabályozást ma is.

A Ptk. 177. §-át a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 47. § (3) bekezdése igazította hozzá az Alkotmány 13. § (2) bekezdéséhez. A Ptk.-nak a kisajátítási kártalanítás speciális szabályait megállapító 178. §-át a kisajátítással összefüggő jogszabályok egyes rendelkezéseinek hatályon kívül helyezéséről szóló 1992. évi XII. törvény helyezte hatályon kívül.

A Ptk. 177. §-a az ingatlanok kisajátítására vonatkozóan gyakorlatilag megismétli az Alkotmány 13. § (2) bekezdésében foglalt feltételeket azzal, hogy a kisajátítás részletes szabályait külön törvény szabályozza.

A hatályos jogban ez a külön törvény a Ktvr., amely 1976-ban a rendszerváltást megelőzően más társadalmi, gazdasági viszonyok között született. A Ktvr. szabályozási koncepciója – amelyen a hatályos szabályozás is alapul – arra a korabeli gazdasági és társadalmi viszonyokból fakadó tételre épül, hogy a közfeladatok ellátása a közérdekű célok megvalósítása az állam kizárólagos feladata. E koncepciónak megfelelően szabályozza a Ktvr. a kisajátítási jogcímeket, rendelkezik úgy, hogy kisajátítással csak az állam, illetőleg az önkormányzatok szerezhettek tulajdont, és ehhez igazodnak a kisajátítási eljárás szabályai is. Az elmúlt másfél évtizedben lezajlott gazdasági folyamatok – a privatizáció, a közszolgáltatások terén a piaci viszonyok kialakulása, a korábban kizárólagos állami tevékenységnek minősülő gazdasági tevékenységek libe-

ralizációja – eredményeként a Ktvr.-ben szabályozott közérdekű célok jelentős részét ma már nem állami szervek, hanem magánszemélyek, gazdálkodó szervek valósítják meg. Ez megváltoztatta a közérdekűség tartalmát, azokban az esetekben, amikor a közérdekű célokat magánszemélyek, gazdálkodó szervek valósítják meg, a tulajdonelvonás közvetlenül a magánszemélyek, gazdálkodó szervezetek érdekében történik, és a tevékenység társadalmi rendeltetését tekintve szolgálja a „köz” javát, a közérdeket. A gazdasági átalakulás folyamatában ezáltal megváltozott a kisajátítható tulajdoni tárgyak köre és az a tulajdonosi kör is, akiket a kisajátítás érinthet, és megváltozott az a közgazdasági jogi környezet is, amelyben a kisajátítás intézménye működik.

A jogállami alkotmány hatálybalépését követően – főként a 90-es évek elején – a Ktvr.-t több alkalommal módosították, azonban ezek a módosítások nem eredményezték a kisajátítási jognak – a rendszerváltás során a gazdasági és tulajdoni viszonyokban bekövetkezett gyökeres változások által igényelt – átfogó, koncepcionális átalakulását. Ezért a hatályos kisajátítási jog számos olyan ellentmondást hordoz és olyan szabályt tartalmaz, amelyek ellentétesek az Alkotmány 13. §-ában szabályozott alapvető joggal.

A kisajátítás a tulajdonviszonyokba való állami beavatkozás legerősebb eszköze, a tulajdon közhatalmi eszközökkel való elvonására ad módot. Ezért a tulajdonhoz való jog védelme érdekében a kisajátítás feltételeit, alapvető garanciáit maga az Alkotmány határozza meg.

Az Alkotmány 13. §-ában szabályozott tulajdonhoz való jog alapvető jog. Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése kimondja, hogy az alapvető jogokat érintő szabályokat törvényben kell megállapítani. A kisajátítás szabályozására a törvényi szintű szabályozás követelményét írja elő az Alkotmány 13. § (2) bekezdése is. Az Alkotmány e rendelkezései alapján a kisajátítás kizárólagos törvényhozási tárgy. A hatályos jogban a kisajátítás lényeges szabályait nem törvényi szintű szabály, hanem a Ktvr. végrehajtására kiadott kormányrendelet állapítja meg.

Az Alkotmány kivételesen és közérdekből teszi lehetővé a tulajdon elvonását. Az Alkotmány 13. § (2) bekezdése alapján a jogalkotó törvényhozó feladatává teszi, hogy meghatározza azokat az eseteket, azoknak a közérdekű céloknak a körét, amelyek esetén kisajátításnak helye van. Az Alkotmány e rendelkezése alapján a törvényhozó kompetenciája annak eldöntése, hogy mely tevékenységek és milyen feltételek mellett tekinthetők olyan közérdekűnek, amelyek megvalósítása a tulajdon közhatalmi eszközökkel való elvonását is indokoltá teszi. A tulajdonhoz való jog védelme megkívánja, hogy a törvény – a kisajátítás kivétellességére is tekintettel – a közérdekű célok azon eseteire korlátozza a kisajátítás lehetőségét, amelyek megvalósítása végső soron csak a tulajdon elvonásával lehetséges. A törvényhozó a kisajátítás intézményét oly módon köteles szabályozni, hogy a szabályozás garanciát nyújtson arra, hogy a tulajdon közhatalmi eszközökkel történő elvoná-

sára teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett is csak akkor kerülhessen sor, ha a közérdekű cél más módon, mint kisajátítással nem valósítható meg. A Ktvr. a kisajátítási jogcímek többségét csak általánosan, a tevékenység (bányászat, közlekedés, posta és távközlés, város- és közsérendezés stb.) vagy a jogosult (állami vagy önkormányzati szerv) megjelölésével határozza meg. Az általánosan megfogalmazott keretek között – a Ktvr. 18. § (3) bekezdése alapján – a kisajátítási hatóság mérlegelési jogkörébe tartozik annak megítélése, hogy a konkrét kisajátítás közérdeket szolgál-e, illetőleg a közérdek megvalósítása érdekében indokolt-e az adott ingatlan kisajátítása. Tekintettel arra, hogy a megyei közigazgatási hivatalnak ez a hatásköre a kisajátítási cél megvalósításának akadályává válhat és más hatóságok által hozott döntések, illetőleg önkormányzati döntések közvetett felülvizsgálatára is módot ad, több olyan törvény is született, amely konkrét programok, beruházások kapcsán kizárják a kisajátítási hatóság e mérlegelési jogkörének gyakorlását [a vasútról szóló 1993. évi XCV. törvény 13/C. § (4) bekezdése, a Magyar Köztársaság közúthálózatának közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló 2003. évi CXXVIII. törvény 7. § (3) bekezdése, a Tisza-völgy árvízi biztonságának növelését, valamint az érintett térség terület- és vidékfejlesztését szolgáló program (a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése) közérdekűségéről és megvalósításáról szóló 2004. évi LXVII. törvény 9. § (4) bekezdése].

A közérdekűség érvényesítésének a Ktvr.-ben szabályozott megoldása, a kisajátítási célok megfogalmazása ma már nem felel meg az Alkotmány által támasztott követelményeknek. Önmagában az, hogy a kisajátítás valamely, a Ktvr. által általánosan meghatározott tevékenységgel összefüggésben kerül sor, illetőleg állami szerv vagy önkormányzati szerv javára történik, nem nyújt biztosítékot arra, hogy az valóban közérdekű célokat szolgál. A Ktvr. által a kisajátítási hatóság számára biztosított széles mérlegelési jogkör módot ad az ingatlan tulajdonosok tulajdonhoz való jogának alkotmányellenes korlátozására.

A Ktvr. szabályozási koncepciójának és az arra épülő alapvető szabályoknak a változatlansága a megváltozott társadalmi, gazdasági viszonyok között, egy sor ellentmondást és a jog által nem rendezett problémát vetett fel a kisajátítási cél megvalósítójának jogi helyzetét illetően is. A Ktvr. által kisajátítási célként szabályozott tevékenységeket ma már nemcsak állami, önkormányzati szervek végezhetik, ugyanakkor kisajátítással csak az állam, illetőleg az önkormányzat szerezhethet tulajdont.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem nyújtana garanciát az Alkotmányban foglalt követelmények érvényesüléséhez a Ktvr. kártalanítási szabályai sem.

Az Alkotmány 13. § (2) bekezdése által a kisajátítás esetében támasztott teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás követelménye a tulajdonhoz való alapvető jog védelmének egyik alkotmányi biztosítója. Az Alkotmány a tulajdon elvonása esetére értékgaranciát nyújt a tulajdonos számára. Az államnak az Alkotmány 13. § (2) bekezdésével

összefüggésben az Alkotmány 8. § (1) bekezdéséből folyó objektív intézményvédelmi kötelezettsége körébe tartozik az, hogy gondoskodjon a tulajdonos Alkotmányban meghatározott követelményeknek megfelelő kártalanításáról. Ez a törvényhozóra azt a kötelezettséget hárítja, hogy a kisajátítás szabályozása során törvényben köteles szabályozni a teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás megvalósulásának anyagi jogi és eljárásjogi biztosítékait.

A Ktvr. megalkotásakor az ingatlanok jelentős hányada állami tulajdonban volt, a gazdálkodó, szolgáltató szervezetek, intézmények által használt, feladataik ellátását szolgáló ingatlanok döntő mértékben állami tulajdonban álltak, így kisajátítás tárgyai sem lehettek. A Ktvr. kártalanítási szabályait így alapvetően olyan ingatlanok kisajátításával kapcsolatosan alkották meg, amelyek 1976-ban kisajátítás tárgyát képezhették. Ennek megfelelően a Ktvr. részletes kártalanítási szabályokat állapított meg a lakások, nem lakás céljára szolgáló helyiségek, mezőgazdasági rendeltetésű ingatlanok kisajátításával kapcsolatosan.

Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy mind a kisajátítást szenvedő ingatlan tulajdonos, mint a kisajátítási célt megvalósító gazdálkodó szervezetek tulajdonhoz való jogát sértő alkotmányellenes helyzet keletkezett annak következtében, hogy a jogalkotó nem teremtette meg a kisajátítással szemben az Alkotmány 13. § (2) bekezdésében támasztott követelmények érvényesülésének garanciáit.

Ezért az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapította, hogy mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenes helyzet jött létre annak következtében, hogy az Országgyűlés a Ktvr. szabályait nem hozta összhangba a kisajátítással szemben az Alkotmány 13. § (2) bekezdésben megállapított követelményekkel. Ezért felhívta az Országgyűlést arra, hogy jogalkotási kötelezettségének 2007. június 30-ig tegyen eleget.

V.

Az indítványozó azt is kérte, hogy az Alkotmánybíróság a Ktvr. és a Vhr. kártalanítási szabályainak értelmezésével foglaljon állást abban a kérdésben, hogy a kisajátítás következtében a társaságnál előállott forráshiányból adódó elmaradt haszon képezheti-e kisajátítási kártalanítás alapját, valamint azt is, hogy az Itv. 43. § (3)–(4) bekezdésének a konkrét ügyben alkalmazott értelmezése alkotmányellenes és az annak alapján a bírói ítéletben megállapított illetékfizetési-kötelezettség sérti az Alkotmány 8. § (2) bekezdését, valamint a 2. § (1) bekezdését.

Az Alkotmánybíróság hatáskörét az Alkotmány 32/A. §-a, illetőleg az Abtv. határozza meg. Törvényi rendelkezések absztrakt értelmezésére, illetőleg a bírói ítéletben foglalt jogértelmezés alkotmányosságának felülvizsgálatára sem az Alkotmány, sem az Abtv. nem hatalmazza fel az Alkotmánybíróságot. Így e kérelmek érdemi elbírálására az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.

Ezért az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 29. § b) pontja alapján az indítványban foglalt fenti kérelmeket – érdemi elbírálás nélkül – visszautasította.

Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az érintettek széles körére tekintettel rendelte el.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmath Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 706/B/2001.

VI. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

Az Avicenna, Közel-kelet Kutatások Közalapítvány Alapító Okirata*

(a módosításokkal egységes szerkezetben)

I. A közalapítvány neve

Avicenna, Közel-kelet Kutatások Közalapítvány
(a továbbiakban: közalapítvány).

II. A közalapítvány székhelye

2087 Piliscsaba, Fő utca 2/A

III. Az alapító

A Magyar Köztársaság Kormánya,
1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 2–4.

IV. A közalapítvány jogállása

A közalapítvány – a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Kszt.) 5. §-ának a) pontja alapján kiemelkedően közhasznú – önálló jogi személy.

V. A közalapítvány működésének időtartama

A közalapítvány határozatlan időre jön létre.

VI. A közalapítvány célja

A közalapítvány közvetlen célja az Avicenna, Közel-kelet Kutatások Intézete (a továbbiakban: Intézet) létrehozása és fenntartása, ezen keresztül az iszlám országaira vonatkozó tudományos kutatások támogatása. A közvetlen cél szolgálja a közvetett célokat: a kutatás és az oktatás fejlesztése a magyar tudomány e nagy hagyományokkal rendelkező területén, részben a tehetséges és eredményes utánpótlás megtalálása és pályára segítése, részben a magyar külkapcsolatok hathatós támogatása érdekében.

Ugyancsak céljai közé tartozik a Magyarországon nagy hagyományokkal rendelkező orientalista kutatások világ-színvonalra való emelése, és ennek révén

a) az Európában is és Magyarországon is egyre nagyobb szerephez jutó iszlám tanulmányozása és mélyebb megértése, hogy egyrészt Magyarország európai integrációja során hozzájárulhasson Európa e közös problémájának kezeléséhez, másrészt elősegítse az Európában és Magyarországon is megtalálható muszlim kisebbség integrációját a többségi társadalmakba;

b) a muszlim országokról szóló idegen nyelvű tudományos munkák megírása és kiadása, magyar nyelvű tudományos népszerűsítő irodalom, valamint egyetemi tankönyvek kiadása ugyanebben a témakörben;

c) tudományos konferenciák rendezése, rövidebb-hosszabb ideig tartó kutatói és tanulmányi ösztöndíjak adományozása.

Az állami feladatok meghatározása az alábbi jogszabályokon alapul:

– Az Alkotmány 70/F. §-a szerint a Magyar Köztársaság biztosítja az állampolgárok számára a művelődéshez való jogot, és ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével valósítja meg.

– A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 73. § (1) bekezdése szerint a közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél, a 73. § (2) bekezdés szerint a közművelődés feltételeinek biztosítása alapvetően az állam feladata.

– A közalapítvány a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Kszt.) 26. §-a c) pontjának 3. (tudományos tevékenység, kutatás), 4. (nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés), 5. (kulturális tevékenység), 6. (kulturális örökség megővése), 19. (euroatlanti integráció elősegítése) alpontjában foglalt közhasznú tevékenységet folytat.

* A Pest Megyei Bíróság az 1.Pk.60.049/2002/9. számú végzésével elrendelte az Alapító Okiratban bekövetkezett változások átvezetését.

VII. A közalapítvány által céljainak elérése érdekében folytatott tevékenységei

A közalapítvány támogatásával az országnak az iszlámtudományok terén vezető tudósai kutatói tevékenységet folytatnak, koordinálják és vezetnek fiatalabb kollégáik munkáját, vezetnek és támogatják a pályakezdő, arra érdemes és eredményeket elérő kutatókat. Részt vesznek az egyetemi oktatásban, mind az alap-, mind a doktori képzésben. A közalapítvány rendszeresen támogatja ezt a tevékenységet minden tekintetben: a szükséges bérek biztosításával, a kutatási eszközök, könyvek, felszerelések stb. beszerzésével.

Az Intézet támogatja abban, hogy kutatói ösztöndíjak segítségével megnyerje a legjobb külföldi szakembereket, hogy rövidebb-hosszabb ideig Magyarországon tevékenykedjenek, illetve abban, hogy tanulmányi ösztöndíjakkal rendszeresen meg tudjon hívni pályakezdő fiatalokat mind Keletről, mind Nyugatról, hogy itt készítsék el disszertációjukat vagy annak egy részét. Mindezzel a magyar orientálisztikai kutatások nemzetközi integrációját szeretné elősegíteni, illetve szeretné Magyarországot nemzetközileg az iszlámtudományok egyik központi kutatóhelyévé tenni.

Támogatja az Intézetet a tudományos problémák tisztázását célzó nemzetközi konferenciák megtartásában, kiemelkedő keleti véleményformáló személyiségek meghívásában.

Az intézet eredményeit rendszeres publikációkban teszi közzé. Magyar állami szervek kérésére, azok nemzetközi tevékenységének támogatására a kuratórium anyagi támogatásának terhére tanulmányokat készít.

VIII. A közalapítvány tevékenységének függetlensége

A közalapítvány közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, pártoktól független, azoknak anyagi támogatást nem nyújt.

IX. A közalapítvány működési területe

A közalapítvány céljait tekintve országos jellegű.

X. A közalapítvány jellege

A közalapítvány nyílt, ahhoz bármely belföldi vagy külföldi természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező társaság vagy szervezet csatlakozhat, ha a közalapítvány céljaival egyetért, azokat elfogadja és támogatni kívánja. A közalapítványhoz történő csatlakozás elfogadásáról a kuratórium dönt.

A közalapítvány támogatást kutatói státus, kutatói ösztöndíj, tanulmányi ösztöndíj, könyvvásárlási avagy konferencia- vagy könyvkiadási, illetve utazási alap létrehozása céljából fogad el.

Politikai vagy propagandatevékenység támogatására a közalapítvány támogatást nem fogad el.

A közalapítvány közhasznú szolgáltatásaiból bárki részesülhet.

XI. A közalapítvány vagyona, annak fölhasználása

1. Az alapító az Alapító Okiratban meghatározott célkitűzések megvalósítása érdekében 200 000 000 (azaz kétszázmillió) forint készpénzt bocsát a közalapítvány rendelkezésére, melyet a közalapítvány bírósági nyilvántartásba vételére irányuló kérelem benyújtását követően a közalapítvány javára nyitott bankszámlán helyez el.

2. Az alapító 10 000 000 (azaz tízmillió) forint törzsvagyont különít el, amely sem a működés során, sem a közalapítványi célok megvalósítására nem használható föl. A közalapítvány törzsvagyonton fölüli vagyona, valamint ezen vagyon hozadékai a közalapítványi célok megvalósítását szolgálják, azt a Kuratórium az Intézet az Alapító Okirat keretei között folytatott munkájának támogatására fordítja.

3. Az alapító által juttatott vagyont, illetve a közalapítványra ruházott évi pénzeszközöket és más vagyontárgyat a kuratórium a jelen Alapító Okiratban foglalt célok megvalósítása érdekében használja föl. A közalapítvány ennek megfelelően a közalapítvány céljait megvalósító bármely tevékenységet, személyt vagy szervezetet finanszírozhat és támogathat. A közalapítvány vagyonából támogatás kizárólag a támogatóval kötött szerződés alapján nyújtható. A szerződésnek tartalmaznia kell a támogatás célját, az elszámolás tartalmát, határidejét és bizonylatait, az ellenőrzés módját, valamint a szerződésszegés következményeit. A közalapítvány a közalapítványokra mindenkor érvényes jogszabályi előírások szerint gazdálkodik.

A közalapítvány köteles pályázatot kiírni, ha az általa nyújtott cél szerinti juttatás az évi egymillió forintot meghaladja, kivéve, ha törvény vagy kormányrendelet a közalapítvány közfeladatára tekintettel más eljárási rendet állapít meg. Nem tartoznak e kötelezettség körébe a nyugellátás jellegű ellátások és a természetes személyek részére nem ösztöndíj jelleggel nyújtott olyan természetbeli ellátások, amelyek értéke nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének tízszeresét.

4. Csatlakozás esetén az ezáltal keletkező anyagi forrásokat is a közalapítványi célok megvalósítására kell fordítani. A közalapítvány támogatása történhet készpénzzel, illetve a célok elérését közvetlenül segítő szolgáltatások, vagyontárgyak följánlásával.

5. A közalapítvány részére történt pénzbeli följánlásokat a közalapítvány számlájára kell befizetni, az egyéb vagyoni hozzájárulásokat pedig a közalapítvány rendelkezésére kell bocsátani.

6. A közalapítvány részére külföldi pénznemben is történhet följánlás, amit a közalapítvány devizaszámlájára kell befizetni. Az ilyen támogatásokat forintban vagy külföldi pénznemben a közalapítvány célja megvalósítására használja föl.

7. A közalapítvány vagyonából és bevételeiből kell fedezni a közalapítvány kezelésével, működésével kapcsolatban fölmerült közvetlen kiadásokat és ráfordításokat. A közalapítvány működési költségeire az éves összes kiadás legföljebb 5%-a használható föl.

8. A közalapítvány vállalkozási tevékenységet csak közhasznú céljainak megvalósítása érdekében, azokat nem veszélyeztetve végezhet. A gazdálkodás során esetleg elért eredményt nem oszthatja föl, azt az Alapító Okiratban meghatározott célkitűzések elősegítésére köteles fordítani.

9. A közalapítvány csak olyan gazdálkodó szervezetben vehet részt, amelyben legalább többségi irányítást biztosító befolyással rendelkezik [Ptk. 74/G. § (4) bekezdés], és amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulása mértékét. A közalapítvány által létrehozott gazdálkodó szervezet további gazdálkodó szervezetet nem alapíthat, és gazdálkodó szervezetben részesedést nem szerezhet.

XII. A közalapítvány szervezete

1. Kuratórium
2. Avicenna, Közel-kelet Kutatások Intézete
3. Nemzetközi Tanácsadó Testület
4. Felügyelő Bizottság
5. Könyvvizsgáló
6. A közalapítvány vezető tisztségviselői a kuratórium elnöke, elnökhelyettese és tagjai, valamint a felügyelő bizottság elnöke és tagjai.

XIII. A kuratórium

1. A közalapítvány legfőbb irányító, általános ügydöntő, ügyintéző, képviselő és kezelő szerve a kuratórium.

2. A kuratórium – a jogszabályok által meghatározott keretek között – önállóan dönthet valamennyi, a közalapítványt érintő kérdésben.

3. A kuratórium – az Alapító Okirat keretei között – határoz a közalapítvány szervezeti és működési rendjéről.

4. A kuratórium – a jelen Alapító Okirat rendelkezéseinek megfelelően – meghatározza a közalapítványi vagyon kezelésével kapcsolatos feladatokat és a közalapítványi célokat szolgáló gazdálkodás föltételeit.

5. A kuratórium 5 tagból áll, akik e megbízatásuk ellátásáért tiszteletdíjban nem részesülnek.

6. A kuratórium tagjai:

Elnök: *Bert Fragner* professzor

Elnökhelyettes: *Bíró László* püspök

Tagok: *Bálint Csanád* akadémikus,

Szovák Kornél kandidátus,

Fodor Sándor egyetemi tanár.

7. A kuratóriumi tagság elfogadásáról az érintett tag írásbeli nyilatkozatot tesz.

8. A kuratóriumi tag megbízatása határozatlan időre szól.

9. A kuratóriumi tagság megszűnik a tag lemondásával vagy halálával, megszűnik továbbá, ha az alapító a közalapítvány céljának veszélyeztetése miatt a teljes kuratóriumot visszahívja.

10. A kuratóriumi tagság megszűnése esetén az alapító – a kuratórium javaslatának meghallgatásával – az Alapító Okirat rendelkezései szerint jogosult pótolni a kieső tagot. Ennek érdekében az alapítót fel kell kérni, hogy intézkedjék a megüresedett kuratóriumi tagság (tisztség) betöltéséről.

11. A kuratórium elnökét az alapító – a kuratórium javaslatának meghallgatása után – a kuratóriumi tagok közül jelöli ki.

12. A kuratórium elnöke vagy annak akadályoztatása esetén elnökhelyettese (a továbbiakban: elnök) gondoskodik a kuratóriumi ülések összehívásáról legalább az ülés előtt három nappal, amely írásban, a napirend és a döntési javaslatok egyidejű közlésével történik. A jegyzőkönyv elkészítéséről és a hozott határozatok írásba foglalásáról az elnök gondoskodik.

13. A kuratórium szükség szerint, de évente legalább egyszer tart ülést.

14. A kuratórium ülései nyilvánosak. A kuratórium szótöbbséggel hozott határozatával zárt ülést is elrendelhet, ha ez személyes adat vagy személyhez fűződő jog védelme érdekében szükséges.

15. A kuratórium akkor határozatképes, ha ülésén a kuratórium elnöke és legalább két tagja jelen van. Határozatképtelenség esetén az ülés összehívását legfeljebb 15 napos időközzel meg kell ismételni mindaddig, amíg a határozatképesség nem biztosított. A kuratórium határozatait egyszerű szótöbbséggel, nyílt szavazással hozza. Szavazategyenlőség esetén azt a javaslatot kell elfogadottnak tekinteni, amelyet a kuratórium elnöke támogat.

16. A kuratórium határoz:

a) a közalapítvány céljainak eléréséhez szükséges feladatok meghatározásáról és végrehajtásának megszervezéséről,

b) a közalapítványi vagyon bővítéséről, megőrzéséről, kezeléséről,

c) a közalapítványi vagyonnak az Alapító Okirat keretei között történő felhasználási módjáról,

d) a közalapítványhoz való csatlakozás elfogadásáról,

e) az egyéb felajánlások elfogadásáról, ha ezek feltételhez vannak kötve,

f) a következő évi költségvetés jóváhagyásáról,

g) az általa működtetett intézet feladatainak jóváhagyásáról, működésének ellenőrzéséről, vezetőjének kinevezéséről,

h) a közalapítvány könyvvizsgálójának pályázat útján való megbízásáról és felmentéséről, valamint díjazásának megállapításáról,

i) az éves beszámoló és a közhasznúsági jelentés elfogadásáról,

j) a közalapítvány, valamint az intézet szervezeti és működési szabályzatáról, befektetési tevékenység esetén a közalapítvány befektetési szabályzatáról, valamint

k) az Alapító Okiratban meghatározott egyéb döntési tárgykörre vonatkozó kérdésekről.

17. A közalapítvány célkitűzéseinek érdekében a kuratórium – a jelen Alapító Okiratnak megfelelően – intézetet hoz létre.

18. A kuratórium minden év március 20-ig köteles írásban beszámolni az alapítónak a közalapítvány előző évi működéséről.

19. A közalapítvány számára vagyoni felajánlást teljesítő személyek, a kuratórium tagjai, valamint ezek hozzátartozói [Ptk. 685. § b) pont] a közalapítványtól támogatást nem kaphatnak.

20. A kuratórium a közalapítvány gazdálkodásának és tevékenységének legfontosabb adatait a Magyar Nemzet című napilapban hozza nyilvánosságra.

21. A Kuratórium ülését össze kell hívni, ha legalább két kuratóriumi tag azt az ülés tárgyának megjelölésével írásban kéri.

22. A Kuratórium ülésén az intézet igazgatója tanácskozási joggal vehet részt.

XIV. Az Avicenna, Közel-kelet Kutatások Intézete

1. A közalapítvány a céljainak megvalósítása és a kuratórium ezt szolgáló döntéseinek végrehajtása érdekében „Avicenna, Közel-kelet Kutatások Intézete” (The Avicenna Institute of Middle Eastern Studies, Institut Avicenna des Recherches du Proche-Orient) elnevezéssel intézetet (a továbbiakban: Intézet) működtet.

2. Az Intézet költségvetését – a közalapítvány költségvetésének keretei között – a kuratórium hagyja jóvá.

3. Az Intézet egyszemélyi felelős vezetője az igazgató, akit a kuratórium nevez ki. Az igazgató feladatát munkaviszony keretében látja el, felette a munkáltatói jogokat – a kinevezés és a felmentés kivételével – a kuratórium elnöke látja el. Az igazgató megbízatása határozatlan időre szól.

4. Az igazgató feladata a kuratórium döntéseinek megfelelően az Intézet tevékenységének irányítása, munkaszervezetének meghatározása, munkáltatói jogok gyakorlása, az Intézet szervezeti és működési szabályzatának elkészítése, pénzügyi tervének, továbbá a tevékenységéről készített éves beszámolónak az elkészítése.

XV. Nemzetközi Tanácsadó Testület

1. A Nemzetközi Tanácsadó Testület külföldi, kiemelkedő orientalistákból áll.

2. A Tanácsadó Testületet az Intézet legalább kétévenként összehívja. A találkozó alkalmából a Tanácsadó Testület tagjai előadásokat tartanak, amelyeket az Intézet megjelentet.

3. A tanácsadó testület tagjai lehetőségeikhez mérten mindent megtesznek annak érdekében, hogy

a) az Intézetet tanácsaikkal támogassák tudományos terveinek megfogalmazásában,

b) diákokkal folytatott konzultációk révén emeljék a magyarországi orientalista oktatás színvonalát,

c) külföldről jó és tehetséges fiatalokat küldjenek az Intézetbe rövidebb-hosszabb ideig folytatandó kutatásra,

d) a tehetséges magyar fiataloknak rövidebb-hosszabb külföldi tanulmányutat szervezzenek.

XVI. A felügyelő bizottság

1. A felügyelő bizottság ellenőrzi a közalapítvány – ideértve az Intézetet is – működését és gazdálkodását. A felügyelő bizottság 6 tagból áll.

2. A felügyelő bizottság a kuratórium tagjaitól tájékoztatást, a közalapítvánnyal munkakapcsolatban álló személyektől jelentést kérhet, a közalapítvány könyvelésébe és más irataiba betekinthet, azokat megvizsgálhatja.

3. A felügyelő bizottság tagjait az alapító nevezi ki. A felügyelő bizottsági tagság határozatlan időtartamra jön létre. A felügyelő bizottság tagja e tisztség elfogadásáról nyilatkozatot tesz.

4. A felügyelő bizottsági tagság megszűnik, ha az alapító a kijelölést visszavonja, a tag lemond vagy meghal.

5. A felügyelő bizottság tagjai a kuratórium ülésén tanácskozási joggal részt vehetnek.

6. A felügyelő bizottság ügyrendjét maga állapítja meg.

7. A felügyelő bizottság elnökét a tagok közül az alapító jelöli ki.

8. A felügyelő bizottság tagjait az Intézet munkájának hasznosításában elsősorban érdekelt minisztériumok, a Honvédelmi Minisztérium, Külügyminisztérium, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, az Oktatási Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, valamint a Miniszterelnöki Hivatal által delegált személyek. A felügyelő bizottság tagjai:

Szemenyei István (Miniszterelnöki Hivatal) a felügyelő bizottságelnöke,

Boros Leskó Géza (Honvédelmi Minisztérium),

dr. Jungbert Béla (Külügyminisztérium),

dr. Lauter Éva (Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma),

Ladányi Éva (Oktatási Minisztérium),

dr. Hetei Tibor András (Pénzügyminisztérium).

9. A felügyelő bizottság köteles a kuratóriumot tájékoztatni és annak összehívását kezdeményezni, ha arról szerez tudomást, hogy

a) a közalapítvány működése során olyan jogszabálysértés vagy a közalapítvány érdekeit egyébként súlyosan sértő esemény (mulasztás) történt, amelynek megszüntetése vagy következményeinek elhárítása, illetve enyhítése a kuratórium döntését teszi szükségessé, vagy

b) a közalapítvány vezető tisztségviselőinek felelőségét megalapozó tény merült fel.

10. A kuratóriumot a felügyelő bizottság indítványára – annak megtételétől számított harminc napon belül – össze kell hívni. E határidő eredménytelen eltelte esetén a kuratórium összehívására a felügyelő bizottság is jogosult.

11. Ha a kuratórium a törvényes működés helyreállítása érdekében szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a felügyelő bizottság köteles haladéktalanul értesíteni a gazdálkodás törvényességét és célszerűségét ellenőrző Állami Számvevőszéket, illetőleg a törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészséget, valamint az alapítót.

12. A felügyelő bizottság akkor határozatképes, ha ülésén legalább 4 tagja jelen van. A felügyelő bizottság működésére egyebekben a kuratórium működésének szabályai az irányadók.

XVII. A könyvvizsgáló

1. A közalapítvány számviteli rendjének ellenőrzését a kuratórium által pályáztatás útján kiválasztott független könyvvizsgáló látja el.

2. A könyvvizsgáló köteles félévenként a közalapítvány könyveit megvizsgálni, és ennek, továbbá az éves működés vizsgálatának az eredményéről a kuratóriumnak jelentést készíteni.

3. A könyvvizsgáló feladatai ellátása során jogosult felülvizsgálni a közalapítvány pénztárát, szerződéseit, bankszámláját, jogosult felvilágosítást kérni a közalapítvány alkalmazottaitól.

4. A könyvvizsgáló és a felügyelő bizottság véleménye nélkül a kuratórium nem hozhat határozatot a közalapítvány éves gazdasági beszámolójáról és közhasznúsági jelentéséről.

5. A könyvvizsgáló díját a kuratórium állapítja meg.

XVIII. A közalapítvány képvisellete

1. A közalapítványt a kuratórium elnöke képviseli.

2. A közalapítvány bankszámlája felett a kuratórium elnöke és egy kuratóriumi tag együtt, vagy a kuratórium elnökhelyettese és egy kuratóriumi tag együtt jogosult rendelkezni.

XIX. Összeférhetetlenségi szabályok

A kuratóriumi vagy felügyelő bizottsági tagsággal összeférhetetlen helyzetet megállapító jogszabályokon túl:

1. A kuratórium határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont], élettársa (a továbbiakban együtt: hozzátartozó) a határozat alapján

a) kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy

b) bármilyen más előnyben részesül, illetve a megkötendő jogügyletben egyébként érdekelt. Nem minősül előnynek a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatás.

2. Nem lehet a felügyelő bizottság elnöke, tagja, illetve a közalapítvány könyvvizsgálója

a) a kuratórium elnöke vagy tagja,

b) a közhasznú szervezettel a megbízatásán kívüli más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló, vagy

c) a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásából – ide nem értve a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatásokat – részesülő személy, továbbá

d) az a)–c) pontban meghatározott személyek hozzátartozója.

3. Nem lehet a közalapítvány vezető tisztségviselője – a közhasznú szervezet megszüntetét követő két évig – az a személy, aki olyan közhasznú szervezetnél töltött be – annak megszüntetét megelőző két évben legalább egy évig – vezető tisztséget, amely az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozását nem egyenlítette ki.

4. A vezető tisztségviselő, illetve az ennek jelölt személy köteles valamennyi érintett közhasznú szervezetet, így adott esetben a közalapítványt is előzetesen tájékoztatni arról, ha ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt.

XX. Határozatok és nyilvánosság

1. A kuratórium elnöke a kuratórium döntéseit a határozatok könyvében tartja nyilván, amelyből kitűnik a döntések tartalma, meghozataluk időpontja, hatálya, a támogatók és az ellenzők személye.

2. A kuratórium elnöke írásban, igazolható módon gondoskodik a döntések közléséről az érintettekkel.

3. A kuratórium döntéseiről, működésének, szolgáltatásai igénybevételének módjáról, valamint éves beszámolójáról a közalapítvány internetes honlapján és időszaki kiadványában vagy a Magyar Nemzet hasábjain tájékoztatja a nyilvánosságot.

4. A közalapítvány működésével kapcsolatosan kezelt iratokba – a kuratórium zárt üléseiről készült jegyzőkönyvek, emlékeztetők kivételével – a közalapítvány székhelyén – előre egyeztetett időpontban – bárki betekinthez, a közhasznúsági jelentésből saját költségére másolatot is készíthet.

5. A Kuratórium elnöke, elnökhelyettese és tagjai, valamint az Intézet igazgatója a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény rendelkezéseinek megfelelően kétfévente vagyonnnyilatkozatot tesznek, melynek elmulasztása esetén megbízatásuk az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 11/A. § (4) bekezdése alapján visszavonásra kerül.

XXI. A közalapítvány megszűnése

A közalapítvány megszűnése esetén a közalapítvány vagyona – a hitelezők kielégítése után – az alapítót illeti meg, aki köteles azt a közalapítványi célokkal azonos vagy hasonló célra fordítani, és erről a nyilvánosságot megfelelően tájékoztatni.

XXII. Záró rendelkezések

1. A jelen okiratban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv és a Kszt. rendelkezései az irányadók.

2. A közalapítvány létrejöttéhez a Fővárosi Bíróságnak a közalapítvány nyilvántartásba vételét elrendelő határozata szükséges. A közalapítvány Alapító Okiratát az alapító a Magyar Közlönyben közzéteszi.

3. Az alapító tudomásul veszi, hogy a közalapítvány bírósági nyilvántartásba vétele után az általa tett közalapítványt nem vonhatja vissza, ha azonban a közfeladat iránti szükséglet megszűnt vagy a közfeladat ellátásának biztosítása más módon, illetőleg más szervezeti keretben hatékonyabban megvalósítható, kérheti annak bírósági megszüntetését.

4. Az alapító nevében és képviselőjében a Miniszterelnöki Hivatal általános politikai államtitkára jár el.

Budapest, 2005. január 26.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány Alapító Okirata*

(változások vastagon, dőlt betűkkel szedve)

I. A közalapítvány neve

Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

II. A közalapítvány székhelye

1122 Budapest, Határőr u. 35.

III. Az alapító

A Magyar Köztársaság Kormánya.

IV. A közalapítvány jogállása

A közalapítvány – kiemelkedően közhasznú – önálló jogi személy.

V. A közalapítvány működésének időtartama

A közalapítvány határozatlan időre jön létre.

VI. A közalapítvány célja

A közalapítvány célja tudományos kutatás, közművelődési, oktatási és a kulturális javak védelmével kapcsolatos állami feladat ellátása.

Az állami feladatok meghatározása az alábbi jogszabályokon alapul:

– A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 73. § (1) bekezdése szerint a közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél, a 73. § (2) bekezdése szerint a közművelődés feltételeinek biztosítása alapvetően az állam feladata.

– A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 9. § (1) bekezdése szerint a felsőoktatás fejlesztésének alapvető anyagi feltételeit az állam biztosítja. Ugyanezen törvény 11. § (2) bekezdése szerint a felsőoktatási intézmények feladataikat az állami szervek, továbbá más szervezetek közreműködésével és támogatásával, a nemzetközi intézményrendszer tagjaként látják el.

– A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 2. § (3) bekezdése szerint a közoktatás rendszerének működtetése az állam feladata.

* A Fővárosi Bíróság a 16.Pk.60.481/1999/12. számú végzésével elrendelte a változások bejegyzését.

– A közalapítvány a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Kszt.) 26. §-a c) pontjának 3. (tudományos tevékenység, kutatás), 4. (nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés), 5. (kulturális tevékenység), 6. (kulturális örökség megóvása) alpontjában foglalt közhasznú tevékenységet folytat.

VII. A közalapítvány által – céljainak elérése érdekében – folytatott tevékenységek

A közalapítvány gondoskodik a magyar és közép-kelet-európai történelem, politika és társadalom tényeinek kutatásáról és elemzéséről, különös tekintettel az 1917-től napjainkig terjedő időszakra, a diktatúrák történetére és a magyarországi viszonyokra.

A közalapítvány elősegíti a korszakra vonatkozó kutatási eredmények közzétételét, ezeknek a közoktatás, a közművelődés számára való minél szélesebb körű hozzáférhetőségét, támogatja a korszakra vonatkozó történeti kutatásokat.

VIII. A közalapítvány tevékenységének függetlensége

A közalapítvány közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, pártoktól független, azoknak anyagi támogatást nem nyújt.

IX. A közalapítvány működési területe

A közalapítvány céljait tekintve országos jellegű.

X. A közalapítvány jellege

A közalapítvány nyílt, ahhoz bármely belföldi vagy külföldi természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező társaság vagy szervezet csatlakozhat, ha a közalapítvány céljaival egyetért, azokat elfogadja és támogatni kívánja.

A közalapítványhoz történő csatlakozás elfogadásáról a kuratórium dönt. A csatlakozók nem válnak a felajánlás révén, illetve annak elfogadásával alapítókká.

A közalapítvány közhasznú szolgáltatásaiból bárki részesülhet.

XI. A közalapítvány vagyona, annak felhasználása

1. Az alapító az Alapító Okiratban meghatározott célkitűzések megvalósítása érdekében 117 000 000 (azaz száztizenhétmillió) forint készpénzt bocsát a közalapítvány rendelkezésére, melyet a közalapítvány bírósági nyilvántartásba vételére irányuló kérelem benyújtását követően a közalapítvány javára nyitott bankszámlán helyez el.

2. Az alapító 5 000 000 (azaz ötmillió) forint törzsvagyont különít el, amely sem a működés során, sem a közalapítványi célok megvalósítására nem használható fel. A közalapítvány törzsvagyon felüli vagyona, valamint a teljes vagyon hozadéka a közalapítványi célok megvalósítá-

sát szolgálják, azt a kuratórium az Alapító Okirat keretei között szabadon felhasználhatja.

3. Az alapító által juttatott vagyont, illetve a közalapítványra ruházott pénzeszközöket és más vagyontárgyakat a kuratórium a jelen Alapító Okiratban foglalt célok megvalósítása érdekében használja fel. A közalapítvány a közalapítványokra mindenkor érvényes jogszabályi előírások szerint gazdálkodik.

4. Csatlakozás esetén, az ezáltal keletkező anyagi forrásokat is a közalapítványi célok megvalósítására kell fordítani. A közalapítvány támogatása történhet készpénzzel, illetve a célok elérését közvetlenül segítő szolgáltatások, vagyontárgyak felajánlásával.

5. A közalapítvány részére történt pénzbeli felajánlásokat a közalapítvány számlájára befizetni, az egyéb vagyoni hozzájárulásokat pedig a közalapítvány rendelkezésére kell bocsátani.

6. A közalapítvány részére külföldi pénznemben is történhet felajánlás, amit a közalapítvány devizaszámlájára kell befizetni. Az ilyen támogatásokat forintban vagy külföldi pénznemben a közalapítvány céljai megvalósítására használja fel.

7. A közalapítvány vagyonából és bevételeiből kell fedezni a közalapítvány kezelésével, működésével kapcsolatban felmerült közvetlen kiadásokat és ráfordításokat.

7/a. A közalapítvány éves működési költségei nem haladhatják meg az éves kiadások 8%-át.

8. A közalapítvány támogathat bármely kutatást, szervezetet, intézményt, ha ez összhangban áll célkitűzéseivel.

8/a. A közalapítvány – az Áht. 104/A. § (2) bekezdésében meghatározott kivételekkel – köteles pályázatot kiírni, ha az általa nyújtott cél szerinti juttatás az évi egymillió forintot meghaladja.

8/b. A közalapítvány a támogatásban részesítettekkel a támogatás célját, az elszámolás tartalmát, határidejét és bizonylatait, az ellenőrzés módját és a szerződéshez szükséges következményeit tartalmazó szerződést köteles kötni.

9. A közalapítvány vállalkozási tevékenységet csak közhasznú céljainak érdekében, azokat nem veszélyeztetve végezhet. A gazdálkodás során esetleg elért eredményt nem oszthatja fel, azt az Alapító Okiratban meghatározott célkitűzések elősegítésére köteles fordítani.

9/a. A közalapítvány csak olyan gazdálkodó szervezetben vehet részt, amelyben legalább többségi irányítást biztosító befolyással rendelkezik [Ptk. 74/G. § (4) bekezdése], és amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulása mértékét. A közalapítvány által létrehozott gazdálkodó szervezet további gazdálkodó szervezetet nem alapíthat, és gazdálkodó szervezetben részesedést nem szerezhet.

10. A közalapítvány befektetési tevékenységet nem folytat.

XII. A közalapítvány szervezete

1. Kuratórium
2. Intézetek
3. Múzeum
4. Felügyelő Bizottság

XIII. Kuratórium

1. Az alapító a közalapítvány legfőbb, általános ügydöntő, ügyintéző, képviselő és kezelő szerveként kuratóriumot jelöl ki.

2. A kuratórium – a jogszabályok által meghatározott keretek között – önállóan dönthet valamennyi, a közalapítványt érintő kérdésben.

3. A kuratórium – az Alapító Okirat keretei között – határoz a közalapítvány szervezeti és működési rendjéről.

4. A kuratórium – a jelen Alapító Okirat rendelkezéseinek megfelelően – meghatározza a közalapítványi vagyon kezelésével kapcsolatos feladatokat és a közalapítványi célokat szolgáló gazdálkodás feltételeit.

5. A kuratórium 5 tagból áll, akik e megbízatásuk ellátásáért tiszteletdíjban nem részesülhetnek.

6. Az első kuratórium tagjai:

Elnök: *Balás-Piri László*

Elnökhelyettes: *Tóth Gy. László*

Tagok: **a Múzeum igazgatója:** *dr. Schmidt Mária,*
Tókéczki László,
Kapronczay Károly.

7. A kuratóriumi tagság elfogadásáról az érintett tag köteles írásbeli nyilatkozatot tenni.

8. A kuratóriumi tag megbízatása határozatlan időre szól.

9. A kuratóriumi tagság megszűnik a tag lemondásával vagy halálával. Megszűnik továbbá, ha az alapító a közalapítvány céljának veszélyeztetése miatt a teljes kuratóriumot visszahívja.

10. A kuratóriumi tagság megszűnése esetén az alapító – a kuratórium javaslatának meghallgatásával – az Alapító Okirat rendelkezései szerint jogosult pótolni a kieső tagot. Ennek érdekében az alapítót fel kell kérni, hogy intézkedjék a megüresedett kuratóriumi tagság (tisztség) betöltése iránt.

11. A kuratórium elnökét az alapító – a kuratórium javaslatának meghallgatása után – a kuratóriumi tagok közül jelöli ki.

12. A kuratórium elnöke vagy – annak akadályoztatása esetén – elnökhelyettese (a továbbiakban: elnök) gondoskodik a kuratóriumi ülések összehívásáról, amely írásban,

a napirend és a döntési javaslatok egyidejű közlésével történik. A jegyzőkönyv elkészítéséről és a hozott határozatok írásba foglalásáról az elnök gondoskodik.

13. A kuratórium szükség szerint, de évente legalább egyszer tart ülést.

14. A kuratórium akkor határozatképes, ha ülésén a kuratórium elnöke és legalább két tagja jelen van. Határozatképtelenség esetén az ülés összehívását legfeljebb 15 napos időközrel meg kell ismételni mindaddig, amíg a határozatképesség nem biztosított. A kuratórium határozatait egyszerű szótöbbséggel, nyílt szavazással hozza. Szavategyenlőség esetén azt a javaslatot kell elfogadottnak tekinteni, amelyet a kuratórium elnöke támogat.

15. A kuratórium határoz

a) a közalapítvány céljainak eléréséhez szükséges feladatok meghatározására és végrehajtásának megszervezésére,

b) a közalapítványi vagyon bővítésére, megőrzésére, kezelésére,

c) a közalapítványi vagyon felhasználási módjára,

d) a pályázatok feltételeinek meghatározására, kiírására és elbírálására,

e) a közalapítványhoz való csatlakozás elfogadására,

f) az egyéb felajánlások elfogadására, ha ezek feltételhez vannak kötve,

g) a következő évi költségvetés megállapítására, **a szervezeti és működési szabályzat, az éves beszámoló és a közhasznúsági jelentés elfogadására,**

h) az általa működtetett intézet feladatainak meghatározására, működésének ellenőrzésére,

i) **az Intézetek igazgatója feletti munkáltatói jogkör gyakorlására,**

j) a közalapítvány könyvvizsgálójának pályázat útján történő megbízására és felmentésére, valamint díjának megállapítására vonatkozó kérdésekben.

16. A közalapítvány célkitűzéseinek érdekében a kuratórium – jelen Alapító Okiratnak megfelelően – intézeteket és múzeumot, ezeken belül oktatási központot, szakmai szervezeteket, munkacsoportokat hoz létre, illetve működtet.

17. A **kuratórium** – az általános szabályoknak megfelelően egyszerű szótöbbséggel – dönt a szervezeti és működési szabályzat, az éves beszámoló és a közhasznúsági jelentés elfogadásáról.

18. A kuratórium minden év március 20-áig köteles írásban beszámolni az alapítónak a közalapítvány előző évi működéséről.

19. A közalapítvány alapítója, a közalapítvány számára vagyoni felajánlást teljesítő személyek, a kuratórium tagjai, valamint ezek hozzátartozói a közalapítványtól támogatást nem kaphatnak.

XIV. Az Intézetek

1. A közalapítvány a céljainak megvalósítása, s a kuratórium ezt szolgáló döntéseinek végrehajtása érdekében XX. Század Intézet és XXI. Század Intézet elnevezéssel Intézeteket (a továbbiakban: Intézetek) működtet.

2. Az Intézetek költségvetését – a közalapítvány költségvetéseinek keretei között – a kuratórium állapítja meg.

3. Az Intézetek egyszemélyi felelős vezetője az igazgató. Az igazgató munkáltatója a közalapítvány. Az Intézetek első igazgatója: dr. Schmidt Mária

4. Az igazgató feladata az Intézetek vezetőjeként a kuratórium döntéseinek megfelelően az Intézetek tevékenységének irányítása, munkaszervezeteik meghatározása, a munkáltatói jogok gyakorlása, belső szabályzatainak elkészítése.

XV. Múzeum

1. A közalapítvány céljainak megvalósítása érdekében a Budapest VI. kerület, Andrássy út 60. szám alatt muzeális intézményt (a továbbiakban: Múzeumot) működtet.

2. A Múzeum költségvetését – a közalapítvány költségvetésének keretei között – a kuratórium állapítja meg.

3. A Múzeum egyszemélyi felelős vezetője az igazgató. Az igazgató megbízatása határozatlan időre szól. A Múzeum első igazgatója: dr. Schmidt Mária.

4. Az igazgató feladata a kuratórium döntéseinek megfelelően a Múzeum működésének és tudományos tevékenységének irányítása, munkaszervezetének meghatározása, a munkáltatói jogok gyakorlása, belső szabályzatainak elkészítése.

XVI. A felügyelő bizottság

1. A felügyelő bizottság ellenőrzi a közalapítvány (ideértve intézményeit is) működését és gazdálkodását. A felügyelő bizottság három tagból áll.

2. A felügyelő bizottság a kuratórium tagjaitól tájékoztatást, a közalapítvánnyal munkakapcsolatban álló személyektől jelentést kérhet, a közalapítvány könyvelésébe és más irataiba betekinthez, azokat megvizsgálhatja.

3. A felügyelő bizottság tagjait az alapító jelöli ki. A felügyelő bizottsági tagság e tisztség elfogadásával jön létre, határozatlan időtartamra. **A felügyelő bizottság tagjai számára megállapítható havi tiszteletdíj mértéke nem haladhatja meg a mindenkori minimálbér másfélszeresét.**

4. A felügyelő bizottsági tagság megszűnik, ha az alapító a kijelölést visszavonja, a tag lemond vagy meghal.

5. A felügyelő bizottság tagjai a kuratórium ülésein tanácskozási joggal részt vehetnek.

6. A felügyelő bizottság ügyrendjét maga állapítja meg.

7. A felügyelő bizottság tagjai közül az alapító elnököt választ.

A felügyelő bizottság tagjai:

Elnök: *dr. Locsmándi Béla*

Tagok: *Balog Zoltán,*
dr. Bogárdi Szabó István.

8. A felügyelő bizottság köteles a kuratóriumot tájékoztatni és annak összehívását kezdeményezni, ha arról szerez tudomást, hogy

a) a közalapítvány működése során olyan jogszabálysértés vagy közalapítvány érdekeit egyébként súlyosan sértő esemény (mulasztás) történt, amelynek megszüntetése vagy következményeinek elhárítása, illetve enyhítése a kuratórium döntését teszi szükségessé,

b) a közalapítvány vezető tisztségviselőinek felelősségét megalapozó tény merült fel.

9. A kuratóriumot a felügyelő bizottság indítványára – annak megtételétől számított harminc napon belül – össze kell hívni. E határidő eredménytelen eltelte esetén a kuratórium összehívására a felügyelő bizottság is jogosult.

10. Ha a kuratórium a törvényes működés helyreállítása érdekében szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a felügyelő szerv köteles haladéktalanul értesíteni a gazdálkodás törvényességét és célszerűségét ellenőrző Állami Számvevőszéket, illetőleg a törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészséget, valamint az alapítót.

11. A felügyelő bizottság működésére egyebekben a kuratórium működésének szabályai az irányadóak.

XVII. A könyvvizsgáló

1. A közalapítvány számviteli rendjének ellenőrzését 2001. január 1-jétől a kuratórium által pályáztatás útján felkért független könyvvizsgáló látja el.

2. A könyvvizsgáló köteles félévenként a közalapítvány könyveit megvizsgálni és ennek, továbbá az éves működés vizsgálatának eredményéről a kuratóriumnak jelentést készíteni.

3. Feladatai ellátása során jogosult felülvizsgálni a közalapítvány pénztárát, szerződéseit, bankszámláját, jogosult felvilágosítást kérni a közalapítvány alkalmazottairól.

4. A könyvvizsgáló és a felügyelő bizottság véleménye nélkül a kuratórium nem hozhat határozatot a közalapítvány éves gazdasági beszámolójáról.

5. A könyvvizsgáló díját a kuratórium állapítja meg.

XVIII. A közalapítvány képviselője

1. A közalapítványt a kuratórium elnöke és a Múzeum igazgatója önállóan képviseli.

2. A közalapítvány bankszámlája felett rendelkezni két kuratóriumi tag együttesen akként jogosult, hogy az egyik aláíró kötelezően a kuratórium elnöke vagy a Múzeum igazgatója.

3. A kuratórium a közalapítvány alkalmazottjának képviseleti jogot biztosíthat, megjelölve a képviseleti jog gyakorlásának módját, illetőleg terjedelmét.

XIX. Az Alapító Okirat módosítása

Az Alapító Okiratot az alapító a **Ptk. 74/B. §-ának** (5) bekezdésében foglaltak szerint módosíthatja.

XX. Összeférhetlenségi szabályok

1. A kuratórium határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek a **Ptk. 685. § b)** pont szerinti hozzátartozója (a továbbiakban együtt: hozzátartozó) a határozat alapján

- a) kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy
- b) bármilyen más előnyben részesül, illetve a megköteendő jogügyletben egyébként érdekelt. Nem minősül előnynek a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatás.

2. Nem lehet a felügyelő bizottság elnöke, tagja, illetve a közalapítvány könyvvizsgálója

- a) a kuratórium elnöke vagy tagja,
- b) a közhasznú szervezettel a megbízatásán kívüli más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló, vagy
- c) a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásából – ide nem értve a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatásokat – részesülő személy, továbbá
- d) az a) és a c) pontban meghatározott személyek hozzátartozója.

3. Nem lehet a közalapítvány vezető tisztségviselője – a közhasznú szervezet megszűntét követő két évig – az a személy, aki olyan közhasznú szervezetnél töltött be – annak megszűntét megelőző két évben legalább egy évig – vezető tisztséget, amely az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozását nem egyenlítette ki.

4. A vezető tisztségviselő, illetve az ennek jelölt személy köteles valamennyi érintett közhasznú szervezetet, így adott esetben a közalapítványt is előzetesen tájékoztatni arról, ha ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt.

5. Az Áht. 11/A. § hatálya alá tartozó közalapítványi tisztségviselők (kuratóriumi tagok) az ott meghatározott feltételek mellett vagyonynyilatkozatot tesznek.

XXI. Határozatok és nyilvánosság

1. A Kuratórium döntéseit a határozatok könyvében tartja nyilván, amelyből kitűnik a döntések tartalma, időpontja, hatálya, támogatók és ellenzők személye.

2. A Kuratórium elnöke igazolható módon gondoskodik a döntések érintettekkel való közléséről.

3. A közalapítvány testületi szerveinek döntéseiről, működésének, szolgáltatásai igénybevételének módjáról, valamint éves beszámolójáról a közalapítvány internetes honlapján vagy időszak kiadványában tájékoztatja a nyilvánosságot, gazdálkodásának és tevékenységének legfontosabb adatait egy országos napilap útján is nyilvánosságra hozza.

4. A kuratórium ülései – a személyes adatokat érintő ügyek kivételével – nyilvánosak. A kuratórium zárt ülést – szótöbbséges határozattal – egyéb indokolt esetben is elrendelhet.

5. A közalapítvány működésével kapcsolatosan keletkezett iratokba – a kuratórium zárt üléseiről készült jegyzőkönyvek, emlékeztetők kivételével – a közalapítvány székhelyén – előre egyeztetett időpontban – bárki betekinthez, a közhasznúsági jelentésből saját költségére másolatot is készíthet.

XXII. A közalapítvány megszűnése

A közalapítvány megszűnése esetén a közalapítvány vagyona – a hitelezők kielégítése után – az alapítót illeti meg, aki köteles azt a közalapítványi célokkal azonos vagy hasonló célra fordítani, és erről a nyilvánosságot megfelelően tájékoztatni.

XXIII. Záró rendelkezések

1. A jelen okiratban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv rendelkezései az irányadók.

2. A közalapítvány létrejöttéhez a Fővárosi Bíróságnak a közalapítvány nyilvántartásba vételét elrendelő határozata szükséges. A közalapítvány Alapító Okiratát az alapító a hivatalos lapjában közzéteszi.

3. Az alapító tudomásul veszi, hogy a közalapítvány bírósági nyilvántartásba vétele után az általa tett közalapítványt nem vonhatja vissza, ha azonban a közfeladat iránti szükséglet megszűnt vagy a közfeladat ellátásának biztosítása más módon, illetőleg más szervezeti keretben hatékonyabban megvalósítható, kérheti annak bírósági megszüntetését.

4. Az alapító nevében és képviseletében – az Alapító Okirat módosítása kivételével – a nemzeti kulturális örökség minisztere jár el.

Budapest, 2005. június 1.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**A Demokrácia Központ Közalapítvány
Alapító Okirata***

A Magyar Köztársaság Kormánya (a továbbiakban: Alapító) a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 74/G. §-ának (1)–(10) bekezdéseiben foglaltaknak megfelelően, az Alkotmány 2. és 6. §-aiban foglalt elvek figyelembevételével, az Alkotmány 35. § (1) *a*), *f*) és *j*) pontjainak végrehajtása; valamint az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 2. cikkében megfogalmazottaknak az Alapokmányt kihirdető 1956. évi I. törvény 3. §-a szerinti végrehajtása; továbbá a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 1. cikke 3. bekezdésében foglaltaknak az Egyezségokmányt kihirdető 1976. évi 8. tvr. 4. § (2) bekezdése szerinti végrehajtása; valamint a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 73. §-ában és a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 9. § (1) bekezdésében foglaltak végrehajtása, mint közfeladat ellátásában való közreműködés céljából, valamint a Magyar Köztársaság nemzetközi jogi kötelezettségvállalásai teljesítésének segítése érdekében

közalapítványt

hoz létre.

A Közalapítvány létrehozásával az Alapító kinyilvánítja azon szándékát, hogy a Magyar Köztársaság nemzetközi intézményes kapcsolatainak tudományos megalapozása céljából, a modern demokrácia nemzetközi dokumentumaiban és elveiben meglévő értékek figyelembevételével, a Magyar Köztársaság demokratikus átalakulása során szerzett tapasztalatai feldolgozását, közzétételét és átadását, valamint a hazai és nemzetközi közvélemény tájékoztatását, és más országok a demokratikus reformfolyamatait elő kívánja mozdítani.

I. A Közalapítvány alapítója

A Közalapítvány alapítója a Magyar Köztársaság Kormánya.

Az Alapító nevében és képviselőjében a Kormány felhatalmazása alapján a külügyminiszter jár el.

II. A Közalapítvány neve

Demokrácia Központ Közalapítvány (a továbbiakban: Közalapítvány).

III. A Közalapítvány székhelye

Budapest XII. kerület, Svájci út 10. II. emelet

IV. A Közalapítvány célja

IV.1. Alapítványi célok:

- a*) a demokratikus berendezkedés földrajzi korlátoktól mentes elterjedéséhez való aktív hozzájárulás,
- b*) a demokratikus átalakulással kapcsolatos tudományos kutatással összefüggő feladatok ellátása,
- c*) a Magyar Köztársaság és a közép- és kelet-európai térség államainak demokratikus átalakulása során szerzett gyakorlati tapasztalatok összegyűjtése, rendszerezése, tudományos feldolgozása, átadása,
- d*) a Magyar Köztársaságnak a függetlenségen, demokrácián és kölcsönös előnyökön alapuló nemzetközi kapcsolatai alakításának tudományos megalapozása, a világfolyamatok, az európai integrációs tendenciák tükrében való elemzése,
- e*) a világ országainak – különösen az Európai Unió tagállamainak – a demokráciával kapcsolatos elveinek és joggyakorlatának figyelemmel kísérése, tanulmányozása,
- f*) az Egyesült Nemzetek Szervezetével, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezettel, az Európa Tanáccsal, valamint más nemzetközi szervezetekkel történő kapcsolattartás, azok tapasztalatainak és joggyakorlatának feldolgozása és hasznosítása,
- g*) a demokráciának és az emberi jogoknak a nemzetek közössége által elfogadott egyetemes eszméi gyakorlati érvényesülésének és tiszteletben tartásának tanulmányozása és figyelemmel kísérése,
- h*) a demokratikus átalakulásnak az emberi jogok érvényesülésére gyakorolt hatásának elemzése.

IV.2. Demokratikus Átalakulásért Intézet

A Közalapítványhoz tartozó Demokratikus Átalakulásért Intézet (a továbbiakban: Intézet) ellátja a Közalapítvány céljának megvalósítása érdekében szükséges feladatokat.

A Demokratikus Átalakulásért Intézet az igazgató irányítása alatt álló jogi személy.

Az Intézet induló vagyona – a Közalapítvány induló vagyonából – 5 millió forint, és az Intézetet a Közalapítványnak nyújtott mindenkor támogatások 25%-a illeti meg.

Az Intézet igazgatóját a Kuratórium nevezi ki a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Kszt.) 8–9. §-ában foglalt összeférhetlenségi szabályok figyelembevételével.

Az Intézet igazgatója részt vesz a Kuratórium ülésein.

Az Intézetet az igazgató önállóan képviseli.

Az Intézet képviselőjét és működését Szervezeti és Működési Szabályzatban (a továbbiakban: SzMSz) kell szabályozni.

IV.3. A Közalapítvány céljának megvalósítása érdekében az Intézetben keresztül

- a*) tudományos kutatásokat szervez és finanszíroz,
- b*) szakértői hálózatot szervez és működtet,
- c*) tudományos konferenciákat és rendezvényeket szervez,

* A Fővárosi Bíróság 2005. augusztus 25-én kelt, 9.Pk.60.640/2005/4. számú végzésével a közalapítványt nyilvántartásba vette. A végzés 2005. szeptember 14-én jogerőre emelkedett.

d) politikai, biztonságpolitikai folyamatokról elemzéseket, értékeléseket, rövid és hosszú távú prognózisokat készít,

e) szükség szerint gondoskodik a kutatási eredmények publikálásáról, a céljának megvalósításához szükséges kiadványok, folyóiratok és egyéb tudományos periodikák kiadásáról,

f) lehetőségeihez mérten segíti a hazai felsőoktatást és posztgraduális képzést,

g) ösztöndíjakat adományoz,

h) feladatkörében szervezi és intézi a kutatók és oktatók nemzetközi kapcsolatait, tanulmányutakat szervez, fejleszti a vendég kutatói kapcsolatokat,

i) bekapcsolódik nemzetközi kutatócsoportok munkájába és nemzetközi kutatócsoportok létrehozását kezdeményezi, szervezi a forrásgyűjtést, dokumentációs tárat tart fenn,

j) egyéb, a cél megvalósításához szükséges feladatokat lát el.

IV.4. A Közalapítvány közhasznú szervezet, amely a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 26. §

– c) 3. pontjában szabályozott tudományos tevékenység, kutatás;

– c) 4. pontjában szabályozott nevelés, oktatás, képezésképzés, ismeretterjesztés;

– c) 12. pontjában szabályozott emberi és állampolgári jogok védelme;

– c) 19. pontjában szabályozott euroatlanti integráció elősegítése tevékenységeket végzi.

IV.5. A Közalapítvány állami közfeladatot ellátó nyílt közalapítvány, amelynek közhasznú szolgáltatásaiból bárki részesülhet. A Közalapítvány az általa fenntartott intézmény működését a Közalapítvány költségvetésén keresztül biztosítja. Ezen felül a Közalapítvány céljainak megvalósulása érdekében egyéb juttatásokat nyilvános, mindenki számára hozzáférhető, illetve meghívásos pályázati rendszer keretei között is nyújthat a Kszt. 15. §-ában meghatározott feltételek szerint. A Közalapítvány közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújt.

IV.6. A Közalapítvány nyitott, ahhoz pénzbeli vagy más vagyonrendeléssel, felajánlásokkal bármely nemzetközi szervezet, külföldi állam vagy kormány, valamint belföldi, illetőleg külföldi természetes személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet csatlakozhat, ha a Közalapítvány céljait, működési szabályait elfogadja. A csatlakozás elfogadásáról a Közalapítvány Kuratóriuma dönt. Ennek során a Kuratórium a csatlakozni kívánó szervezetről, intézményről vagy személyről rendelkezésre álló adatokat és – célhoz kötött felajánlások esetén – a megjelölt célt mérlegeli. Visszautasíthatja a felajánlást, ha annak célja részben vagy egészben eltér a Közalapítvány céljaitól. A támogatás közvetlenül a Demokra-

tikus Átalakulásért Intézet számára is adható. Az elfogadott céltámogatást elkülönítetten kell kezelni, és a meghatározott célokra kell fordítani.

A Kuratórium köteles visszautasítani a felajánlást, ha

a) a csatlakozni kívánó jogi vagy magánszemély tevékenysége a közalapítványi célokkal összeegyeztethetetlen, vagy

b) a felajánlás célja ellentétes a Közalapítvány céljaival, vagy

c) a felajánlás elfogadása a Közalapítványt bármilyen módon kedvezőtlenül érintené, vagy

d) a felajánlás elfogadása a Magyar Köztársaság nemzetközi kapcsolatait vagy egyéb érdekeit sérti.

V. A Közalapítvány vagyona

V.1. A Közalapítvány induló vagyona:

A Közalapítvány céljaira rendelt induló vagyont az Alapító oly módon biztosítja, hogy a központi költségvetés általános tartalékából a Közalapítvány céljaira rendelkezésre bocsát 20 millió forintot, továbbá az Alapító a Közalapítvány használatába adja a Budapest XII. kerület, Svájci út 10. II. emelet alatti ingatlant.

V.2. A Közalapítvány anyagi forrásai:

a) csatlakozás során tett és nem a törzsvagygon növelésére rendelt vagyoni felajánlások,

b) az állami költségvetésben évente megállapítható támogatás,

c) egyéb bevételek, adományok.

V.3. A Közalapítvány törzsvagyona 10 millió forint.

V.4. A Közalapítvány céljai megvalósítása érdekében önállóan gazdálkodik.

V.5. Az Alapító és később csatlakozók által a Közalapítvány céljaira rendelt vagyon és annak hozadéka kizárólag a Közalapítvány céljainak megvalósítása érdekében használhatók fel, az Alapító Okirat VI.3. pontjának figyelembevételével.

VI. A Közalapítvány gazdálkodása

VI.1. A Közalapítvány célja megvalósítása érdekében önállóan gazdálkodik. A Közalapítvány – korlátlan felelősséggel nem járó – vállalkozói és befektetési tevékenységet a Vagyonkezelési és Befektetési Szabályzat és a Kuratórium minősített többséggel meghozott döntése alapján, csak közhasznú céljainak megvalósítása érdekében folytathat, azokat nem veszélyeztetve. Gazdálkodása során elért eredményét nem oszthatja fel, azt kizárólag a jelen Alapító Okiratban meghatározott tevékenységre fordíthatja.

VI.2. A Közalapítvány csak olyan gazdálkodó szervezetben vehet részt, amelyben legalább többségi irányítást biztosító befolyással rendelkezik, és amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulása mértékét. Közalapítvány által létrehozott gazdálkodó szervezet további gazdálkodó szervezetet nem alapíthat, és gazdálkodó szervezetben részesedést nem szerezhet.

VI.3. A Közalapítvány a működés folyamatosságának biztosítására törzsvagyont képez, amelynek mértéke: 10 millió Ft. A törzsvagyon a közalapítványi vagyonon belüli olyan alap, melynek csupán a hozadéka használható fel közvetlenül közalapítványi célok fedezésére (a működés költségeire). A törzsvagyonon felüli bevétel közalapítványi célokra közvetlenül felhasználható. Az induló vagyonon belül a törzsvagyonba utalandó vagyonrész arányát az Alapító állapítja meg.

A törzsvagyonba kell helyezni:

a) ha a csatlakozók eltérően nem rendelkeznek, az 50 000 Ft-ot meghaladó mértékű csatlakozói pénzbeli vagyonrendelések 50%-át mindaddig, amíg a törzsvagyon az 1 milliárd forintot eléri;

b) a törzsvagyon növelésére rendelt csatlakozói adományt;

c) a Közalapítvány vagyonának a működés során keletkezett és a Kuratórium által e célra elkülöníteni rendelt részét;

d) az állami költségvetés által éves összegben meghatározott és közalapítványi célra fordítható költségvetési előirányzatoknak a Kormány által – a költségvetési összeg odaítélésekor – meghatározott részét.

VI.4. A Közalapítvány az államháztartás alrendszeréből származó pénzeszközöket a Kincstárban vezetett pénzforgalmi számlán köteles tartani azok felhasználásáig. Ezen pénzeszközökből származó, átmenetileg szabad pénzeszközöket a Közalapítvány kizárólag a Kincstár hálózataiban értékesített állampapírok vásárlásával hasznosíthatja. Az egyéb forrásból származó pénzeszközöket a legkedvezőbb feltételeket kínáló pénzügyintézetnél kell elhelyezni, vagy annál kedvezőbb feltételekkel kell értéktárolásáról gondoskodni. E kérdésben a Kuratórium dönt.

VI.5. A Közalapítvány céljára közvetlenül fel nem használható és nem hasznosítható természetbeni adományokat ellenérték fejében értékesíteni kell. Az értékesítés nyomán befolyó összeget az adományozó esetleges rendelkezésének megfelelően kell felhasználni, és a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény alapján kell elszámolni.

VI.6. A Közalapítvány váltót, illetve más hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt nem bocsáthat ki.

VI.7. A Közalapítvány Kuratóriuma a Közalapítvány közhasznú gazdálkodásának elősegítésére Befektetési Szabályzatot fogad el.

VI.8. A Közalapítvány működési költségeire a Kuratórium által évente meghatározott összeg, de legfeljebb a Közalapítvány mindenkor éves költségvetési támogatásának 10%-a fordítható.

VI.9. A Közalapítvány köteles pályázatot kiírni, ha az általa nyújtott cél szerinti juttatás az évi egymillió forintot meghaladja, kivéve, ha törvény vagy kormányrendelet a közalapítvány közfeladatára tekintettel más eljárási rendet állapít meg. Nem tartoznak e kötelezettség körébe a nyug-

ellátás jellegű ellátások és a természetes személyek részére nem ösztöndíj jelleggel nyújtott olyan természetbeli ellátások, amelyek értéke nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének tízszeresét.

VI.10. A Közalapítvány az általa támogatásban részesítettel a támogatás célját, a felhasználás rendjét, az elszámolás tartalmát, határidejét és bizonylatait, az ellenőrzés módját, valamint a szerződésszegés következményeit tartalmazó szerződést köt.

VI.11. A Közalapítvány tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait, éves beszámolóját, valamint a közhasznúsági jelentést két országos terjesztésű napilap – a Magyar Nemzet és a Népszabadság – útján teszi közzé.

VI.12. Az Áht. 11/A. § hatálya alá tartozó közalapítványi tisztségviselők (kuratóriumi tagok, Intézet-igazgató) az ott meghatározott feltételek mellett vagyonyilatkozatot tesznek.

VII. A Közalapítvány szervezete, működése

VII.1. A Közalapítvány legfőbb döntéshozó, kezelő, és ügyintéző szerve az 5 (azaz: öt) tagú Kuratórium. A Kuratórium tagjait a külügyminiszter javaslatára az Alapító jelöli ki a nemzetközi és a magyar tudomány és közélet neves személyiségei köréből, határozatlan időre. A Kuratórium elnökét és alelnökét a külügyminiszter javaslatára a tagok közül az Alapító jelöli ki 5 (azaz: öt) éves időtartamra. A Kuratórium tagjai megbízatásukat külön nyilatkozattal elfogadják.

VII.2. A kuratóriumi tagjai

VII.2.1. A Kuratórium elnöke: *Göncz Árpád*

VII.2.2. A Kuratórium alelnöke: *dr. Stumpf István*

VII.2.3. A Közalapítvány Kuratóriumának tagjai:

dr. Boross Péter

dr. Vitányi Iván

Szent-Iványi István

VII.3. A kuratóriumi tisztség megszűnik:

a) a kuratóriumi tagság megszűnésével;

b) a tisztségről történő lemondással;

c) a határozott időtartam lejártával.

VII.4. A kuratóriumi tagság megszűnik:

a) lemondással;

b) az Alapító által, a Kuratórium kijelölésének a Ptk. 74/C. § (6) bekezdése alapján történő visszavonásával;

c) a Közalapítvány megszűnésével;

d) a kuratóriumi tag halálával;

e) a határozott időtartam lejártával.

VII.5. A Kuratórium működése, hatásköre:

VII.5.1. A Kuratórium üléseit szükség szerint, de legalább félévente tartja. A Kuratórium ülését a napirend megjelölésével és az írásos előterjesztés egyidejű megküldésével legalább 14 nappal az ülést megelőzően az elnök, akadályoztatása esetén az alelnök hívja össze. A Kurató-

rium akkor határozatképes, ha az ülésen tagjainak több mint a fele jelen van. Határozatképtelenség esetén a Kuratórium ülését 8 napon belül, változatlan napirenddel ismét össze kell hívni. A tagok legalább egyharmadának írásos indítványára – az indítvány benyújtásától számított 30 napon belül – a Kuratórium ülését össze kell hívni. Az Intézet igazgatója részt vesz a Kuratórium ülésein.

VII.5.2. A Kuratórium ülései – amennyiben a Kuratórium eltérően nem rendelkezik – nyilvánosak. A nyilvánosság indokolt esetben a jogszabály által speciális védelem alá tartozó jogok védelme érdekében (személyiségi jog védelme, adatvédelem, üzleti titok megőrzése) kizárható a Kuratórium egyedi határozatával. A zárt ülésről a Kuratórium az egyes napirendi pontok elfogadásával egy időben egyszerű szótöbbséggel határoz.

VII.5.3. A Kuratórium üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvben a Kuratórium ülésein elhangzottak lényegét kell rögzíteni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a kuratóriumi ülések időpontját, a határozatok szó szerinti szövegét, a döntés hatályára vonatkozó rendelkezéseket, a döntést támogatók és az azt ellenzők számarányát, személyét. A jegyzőkönyvet a kuratóriumi ülések levezető elnöke, a jegyzőkönyvvezető és a jegyzőkönyv hitelesítője írja alá. A jegyzőkönyvet a Kuratórium iratai között meg kell őrizni. A jegyzőkönyv alapján kell vezetni a Határozatok könyvét, amelybe be kell vezetni a határozat tartalmát, időpontját, hatályát, a döntést támogatók, ellenzők arányát, személyét. A kuratóriumi ülésről készült jegyzőkönyvet meg kell küldeni a Felügyelő Bizottság részére.

VII.5.4. A Kuratórium döntései nyilvánosak, azokat a Közalapítvány internet honlapján közzé kell tenni. A Kuratórium döntéseit továbbá az érintettekkel írásban, igazolható módon, a Közalapítványi Iroda útján is közölni kell. A Kuratórium a közalapítványi vagyon felhasználását érintő határozatairól az országos sajtó útján is tájékoztatja a nyilvánosságot.

VII.5.5. Az iratokba való betekintést a Kuratórium elnöke engedélyezi. A betekintésre irányuló kérelmet, illetve a betekintésre adott engedélyt írásba kell foglalni.

VII.6. A Kuratórium döntéseit az ülésen jelen lévő tagok egyszerű szótöbbségével hozza, szavazategyenlőség esetén az ülés elnökének szavazata dönt.

VII.7. A Kuratórium – az ülésen jelen lévő – tagjainak minősített, kétharmados többségi szavazata szükséges:

a) az SzMSz, a Vagyonkezelési és Befektetési Szabályzat elfogadásához, módosításához;

b) a Kuratórium ügyrendjének elfogadásához, módosításához;

c) az éves pénzügyi-gazdálkodási terv elfogadásához, módosításához, valamint a közhasznúsági jelentés elfogadásához;

d) az éves beszámoló megállapításához, elfogadásához;

e) a Közalapítvány vagyonáról való rendelkezéssel és a befolyt pénzeszközök felhasználásával kapcsolatos döntésekhez;

f) a Közalapítványhoz való csatlakozás elfogadására és csatlakozás esetén a vagyon elfogadására vonatkozó döntéshez;

g) ösztöndíjak adományozásához;

h) az Intézet igazgatójának kinevezéséhez, valamint az Intézet Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadásához;

i) a Közalapítványi Iroda igazgatójának pályázat útján való kiválasztásával és az Iroda igazgatójának kinevezésével kapcsolatos döntéshez;

j) az Iroda igazgatója feletti munkáltatói jog gyakorlásával kapcsolatos döntésekhez;

k) az Iroda szervezetének meghatározásához és az Iroda munkájának felügyeletével kapcsolatos döntésekhez; a Kuratórium az Iroda munkájáról és éves tevékenységéről évente egyszer beszámoltatja az Iroda igazgatóját;

l) az 500 000 forintot meghaladó kötelezettségvállalásról szóló döntéshez;

m) mindahhoz, amit az Alapító Okirat vagy az SzMSz a Kuratórium kizárólagos hatáskörébe utal.

VII.8. A Közalapítvány működésének, szervezetének, képviselőiténak, valamint gazdálkodásának részletes rendjét az SzMSz, a Vagyonkezelési és a Befektetési Szabályzat határozza meg az Alapító Okirat keretei között. A Közalapítvány működésének, szolgáltatásai igénybevétele módjának, beszámolója közlésének nyilvánosságát a Közalapítvány internet honlapján keresztül biztosítja.

VII.8.1. A Közalapítvány SzMSz-ének a jelen Alapító Okiratban meghatározottakon felül tartalmaznia kell:

a) a Kuratórium ügyrendjét;

b) a tisztségviselők hatáskörét;

c) az Iroda szervezetét, részletes feladatkörét és az ügyvitel szabályait, az ügyvezető igazgató és felelős beosztású dolgozóinak hatáskörét;

d) a Közalapítvány működésének, szolgáltatásai igénybevétele módjának, beszámolója közlésének nyilvánosságát.

VII.9. A Kuratórium tagjai tevékenységükért – amennyiben az a Közalapítvány cél szerinti tevékenységét nem veszélyezteti – tiszteletdíjban részesülhetnek, valamint szükséges és igazolt költségeik megtérítésére is igényt tarthatnak, amelynek feltételeit, összegét és elszámolásának rendjét – az Alapító képviselőiténben eljáró külügyminiszter jóváhagyásával – a Közalapítvány önálló szabályzatában kell meghatározni. A tiszteletdíj összege ülésenként nem lehet magasabb, mint a mindenkor köztisztviselői illetményalap 100%-a, kivéve a Kuratórium elnökének tiszteletdíját, amely nem haladhatja meg a mindenkor köztisztviselői illetményalap kétszeresét.

VII.10. A Kuratórium minden év február 28-áig köteles az Alapítónak írásban beszámolni a Közalapítvány előző évi működéséről, május 31-ig pedig vagyoni helyzetéről és

gazdálkodásának legfontosabb adatairól. A Kuratórium a közhasznúsági jelentéshez mellékeli a Felügyelő Bizottság jelentését.

VIII. Összeférhetetlenség

VIII.1. A Kuratórium elnökének, alelnökének, illetve tagjainak összeférhetetlenségére – a Ptk. 74/C. § (3) bekezdésén kívül – az alábbi összeférhetetlenségi szabályok vonatkoznak:

VIII.1.1. A közhasznú szervezet megszűnését követő két évig nem lehet más közhasznú szervezet tisztségviselője az a személy, aki olyan közhasznú szervezetnél töltött be – annak megszűnését megelőző két évben legalább egy évig – vezető tisztséget, amely az adózás rendjéről szóló törvény szerint köztartozását nem egyenlítette ki.

VIII.1.2. A vezető tisztségviselő, illetve az ennek jelölt személy köteles valamennyi érintett közhasznú szervezettel előzetesen tájékoztatni arról, hogy ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt.

VIII.2. A kuratóriumi tagság összeférhetetlensége: Kuratóriumi tagok nem lehetnek egymás és a Felügyelő Bizottság tagjainak közeli hozzátartozói [Ptk. 685. § b) pont és Ptk. 74/C. §].

VIII.3. A Kuratórium határozathozatalában nem vehet részt az a tag, aki vagy akinek közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont], élettársa (a továbbiakban együtt: hozzátartozó) a határozat alapján:

- a) kötelezettség vagy felelősség alól mentesült, vagy
- b) bármilyen előnyben részesül, illetve a megköendő jogügyletben vagy támogatásról szóló döntésben egyébként érdekelt. Nem minősül előnynek a Közalapítvány cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatás igénybevétele.

IX. A Felügyelő Bizottság

IX.1. A Közalapítvány ellenőrző szerve a 3 (azaz: három) tagú Felügyelő Bizottság.

IX.2. A Felügyelő Bizottság elnökét és tagjait öt évre a külügyminiszter javaslata alapján az Alapító bízza meg.

IX.3. A Felügyelő Bizottság

Elnöke:

Surányi György

Tagjai:

Lovassy Tamás

Hargitai Zsuzsanna

IX.4. A felügyelő bizottsági tisztség megszűnik:

- a) a tagság megszűnésével;
- b) a tisztségről történő lemondással;
- c) a tisztségből történő visszahívással;
- d) a határozott időtartam lejártával.

IX.5. A felügyelő bizottsági tagság megszűnik:

- a) a tisztségről történő lemondással;
- b) a tisztségből történő visszahívással;
- c) a határozott időtartam lejártával.

IX.6. A Felügyelő Bizottság

a) jogosult célvizsgálatot folytatni, ha a közalapítványi célok megvalósítását, illetve a pénzügyi-gazdálkodási tevékenység szabályszerűségét veszélyeztetve látja, vagy ha erre az Alapító vagy a Kuratórium felkéri;

b) jogosult a vezető tisztségviselőktől jelentést, a szervezet munkavállalóitól pedig tájékoztatást vagy felvilágosítást kérni;

c) jogosult a Közalapítvány üzleti könyveit, iratait a pénzkézelés, utalványozás rendjét megvizsgálni;

d) köteles a Közalapítvány működését és gazdálkodását az ügyek teljes körére nézve átfogóan ellenőrizni;

e) az éves könyvvizsgálói jelentés figyelembevételével vizsgálja a pénzügyi-gazdálkodási tevékenység összhangját;

f) véleményezi az éves beszámolót és a közhasznúsági jelentést;

g) a Közalapítvány működésével összefüggő tapasztalatairól szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal írásban beszámol az Alapítónak.

IX.7. A Felügyelő Bizottság feladatának végrehajtása során kialakított véleményét írásban közli a Kuratóriummal.

IX.8. A Felügyelő Bizottság tagjai a Közalapítvány Kuratóriumának ülésén tanácskozási joggal részt vesznek.

IX.9. A Felügyelő Bizottság szükség szerint, de legalább évente három ülést tart. Az üléseket az elnök hívja össze írásban, a napirend megjelölésével legalább 8 nappal az ülés időpontja előtt. Kivételes esetben az ülés haladéktalanul is összehívható. A Felügyelő Bizottság rendkívüli ülésének összehívását bármely tag kezdeményezheti, amelynek az elnök a kérelem kézhezvételétől számított 15 napon belül köteles eleget tenni.

IX.10. A Felügyelő Bizottság döntéseit nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza meg. A Felügyelő Bizottság határozatképes, ha három tagja jelen van. Működésének egyéb szabályait a Felügyelő Bizottság ügyrendje tartalmazza, amelyet a Felügyelő Bizottság maga állapít meg, és amely nem lehet ellentétes jogszabállyal, jelen Alapító Okirat és az SzMSz rendelkezéseivel.

IX.11. A Felügyelő Bizottság köteles a Kuratóriumot tájékoztatni, és annak összehívását kezdeményezni, ha arról szerez tudomást, hogy

- a) a szervezet működése során olyan jogszabálysértés vagy a szervezet érdekeit egyébként súlyosan sértő esemény történt, amelynek megszüntetése vagy következményeinek elhárítása, illetve enyhítése az intézkedésre jogosult vezető szerv döntését teszi szükségessé;

b) a vezető tisztségviselők felelősségét megalapozó tény merül fel.

IX.12. A Kuratóriumot a Felügyelő Bizottság indítványára – annak megtételétől számított 30 napon belül – össze kell hívni. E határidő eredménytelen eltelte esetén a Kuratórium összehívására a Felügyelő Bizottság is jogosult. Ha a Kuratórium a törvényes működés helyreállítása érdekében szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a Felügyelő Bizottság köteles haladéktalanul értesíteni a gazdálkodás törvényességét és célszerűségét ellenőrző Állami Számvevőszéket, illetőleg a törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészséget, valamint az Alapítót.

IX.13. A Felügyelő Bizottság tagjai tevékenységükért – amennyiben az a Közalapítvány cél szerinti tevékenységét nem veszélyezteti – tiszteletdíjban részesülhetnek, valamint szükséges és igazolt költségeik megtérítésére is igényt tarthatnak, amelynek feltételeit, összegét és elszámolásának rendjét – az Alapító képviseletében eljáró külügyminiszter és a nemzeti kulturális örökség minisztere előzetes jóváhagyásával – a Közalapítvány önálló szabályzatában kell meghatározni. A tiszteletdíj összege ülésenként nem lehet magasabb, mint a mindenkor köztisztviselői illetményalap 100%-a, kivéve a Felügyelő Bizottság elnökének tiszteletdíját, amely nem haladhatja meg a mindenkor köztisztviselői illetményalap kétszeresét.

IX.14. A Felügyelő Bizottság működésére, üléseinek rendjére, határozatainak meghozatalára és nyilvánosságára egyebekben a Kuratóriumra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a jegyzőkönyvet az ülésen részt vevő minden felügyelő bizottsági tagnak alá kell írnia.

IX.15. Nem lehet a Felügyelő Bizottság elnöke vagy tagja az a személy, aki

- a) a Kuratórium elnöke, alelnöke vagy tagja;
- b) a Közalapítvánnyal a megbízatásán kívüli más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, ha jogszabály másképp nem rendelkezik;
- c) a Közalapítvány cél szerinti juttatásából részesül, kivéve a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatásokat;
- d) az a)–c) pontokban meghatározott személyek hozzátartozója;
- e) a Közalapítvány könyvvizsgálója.

X. Könyvvizsgáló

X.1. A Közalapítvány számviteli rendjének, könyvelési, gazdálkodási feladatainak ellenőrzését – a Közalapítvány nyilvántartásba vételét követően – pályázat útján felkért, megbízási vagy vállalkozási jogviszonyban álló, a Kuratórium által megbízott független könyvvizsgáló végezheti.

X.2. A könyvvizsgáló

a) köteles félévenként a Közalapítvány könyveit megvizsgálni és ennek, továbbá az éves működés vizsgálatának eredményéről a Kuratóriumnak a vizsgálatot követően jelentést készíteni;

b) feladatai ellátása során

- jogosult megvizsgálni a Közalapítvány pénztárát, szerződéseit, bankszámláját;
- jogosult felvilágosítást kérni a Közalapítvány alkalmazottaitól;
- ellátja a Kuratórium által meghatározott feladatokat.

X.3. A könyvvizsgáló ellenjegyzése és a Felügyelő Bizottság véleménye nélkül a Kuratórium a Közalapítvány éves beszámolójának elfogadásáról érvényesen nem hozhat határozatot.

X.4. Nem lehet a Közalapítvány könyvvizsgálója olyan személy, aki

- a) a Kuratórium elnöke, alelnöke vagy tagja;
- b) a Felügyelő Bizottság elnöke vagy tagja;
- c) a Közalapítvánnyal a megbízatásán kívül más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll;
- d) a Közalapítvány cél szerinti juttatásából részesül;
- e) az a)–d) pontokban meghatározott személyek hozzátartozója;
- f) alkalmazotti vagy érdekeltégi viszonyban áll az Alapítóval.

X.5. A könyvvizsgáló díját a Kuratórium állapítja meg.

XI. A Közalapítvány képviselete, aláírási jogosultság

XI.1. A Közalapítványt harmadik személyek és a hatóságok előtt a Kuratórium elnöke képviseli. Képviseleti joga önálló és teljes körű.

XI.2. A Közalapítvány bank (kincstári) számlája feletti rendelkezésre a Kuratórium elnöke és alelnöke együttesen jogosult.

XI.3. A Közalapítvány képviselője nem lehet az Alapító képviseletében a Kuratóriumba jelölt személy.

XII. Közalapítványi Iroda

XII.1. A Közalapítvány kezelésével kapcsolatos adminisztratív gazdálkodási feladatokat az ügyvezető igazgató irányítása alatt álló Közalapítványi Iroda (a továbbiakban: Iroda) látja el.

XII.2. Az Iroda gondoskodik a kuratóriumi ülések előkészítéséről, a Kuratórium határozatainak, egyéb döntéseinek végrehajtásáról, ha a Szervezeti és Működési Szabályzat másként nem rendelkezik, ellátja a Közalapítvány és az intézetek bér- és munkaügyi, valamint pénzügyi és számviteli adminisztrációját, továbbá mindazokat az igazgatási feladatokat, amelyeket a Szervezeti és Működési Szabályzat az Irodára ruház.

XII.3. Az ügyvezető igazgatót a Kuratórium nevezi ki a Kszt. 8–9. §-ában foglalt összeférhetetlenségi szabályok figyelembevételével.

XII.4. A Közalapítvány alkalmazottai feletti munkáltatói jogokat az ügyvezető igazgatója gyakorolja.

XIII. Záró rendelkezések

XIII.1. A Közalapítvány a bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre. A Közalapítvány bírósági nyilvántartásba vételi eljárásában a Magyar Köztársaság külügyminisztere jogosult eljárni.

XIII.2. A Közalapítvány – céljai megvalósítása érdekében – együttműködik a hazai és nemzetközi, hasonló közfeladatot ellátó állami, társadalmi szervezetekkel és kutató műhelyekkel.

XIII.3. A Kuratórium a Közalapítvány működéséről évente beszámol az Alapítónak.

XIII.4. A Közalapítvány éves pénzügyi és gazdasági beszámolóját, valamint a közhasznúsági jelentést nyilvánosságra kell hozni. A Kuratórium a jóváhagyott éves beszámolót és közhasznúsági jelentést megküldi a külügyminiszternek.

XIII.4.1. A közhasznúsági jelentésnek tartalmaznia kell:

- a) a számviteli beszámolót,
- b) a költségvetési támogatás felhasználását,
- c) a vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatást,
- d) a cél szerinti juttatások kimutatását,
- e) a közhasznú tevékenységről szóló rövid, tartalmi beszámolót,

f) a központi költségvetési szervtől, az állami pénzalaptól, a helyi önkormányzattól, a kisebbségi települési önkormányzattól, a települési önkormányzatok társulásától és mindezek szerveitől kapott támogatás mértékét,

g) a közhasznú szervezet vezető tisztségviselőinek nyújtott juttatások értékét, illetőleg összegét.

XIII.5. A Közalapítvány részére nyújtott céltámogatás beszámolási rendjére az alapítványok gazdálkodási rendjéről szóló 115/1992. (VII. 23.) Korm. rendeletben, valamint a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámolóképzési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 224/2000. (XII. 19.) Korm. rendeletben foglalt szabályok az irányadók.

XIII.6. Az alapítványi vagyon és hozadécai kezelésének és felhasználásának részletes szabályait a Közalapítvány vagyongazdálkodási szabályzatában kell meghatározni.

XIII.7. A jelen Alapító Okiratban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvnek a Közalapítványról szóló rendelkezései, valamint a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény rendelkezései, az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény, továbbá az egyéb közalapítványi tárgyú jogszabályok és a kapcsolódó polgári jogi rendelkezések az irányadók.

XIII.8. A Közalapítvány Alapító Okiratát a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában, a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Budapest, 2005. augusztus 17.

Dr. Somogyi Ferenc s. k.,
külügyminiszter
az Alapító képviselőjeként

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint a hírközlési tevékenység (frekvenciagazdálkodás, távközlés, postaügy, informatika) közleményeit, továbbá az üzleti élet híreit. Térítési díj ellenében közzé tesszük a Kincstári Vagyon Igazgatóság vagyonértékesítési pályázatait, az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, kamarák, helyi önkormányzatok, egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként – akár színes oldalakon is – helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdekklődésre számot tartó közlései is.

Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő pontos és rendszerezett formában való közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

Az Európai Unió Hivatalos Lapja 2004. május 1-jétől az Európai Unió hivatalos nyelveként magyarul is megjelenik. A hivatalos lap L és C sorozatból áll.

Az L (Legislation) sorozatban kerülnek kiadásra az Európai Unió hatályos jogszabályai, az ún. elsődleges jogforrások (alapító szerződések, csatlakozási szerződések, társulási szerződések), továbbá az alábbi jogforrások: *rendeletek, irányelvek, határozatok*.

Az EU Hivatalos Lapjában történő közzétételt követően az évfolyam és a kötet számára, valamint a megjelenés dátumára hivatkozással, cím szerint, 2004. május 1-jétől folyamatosan tájékoztatást adunk a hivatalos lap L kiadásaiban megjelenő jogi aktusokról a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő **Hivatalos Értesítőben**.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címén, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357; faxszám: 318-6668.

2005. évi éves előfizetési díja: 13 248 Ft áfával.

A **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a kiadó közlőnyboltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. telefon/fax: 267-2780) vagy a Közlöny Centrumban (1072 Budapest, Rákóczi út 30., bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán, telefon: 321-5971, fax: 321-5275).

M E G R E N D E L Ő L A P

Megrendelem a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** című lapot példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

Megrendelő neve:

címe (város/község, irányítószám):

utca, házszám:

Ügyintéző (telefonszám):

2005. évi előfizetési díj fél évre 6624 Ft áfával ☐

egy évre 13 248 Ft áfával ☐

Számlát kérek a befizetéshez. ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Kelt.:

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény rendelkezik – többek között – a Magyar Köztársaság Kormánya hivatalos lapjának, a **Határozatok Tárá**nak megjelentetéséről.

A Határozatok Tárát szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal a Szerkesztőbizottság közreműködésével, évente mintegy 60 alkalommal jelenik meg.

A Határozatok Tára a Kormánynak azokat a határozatait (kétezres) közli, amelyeknek közzétételét a Kormány elrendelte, továbbá tartalmazza a miniszterelnök határozatait, a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter határozatait, valamint a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek, az önkormányzatok közleményeit, hirdetményeit, különféle tájékoztatóit, továbbá azokat a közleményeket stb., amelyeket a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter engedélyez.

A Határozatok Tára megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címén (Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6.; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámán.

Éves előfizetési díja 2005. évre: 20 424 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a kiadó közlőnyboltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., tel./fax: 267-2780) vagy a Közlöny Centrumban (1072 Budapest, Rákóczi út 30., bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán, tel.: 321-5971, fax: 321-5275).

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a

HATÁROZATOK TÁRA

című lapot példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

2005. évi előfizetési díj egy évre: 20 424 Ft áfával. ☐

fél évre: 10 212 Ft áfával. ☐

Csekket kérek a befizetéshez ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát!

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra és elektronikus kiadványokra szóló előfizetésüket folyamatosnak tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2005. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Az esetleges módosítást szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) vagy a Közlöny Centrumban (1072 Budapest, Rákóczi út 30., bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) lehetséges. (Levélcím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1394 Budapest, 62. Pf. 357. Fax: 318-6668).

A 2005. évi előfizetési díjak

(Az árak az áfát tartalmazzák.)

Magyar Közlöny	89 148 Ft/év	Közlekedési Értesítő	22 080 Ft/év
Hivatalos Értesítő	13 248 Ft/év	Kulturális Közlöny	17 112 Ft/év
Határozatok Tára	20 424 Ft/év	Külgazdasági Értesítő	17 940 Ft/év
Önkormányzatok Közlönye	4 968 Ft/év	Munkaügyi Közlöny	13 800 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	17 112 Ft/év	Oktatási Közlöny	19 872 Ft/év
Bányászati Közlöny	4 416 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	27 600 Ft/év
Belügyi Közlöny	22 908 Ft/év	Statisztikai Közlöny	11 868 Ft/év
Egészségbiztosítási Közlöny	19 044 Ft/év	Szociális Közlöny	14 076 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	23 736 Ft/év	Turisztikai Értesítő	10 488 Ft/év
Ellenőrzési Figyelő	3 036 Ft/év	Ügyészségi Közlöny	5 796 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	16 560 Ft/év	Magyar Közigazgatás	8 556 Ft/év
Gazdasági Közlöny	21 528 Ft/év	Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	4 416 Ft/év
Hírközlési Értesítő	5 796 Ft/év		
Ifjúsági és Sport Értesítő	4 416 Ft/év	Élet és Tudomány	9 936 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	14 352 Ft/év	L'udové noviny	2 484 Ft/év
Informatikai és Hírközlési Közlöny	19 872 Ft/év	Neue Zeitung	4 140 Ft/év
Környezetvédelmi és Vízügyi Értesítő	13 524 Ft/év	Természet Világa	5 520 Ft/év
Közbeszerzési Értesítő	94 700 Ft/év	Valóság	6 624 Ft/év

Kibővített Cégek Közlöny CD

2005 januárjától – előfizetői jelzések alapján – az elektronikus Cégek Közlöny olyan területekkel bővül, amelyeket az üzleti környezetben működő felhasználóink jelentős hányada a naprakész információszolgáltatás alapvető részeként tekint és igényel.

A továbbra is heti rendszerességgel megjelenő lemez a **Cégek Közlöny** hatályos és hiteles céginformációs adatbázisán kívül ezután a **Közbeszerzési Értesítő** és a **Versenyfelügyeleti Értesítő** című hivatalos lapok információit is tartalmazni fogja.

A kibővített CD 2005. évi éves előfizetési díja: 25%-os áfával 111 900 Ft, fél évre 55 950 Ft.

A 32 éves **Jogi Jogtanácsadó** hagyományait viszi tovább 2005 januárjától a **Jogtanácsadó**.

Az új név és formátum olvasóink igényei alapján kibővített tartalmat, új rovatokat és nagyobb oldalterjedelmet is takar.

Szerzőink ezután is olyan elismert szakemberek lesznek, akik elméleti és gyakorlati kérdésekben egyaránt jártasak, a témaválasztásban pedig továbbra is szem előtt tartjuk olvasóink kívánságait.

Az új **Jogtanácsadó** 2005. évi éves előfizetési díja: 5796 Ft áfával, fél évre 2898 Ft áfával.

A HIVATALOS CD JOGTÁR hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteményének 2005. évi éves előfizetési díjai:

(Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Önálló változat	72 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	186 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	120 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	249 600 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	150 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	436 800 Ft

Egyszeri belépési díj: 7200 Ft.

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 2005-ös évfolyama jelenik meg CD-n az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a **www.mhk.hu** címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1–3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel.: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában vagy a

Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275),

illetve megrendelhető a **www.mhk.hu/kozlonybolt** internetcímen.
2005. évi éves előfizetési díj: 89 148 Ft. Egy példány ára: 184 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +161 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

05.2623 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert vezérigazgató-helyettes.

